

Số 357
(Tháng 07-2023)

▶ **Chịu trách nhiệm xuất bản:**

Chủ tịch Hội
Văn học Nghệ thuật Lạng Sơn

▶ **Tổng biên tập**

VI THỊ THU ĐẠM
(Phó Chủ tịch Hội)

▶ **Ban Biên tập:**

TRỊNH TRỌNG ANH
(Trưởng ban)
HOÀNG THỊ THU HƯƠNG
(Phó Trưởng ban)
NGUYỄN LAN HUYỀN
LÊ THỊ THUẬN
VY THỊ NGỌC HẰNG

▶ **Tham gia biên tập:**

HOÀNG KIM DUNG
ĐÌNH QUANG TRUNG

▶ **Trị sự và phát hành:** VĂN PHÒNG
HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT LẠNG SƠN

▶ **Trang thông tin điện tử tổng hợp**
www.vanhocnghethuatlangson.org.vn

▶ **Tòa soạn:**

Số 1 Trần Hưng Đạo -
P. Chi Lăng, Tp. Lạng Sơn
ĐT: (0205) 3812 338
Email:
vannghexulang@gmail.com

▶ **Giấy phép xuất bản:**

Số 880/GP-BTTTT do Bộ
Thông tin và Truyền thông
cấp ngày 23/5/2012; Giấy
phép sửa đổi, bổ sung số
2173 do Bộ TT&TT cấp ngày
15/11/2012; Số 355/GP-
BTTTT do Bộ TT&TT cấp ngày
13/8/2020.

▶ **In tại:**

Công ty cổ phần In Lạng Sơn.
In xong và nộp lưu chiểu
tháng 07/2023

▶ **Trình bày:**

NGUYỄN LAN HUYỀN

GIÁ:12.000 đồng

**TẠP CHÍ SÁNG TÁC, NGHIÊN CỨU,
LÝ LUẬN PHÊ BÌNH VĂN HỌC NGHỆ THUẬT**

TRONG SỐ NÀY

*** Thơ:**

Của các tác giả: KỶ GIANG, NGUYỄN
LỆ HẰNG, NGUYỄN VĂN ĐỊNH,
THANH GIẢNG, VI XUÂN TƯỜNG,
HOÀNG KIM DUNG, VÂN DU, VŨ
KIỀU OANH, NGÔ BÁ HÒA.

*** Văn xuôi:**

Kỷ niệm 90 năm ngày truyền thống Đảng bộ tỉnh Lạng Sơn, công bố kết luận của Bộ Chính trị công nhận đồng chí Lương Văn Tri là lãnh đạo tiên bối tiêu biểu của Đảng và cách mạng Việt Nam - HOÀNG VI, Hội Văn học Nghệ thuật Lạng Sơn 55 năm chặng đường sáng tạo và phát triển - NGUYỄN THỊ BÍCH THUẬN, Kỷ niệm 98 năm Ngày Báo chí cách mạng Việt Nam (21/6/1925 - 21/6/2023) và trao Giải Báo chí tỉnh lần thứ III năm 2023 - NGỌC HẰNG, Những nỗi đau đi cùng năm tháng - DƯƠNG SƠN, Anh lính công binh (Phần hai: *Hiệp đồng tác chiến*) - ĐẶNG THANH, Người ở lại - VIỆT SƠN, Đôi mắt Sơn Dương - VŨ THẢO NGỌC, Ủy ban nhân dân tỉnh họp báo thường kỳ quý II năm 2023 - PV, Nhà trịnh tường nội biên ải - GIA TƯỜNG, Căn nhà đỏ - NGUYỄN THỊ THUY CHÌ, Ông Cụt - NGUYỄN LUÂN, Xuân về nơi con sông chảy ngược - NAM PHƯƠNG, Đại hội Chi hội Nhiếp ảnh khóa IV nhiệm kỳ 2023 - 2028 - TÔ OANH, Đại hội Chi hội Nghiên cứu - Lý luận phê bình nhiệm kỳ 2023 - 2028 - TRÀ GIANG, Đại hội Chi hội Văn xuôi nhiệm kỳ 2023 - 2028 - LÊ HẠNH, Đại hội Chi hội Âm nhạc - Sân khấu nhiệm kỳ 2023 - 2028 - PHẠM ANH VŨ, Đại hội Chi hội Văn xuôi nhiệm kỳ 2023 - 2028 - PHẠM ANH VŨ, Thẻ lệ cuộc thi sáng tác các tác phẩm văn học, nghệ thuật, báo chí kỷ niệm 60 năm ngày thành lập tỉnh Quảng Ninh (30/10/1963 - 30/10/2023).

*** Nhạc:**

Viếng mộ đồng đội - Nhạc: VY NƯỚC

Lời thơ: LẶNG ĐỨC THÀNH

- **Và các chuyên mục khác.**

Bìa 1: Ký họa của Nông Ích Quang

Văn nghệ

Xứ Lạng - Số 357-07/2023

KỶ NIỆM 90 NĂM NGÀY TRUYỀN THỐNG ĐẢNG BỘ TỈNH LẠNG SƠN, CÔNG BỐ KẾT LUẬN CỦA BỘ CHÍNH TRỊ CÔNG NHẬN ĐỒNG CHÍ LƯƠNG VĂN TRI LÀ LÃNH ĐẠO TIỀN BÓI TIÊU BIỂU CỦA ĐẢNG VÀ CÁCH MẠNG VIỆT NAM

Sáng 15/6/2023, tại thành phố Lạng Sơn, Tỉnh ủy Lạng Sơn long trọng tổ chức Lễ Kỷ niệm 90 năm Ngày truyền thống Đảng bộ tỉnh (15/6/1933 - 15/6/2023); công bố Kết luận của Bộ Chính trị công nhận đồng chí Lương Văn Tri là lãnh đạo tiên bối tiêu biểu của Đảng và cách mạng Việt Nam; ra mắt cuốn sách Lịch sử Đảng bộ tỉnh Lạng Sơn 1986 - 2020. Đồng chí Nguyễn Hòa Bình - Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Chánh án Tòa án Nhân dân Tối cao thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước tham dự Lễ kỷ niệm.

Cùng dự Lễ Kỷ niệm có các đồng chí Ủy viên Trung ương Đảng: Đồng chí Lâm Thị Phương Thanh, Phó Chánh Văn phòng Thường trực Văn phòng Trung ương Đảng, nguyên Bí thư Tỉnh ủy Lạng Sơn; Trung tướng Trịnh Văn Quyết, Ủy viên Quân ủy Trung ương, Phó Chủ nhiệm Tổng cục chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam; Trung tướng Nguyễn Hồng Thái, Phó Bí thư Đảng ủy, Tư lệnh Quân khu 1; Đồng chí Nguyễn Thanh Hải, Bí thư Tỉnh ủy, Trưởng Đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh Thái Nguyên; Đồng chí Trần Hồng Minh, Bí thư Tỉnh ủy, Trưởng Đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh Cao Bằng; Đồng chí Nguyễn Long Hải, Ủy viên dự khuyết Trung ương Đảng, Bí thư Đảng ủy Khối Doanh nghiệp Trung ương, nguyên Phó Chủ tịch UBND tỉnh Lạng Sơn. Lãnh đạo các ban, bộ, ngành, đoàn thể Trung ương; đại biểu Quân khu I và đại biểu các tỉnh: Thái Nguyên, Cao Bằng, Bắc Kạn, Bắc Giang, Quảng Ninh. Lãnh đạo tỉnh Lạng Sơn có các đồng chí Nguyễn Quốc Đoàn, Ủy viên Trung ương Đảng, Bí thư Tỉnh ủy; đồng chí Hoàng Văn Nghiệm, Phó Bí thư Thường trực Tỉnh ủy, Trưởng Đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh; đồng chí Hồ Tiến Thiệu, Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND

Đại biểu và Lãnh đạo tỉnh chụp ảnh lưu niệm tại Lễ Kỷ niệm

Ảnh: PV

tỉnh; đồng chí Đoàn Thị Hậu, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Chủ tịch HĐND tỉnh; đồng chí Nông Lương Chấn, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Chủ tịch Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh; các đồng chí Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy; các đồng chí lãnh đạo, nguyên lãnh đạo Tỉnh ủy, HĐND, UBND, Ủy ban MTTQ, Đoàn ĐBQH tỉnh; các lão thành cách mạng, Anh hùng Lực lượng vũ trang Nhân dân, tướng lĩnh Quân đội, Công an; Nghệ sĩ Nhân dân, Nghệ nhân Nhân dân; lãnh đạo các sở, ban, ngành, lực lượng vũ trang của tỉnh; các cơ quan Trung ương đóng trên địa bàn; các Hội, Hiệp hội doanh nghiệp của tỉnh; các tổ chức tôn giáo, lãnh đạo các huyện, thành phố.

Diễn văn Kỷ niệm 90 năm Ngày truyền thống Đảng bộ tỉnh, đồng chí Nguyễn Quốc Đoàn, Ủy viên Trung ương Đảng, Bí thư Tỉnh ủy nêu rõ: Lạng Sơn là miền đất địa đầu, thiêng liêng của Tổ quốc, có truyền thống lịch sử cách mạng hào hùng và nền văn hóa đậm đà bản sắc dân tộc. Nơi đây ghi dấu nhiều sự kiện lịch sử trọng đại gắn với những chiến công hiển hách của các thế hệ cha anh trong lịch sử chống giặc ngoại xâm của dân

Văn nghệ

Số 357-07/2023 - Xứ Lạng

tộc ta. Lạng Sơn là địa phương thành lập chi bộ đảng từ rất sớm. Giữa năm 1933, được sự ủy nhiệm của Đảng, đồng chí Hoàng Văn Thụ và đồng chí Đoàn Viết Thọ tới xã Thụy Hùng, châu Văn Uyên (nay là xã Thụy Hùng, huyện Cao Lộc) tổ chức kết nạp 5 đảng viên và thành lập Chi bộ Thụy Hùng, là chi bộ đầu tiên ở tỉnh Lạng Sơn. Đồng chí Hoàng Văn Thụ được chỉ định làm Bí thư Chi bộ. Chi bộ Đảng đầu tiên của tỉnh Lạng Sơn có vai trò hết sức quan trọng, lãnh đạo việc xây dựng và phát triển các phong trào cách mạng ở Lạng Sơn. Từ đây, Đảng bộ tỉnh đã không ngừng lớn mạnh, lãnh đạo Nhân dân vượt qua mọi khó khăn thử thách, viết nên những trang sử hào hùng, vẻ vang nơi địa đầu Tổ quốc. Từ khi thực hiện công cuộc đổi mới, Đảng bộ tỉnh Lạng Sơn tiếp tục lãnh đạo quân và dân các dân tộc trong tỉnh nêu cao tinh thần đoàn kết, chủ động sáng tạo, nỗ lực phấn đấu, vượt qua mọi khó khăn, thách thức và đã đạt được những thành tựu quan trọng, đưa nền kinh tế từ tự cung tự cấp sang sản xuất hàng hoá với năng suất chất lượng, hiệu quả ngày càng cao; Các chính sách về dân tộc, tôn giáo được thực hiện kịp thời, hiệu quả, đã phát huy dân chủ, xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc, nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho Nhân dân; Tình hình chính trị ổn định, quốc phòng, an ninh được tăng cường, chủ quyền biên giới được giữ vững, trật tự an toàn xã hội được bảo đảm; Công tác đối ngoại được tăng cường và mở rộng. Công tác xây dựng Đảng và hệ thống chính trị có chuyển biến tích cực cả về chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và cán bộ; Việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh đã đạt được kết quả quan trọng với nhiều cách làm mới, sáng tạo, thiết thực, tạo được sự thay đổi trong nhận thức, hành động của cán bộ đảng viên và nhân dân...

Tại Lễ Kỷ niệm, Thường trực Tỉnh ủy đã công bố kết luận của Bộ Chính trị về việc đồng ý công nhận và bổ sung đồng chí Lương Văn Tri vào danh sách các đồng chí lãnh đạo tiền bối tiêu biểu của Đảng và cách mạng Việt Nam. Đây là niềm vinh dự, tự hào của Đảng bộ và Nhân dân các dân tộc tỉnh Lạng Sơn.

Phát biểu tại Lễ Kỷ niệm, thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước, đồng chí Nguyễn Hòa Bình, Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Chánh án Tòa án Nhân dân tối cao biểu dương chúc mừng những kết quả, thành tích xuất sắc mà Đảng bộ tỉnh Lạng Sơn đã đạt được trong 90 năm qua. Đồng chí khẳng định: Những thành tựu to lớn, toàn diện mà Đảng bộ và Nhân dân

tỉnh Lạng Sơn đạt được trong thời gian qua là rất đáng tự hào, thể hiện tinh thần đoàn kết, ý chí tự lực, tự cường, không cam chịu đói nghèo, lạc hậu, nỗ lực phấn đấu vươn lên. Những cống hiến, nỗ lực đó đã được Đảng, Nhà nước ghi nhận, đánh giá cao, tặng nhiều phần thưởng, danh hiệu cao quý. Đồng chí đề nghị: Thời gian tới, cấp ủy, chính quyền các cấp tiếp tục nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của các cấp ủy, tổ chức đảng, xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo, quản lý đủ phẩm chất, năng lực và uy tín ngang tầm nhiệm vụ; phát huy tốt vai trò nêu gương của người đứng đầu cấp ủy, cơ quan, đơn vị; tiếp tục triển khai thực hiện có hiệu quả các chỉ thị, nghị quyết, quy định của Trung ương; tập trung đấu tranh, ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ; đẩy mạnh phòng, chống tham nhũng, lãng phí; nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý Nhà nước, năng lực điều hành, tổ chức thực hiện của chính quyền các cấp. Đồng thời, tỉnh tiếp tục khai thác và sử dụng hiệu quả các lợi thế, tiềm năng, tập trung phát triển kinh tế cửa khẩu, công nghiệp, thương mại, dịch vụ; nâng cao chất lượng, hiệu quả du lịch, đưa du lịch từng bước trở thành ngành kinh tế quan trọng; phát triển nông nghiệp hiện đại gắn với xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh; xây dựng kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội, quốc phòng an ninh, trọng tâm là hạ tầng giao thông, đô thị, nông thôn và công nghệ thông tin; tạo điều kiện thuận lợi thu hút doanh nghiệp đầu tư kinh doanh, đẩy mạnh liên kết vùng để khai thác có hiệu quả thế mạnh về vị trí địa lý của tỉnh; Phát huy bản sắc văn hoá truyền thống tốt đẹp, nâng cao đạo đức xã hội, ý thức pháp luật, xây dựng văn hóa và con người Lạng Sơn phát triển toàn diện, hướng đến chân - thiện - mỹ, có khát vọng vươn lên; Tạo điều kiện và môi trường thuận lợi thúc đẩy giảm nghèo nhanh và bền vững, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của người dân, nhất là các khu vực nông thôn, biên giới, vùng đặc biệt khó khăn; tăng cường củng cố quốc phòng, an ninh, bảo đảm trật tự an toàn xã hội, giữ vững chủ quyền biên giới quốc gia, xây dựng biên giới hoà bình, hữu nghị, hợp tác; chủ động thực hiện hiệu quả công tác đối ngoại và hội nhập quốc tế...

Nhân dịp này, Thường trực Tỉnh ủy đã công bố và phát hành cuốn sách Lịch sử Đảng bộ tỉnh Lạng Sơn 1986 - 2020.

HOÀNG VI

Văn nghệ

Xứ Lạng - Số 357-07/2023

**Nhân kỷ niệm 75 năm Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật
Việt Nam 1948 - 2023**

HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT LẠNG SƠN
55
Năm
**CHẶNG ĐƯỜNG SÁNG TẠO
VÀ PHÁT TRIỂN**

NGUYỄN THỊ BÍCH THUẬN
(Ủy viên Ban chấp hành Chi hội Thơ)

Những ngày cuối tháng 2, đầu tháng 3 năm 1968, một sự kiện trọng đại được mở ra tại Bản Khoai, xã Yên Khoái, huyện Lạc Bình, tỉnh Lạng Sơn - Chi hội Văn nghệ Lạng Sơn, thuộc Hội Văn nghệ khu Việt Bắc được thành lập, do ông Hoàng Quốc Hoan làm thư ký khóa đầu. Những ngày đầu sơ khai, Chi hội đã tập trung ổn định tổ chức, tập hợp đội ngũ và dày công xây đắp nền móng cho ngôi nhà chung "Văn nghệ". Vào thời điểm này, cuộc kháng chiến chống Mỹ của nhân dân cả nước đang bước vào giai đoạn khốc liệt. Giặc Mỹ tăng cường leo thang đánh phá miền Bắc, trong đó có Lạng Sơn. Sự ra đời của Chi hội Văn nghệ Lạng Sơn đã làm nức lòng những văn nghệ sĩ, bởi từ nay đã có nơi hội tụ, giao lưu, chia sẻ kinh nghiệm, tiếp nhận những chủ trương, định hướng của Đảng, Nhà nước, của địa phương về văn hóa văn nghệ và đồng thời cũng là nơi để người cầm bút sáng tạo văn học nghệ thuật được động viên, khích lệ và quảng bá "đưa con tinh thần" của mình; được dùng trí tuệ, tâm huyết của mình góp phần tích cực chiến đấu cho độc lập tự do của dân tộc, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam nói chung, quê hương Xứ Lạng nói riêng. Khởi

*Đại biểu và hội viên chụp ảnh lưu niệm nhân Kỷ niệm
20 năm Ngày thành lập Hội Văn học Nghệ thuật Lạng Sơn
(1968 - 1988)*

Ảnh: VŨ BÁCH

nguồn như một cây đơn lẻ, nay tập trung nhiều cây thành vườn, thành rừng đâm chồi, nảy lộc, đơm hoa kết trái.

Khởi đầu cho các hoạt động văn học nghệ thuật là đội ngũ "đi tiên phong" gồm các cây bút: Vương Viết Khoàng, Mã Thế Vinh, Vy Thị Kim Bình, Nguyễn Trường Thanh đã có bài in trên "Văn nghệ Việt Bắc" và một số cơ quan báo chí xuất bản Trung ương. Trong đó lĩnh vực thơ có một số bài của các tác giả được in trong tập "Tình rừng" của các tỉnh miền núi phía Bắc. Từ thửa sơ khai, những tập thơ, ca Lạng Sơn được in với khổ nhỏ, tiếp đó là tập "Hương hồi Xứ Lạng", tạp chí "Xứ Lạng" và ngày nay là Tạp chí Văn nghệ Xứ Lạng dày 64 trang.

Văn nghệ

Số 357-07/2023 - Xứ Lạng

Đồng chí Đỗ Mười - Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam chụp ảnh lưu niệm cùng các nghệ sĩ tại Đại hội III Hội nghệ sĩ Nhiếp ảnh Việt Nam

Ảnh: VŨ BÁCH

Ban đầu, đội ngũ quản lý công tác văn nghệ của Xứ Lạng do những văn nghệ sĩ làm lãnh đạo, cán bộ tuyên huấn, văn hóa kiêm nhiệm. Song từ khi có tổ chức Hội, hoạt động văn học nghệ thuật ngày càng đi vào ổn định, phát triển theo chiều sâu. Từ chỗ chỉ có một cán bộ văn phòng Hội, cùng một văn thư kiêm tạp vụ, lãnh đạo và ba cán bộ giúp việc, nhiều năm qua, tổ chức Hội đã có đội ngũ lãnh đạo gồm ba người (nay do biến động, nên đang có 01 lãnh đạo điều hành chung). Trước đây có Ban Biên tập Tạp chí Văn nghệ Xứ Lạng, Ban Công tác hội viên và Sáng tác cùng Văn phòng Hội. Nay còn Ban Biên tập Tạp chí Văn nghệ Xứ Lạng và Văn phòng, tinh gọn những vẫn đảm bảo hoạt động hai mảng trên có hiệu quả.

Hàng năm, Ban Chấp hành, Ban Thường vụ đã phối hợp với Thường trực Hội chỉ đạo, điều hành các hoạt động của Hội đạt hiệu quả, thể hiện rõ nét là một tổ chức đội ngũ giữ vai trò kết nối hội viên, phát triển lực lượng, định hướng sáng tác, công bố, quảng bá tác phẩm.

Thông qua các hoạt động này, sản phẩm văn hóa, văn học nghệ thuật của các tác giả Lạng Sơn đã được chọn giới thiệu với công chúng, được các nhà nghiên cứu phê bình quan tâm nhận xét và đánh giá tốt. Cùng với đội ngũ chuyên trách văn học nghệ thuật tỉnh, các chi hội chuyên ngành (thơ, văn xuôi, lý luận phê bình, nhiếp ảnh, âm nhạc - sân khấu, mỹ thuật ...) và các câu lạc bộ thơ, văn đồng loạt ra đời, tạo ra sức mạnh vừa ở bề nổi, vừa là chiều sâu về văn học nghệ thuật. Được sự chăm lo của Ban Chấp hành, Ban Thường vụ, trực tiếp là Thường trực Hội đã tạo điều kiện cho Hội viên các Chi hội tham gia các hoạt động như trại sáng tác, thực tế sáng tác; các cuộc thi triển lãm do địa phương, Trung ương cùng các hội chuyên ngành tổ chức nên đã đạt được một số thành quả đáng trân trọng.

Trong quá trình hình thành đội ngũ, ban đầu chỉ mới đếm trên đầu ngón tay, sau 55 năm số lượng hội viên văn học nghệ thuật đã kết nạp trên 400 hội viên (chưa kể các cây bút là cộng tác viên) do vậy đã không ngừng tăng

Văn nghệ

Xứ Lạng - Số 357-07/2023

cường sức mạnh của đội ngũ văn nghệ sĩ. Trên chặng đường 55 năm qua, đội ngũ văn nghệ sĩ rất trân trọng và tự hào trước sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo của các nhà quản lý văn học nghệ thuật. Các văn nghệ sĩ đã và đang đồng hành cùng sự phát triển của quê hương, đất nước, góp công sức, trí tuệ cho sự thành công trên chặng đường vẻ vang của dân tộc Việt Nam anh hùng. Trong đó, những nỗ lực vượt bậc của các bậc cao niên đã gắn bó máu thịt với cuộc sống thời chiến. Các tác phẩm văn học nghệ thuật sáng tác trong thời kỳ này đều thấm đẫm tinh thần yêu nước góp phần động viên, khích lệ các tầng lớp nhân dân ở mọi vùng miền tích cực hưởng ứng phong trào “Tất cả vì tiền tuyến”, “Tất cả để đánh thắng giặc Mỹ xâm lược”. Đặc biệt là quân và dân Lạng Sơn đã đoàn kết một lòng bảo vệ vững chắc “Cảng nổi” để chi viện sức người, sức của cho tiền tuyến đánh thắng giặc Mỹ xâm lược, thống nhất đất nước, bước vào thời kỳ khắc phục hậu quả chiến tranh và thực hiện công nghiệp hóa, hiện đại hóa, đổi mới đất nước nói chung, Xứ Lạng nói riêng.

Nhân kỷ niệm 50 năm ngày truyền thống của Hội Văn học Nghệ thuật Lạng Sơn (1968 - 2018) được tổ chức chiều ngày 22/3/2018 tại hội trường khách sạn nhà hàng Hoa Sim, đồng chí Hồ Tiến Thiệu, lúc này là Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh (nay là Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh) đã đến dự, phát biểu chỉ đạo và ghi nhận: “Năm mươi năm qua, Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh Lạng Sơn có nhiều cống hiến cho tỉnh bằng nhiều tác phẩm văn học nghệ thuật, đội ngũ văn nghệ sĩ có nhiều công lao chuyển tải, cổ vũ, động viên nhân dân các dân tộc trong tỉnh hướng tới chân thiện mỹ. Đến nay, đội ngũ văn nghệ sĩ ngày càng đông về số lượng và chất lượng”. Đồng chí cũng chỉ rõ trong tình hình hiện nay đất nước nói chung, Lạng Sơn nói riêng có nhiều thuận lợi, song cũng có thách thức đan xen, điều đó đặt ra cho tỉnh và các văn nghệ sĩ phải nỗ lực hơn để phục vụ cho quê hương, đất nước. Từ thực tế đó, các văn nghệ sĩ cần đi sâu khai thác, quảng bá bản sắc văn hóa dân tộc Xứ Lạng nhiều hơn, rõ nét hơn, góp phần tích cực vào việc thực hiện có hiệu quả nhiệm vụ chính trị của tỉnh trong năm 2018 và những năm tiếp theo.

Phấn chấn trước sự quan tâm của lãnh đạo tỉnh nhà, văn nghệ sĩ Xứ Lạng không ngừng nỗ lực trong sáng tạo văn học nghệ thuật, đồng hành cùng quê hương, đất nước, sáng tạo và quảng bá nhiều hơn, sinh động và sâu sắc hơn về thực tế đời sống ngày càng phong phú của nhân dân các dân tộc Lạng Sơn. Văn học nghệ thuật Lạng Sơn còn tham gia vào các cuộc thi về lĩnh vực văn học nghệ thuật và đã có nhiều tác phẩm đạt giải cao cấp Quốc gia, khu vực. Điều đó khẳng định sự nỗ lực không ngừng nghỉ, sức vươn lên của kết quả sáng tạo và sự nghiêm túc “Bút sắc - lòng trong”, đó cũng là kết tinh của tài năng sáng tạo trong 55 năm qua của đội ngũ văn nghệ sĩ.

Song song với hoạt động sáng tạo tác phẩm mới, công tác biên tập, xuất bản và phát hành không ngừng được đẩy mạnh, mỗi chuyên mục trên Tạp chí đều bám sát tiêu chí chào mừng các ngày lễ trong năm của tỉnh, của đất nước. Duy trì thường xuyên, liên tục tuyên truyền nội dung: “Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”, chương trình mục tiêu quốc gia về xây dựng nông thôn mới... các tác phẩm đều hướng tới phục vụ tích cực nhiệm vụ chính trị, phát triển kinh tế của địa phương. Mỗi kỳ xuất bản Tạp chí đều được phát hành kịp thời tới tay bạn đọc gần, xa.

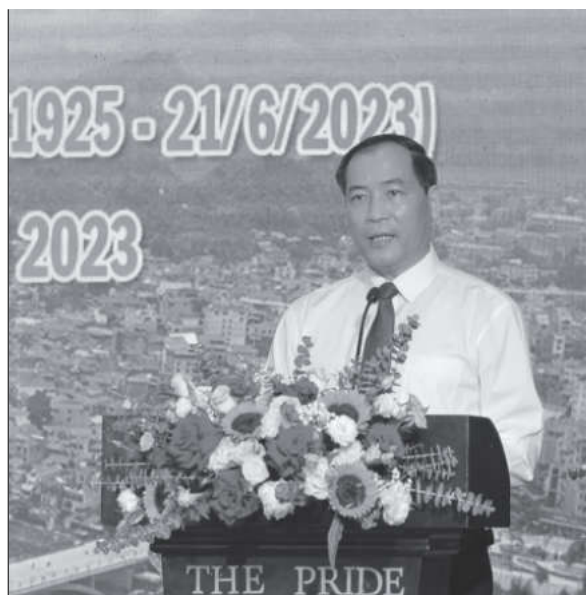
Có thể nói, 55 năm sáng tạo và phát triển đội ngũ văn nghệ sĩ tỉnh nhà luôn được Đảng, Nhà nước, các cấp, các ngành từ Trung ương tới địa phương chăm lo về cả vật chất và tinh thần; ghi nhận và gửi gắm niềm tin vào các văn nghệ sĩ, động viên, khích lệ kịp thời sức sáng tạo để văn nghệ sĩ phấn chấn và nỗ lực hơn trong sáng tạo văn học nghệ thuật, góp phần quan trọng vào việc: “Xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc”, “Xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng được yêu cầu phát triển bền vững đất nước” do nghị quyết của Đảng đề ra, góp phần tích cực vào việc thực hiện có hiệu quả nhiệm vụ chính trị của địa phương, xây dựng quê hương Lạng Sơn ngày càng giàu đẹp, văn minh, hiện đại./.

Tham luận tại hội thảo “Văn học nghệ thuật Lạng Sơn - 55 năm truyền thống, sáng tạo và phát triển” do Hội VHNT Lạng Sơn tổ chức tháng 2 năm 2023.

KỶ NIỆM 98 NĂM NGÀY BÁO CHÍ CÁCH MẠNG VIỆT NAM (21/6/1925 - 21/6/2023) VÀ TRAO GIẢI BÁO CHÍ TỈNH LẦN THỨ III NĂM 2023

Ngày 17/6/2023, Ủy ban nhân dân tỉnh Lạng Sơn tổ chức gặp mặt Kỷ niệm 98 năm Ngày Báo chí cách mạng Việt Nam (21/6/1925 - 21/6/2023) và trao Giải Báo chí tỉnh lần thứ III năm 2023. Tới dự có: đồng chí Hoàng Văn Nghiệm, Phó Bí thư Thường trực Tỉnh ủy, Trưởng Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh; đồng chí Hồ Tiến Thiệu, Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh; đồng chí Dương Xuân Huyền, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Phó Chủ tịch Thường trực UBND tỉnh, Chủ tịch Hội đồng Giải báo chí tỉnh; đồng chí Nông Lương Chấn, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Chủ tịch Ủy ban MTTQ tỉnh; gần 300 đại biểu là các đồng chí Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy; đại diện lãnh đạo các sở, ban, ngành, lực lượng vũ trang của tỉnh; lãnh đạo các huyện, thành phố; phóng viên nhà báo công tác tại các cơ quan báo chí địa phương và Trung ương thường trú tại tỉnh Lạng Sơn; các tác giả, nhóm tác giả đạt giải.

Phát biểu khai mạc, đồng chí Dương Xuân Huyền, Phó Chủ tịch Thường trực UBND tỉnh, Chủ tịch Hội đồng Giải báo chí tỉnh khẳng định: Báo chí tỉnh Lạng Sơn đã tiếp cận và phản ánh các sự kiện, đề tài bằng cách nhìn đa chiều, góp phần chuyển tải thông tin kịp thời, mang lại hiệu ứng xã hội tích cực và trở thành kênh thông tin thu hút sự quan tâm rộng rãi của người dân trong và ngoài tỉnh. Thông qua báo chí, nhiều chương trình phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh đã lan tỏa, tạo được sự đồng thuận trong xã hội, được nhiều địa phương trong cả nước và bạn bè nước ngoài quan tâm, hợp tác, chia sẻ. Báo chí cũng góp phần đấu tranh, từng bước loại bỏ các hạn chế, tiêu cực trong xã hội. Qua đó, tỉnh chỉ đạo nắm bắt tình hình, đồng thời có những giải pháp kịp thời xử lý những vấn đề nổi cộm, bức xúc trên mọi lĩnh vực của đời

Đồng chí Dương Xuân Huyền, Phó Chủ tịch Thường trực UBND tỉnh, Chủ tịch Hội đồng Giải báo chí tỉnh phát biểu tại Lễ trao giải.

Ảnh: PV

sống xã hội, củng cố niềm tin của người dân với sự lãnh đạo của Đảng, sự điều hành của chính quyền các cấp.

Theo đánh giá của Ban Tổ chức, Giải báo chí tỉnh Lạng Sơn lần thứ III, năm 2023 đã nhận được sự quan tâm, hưởng ứng, tham gia nhiệt tình của các nhà báo, cộng tác viên công tác tại các cơ quan báo chí Trung ương và địa phương. Ban Tổ chức đã nhận được 89 tác phẩm của các tác giả, nhóm tác giả. Nội dung các tác phẩm tham gia phong phú, nhiều tác phẩm chất lượng cao, tập trung phản ánh sinh động, khách quan, chân thực về các chỉ đạo trọng tâm của tỉnh; những thành tựu trong các lĩnh vực kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội trên địa bàn tỉnh. Tại chương

Văn nghệ

Xứ Lạng - Số 357-07/2023

LỜI CẢM ƠN

Nhân dịp kỷ niệm 98 năm Ngày Báo chí Cách mạng Việt Nam (21/6/1925 - 21/6/2023), Tạp chí Văn nghệ Xứ Lạng - Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh Lạng Sơn rất vinh dự và vui mừng được các đồng chí đại diện lãnh đạo Thường trực Tỉnh ủy, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Lạng Sơn; Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy, Sở Thông tin và Truyền thông, Sở Văn hóa - Thể thao và Du lịch, Bảo hiểm xã hội tỉnh, Bộ Chỉ huy Bộ đội Biên phòng tỉnh Lạng Sơn; Phòng An ninh chính trị nội bộ - Công an tỉnh, các sở, ban, ngành của tỉnh; Thành ủy - Hội đồng nhân dân - Ủy ban nhân dân - Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam thành phố Lạng Sơn, Huyện - Hội đồng nhân dân - Ủy ban nhân dân - Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam huyện Cao Lộc, Chi hội Nhạc sĩ Việt Nam tỉnh Lạng Sơn, Công ty Cổ phần In Lạng Sơn... cùng các đồng chí nguyên lãnh đạo, cán bộ Hội, hội viên, cộng tác viên, bạn đọc của Tạp chí đã đến thăm và chúc mừng.

Hội Văn học Nghệ thuật Lạng Sơn; Ban Biên tập Tạp chí Văn nghệ Xứ Lạng trân trọng cảm ơn sự quan tâm và động viên này. Kính chúc các đồng chí cùng cơ quan, đơn vị và gia đình dồi dào sức khỏe, hạnh phúc, thành công. Chúc cho sự phối hợp trong công tác thông tin tuyên truyền ngày càng hiệu quả và phát triển!

BAN BIÊN TẬP

trình, Ban Tổ chức đã trao giải cho 50 tác phẩm ở 5 thể loại, gồm: 5 giải A, 9 giải B, 15 giải C và 21 giải Khuyến khích. Trong đó, Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh Lạng Sơn có 7 tác phẩm của 6 tác giả là hội viên, cộng tác viên đoạt giải thưởng gồm: 1 giải B, 3 giải C và 3 giải Khuyến khích.

Phát biểu tại chương trình, đồng chí Hoàng Văn Nghiệm, Phó Bí thư Thường trực Tỉnh ủy Lạng Sơn đã ôn lại truyền thống lịch sử vẻ vang của báo chí cách mạng Việt Nam nói chung và báo chí Lạng Sơn nói riêng. Đồng chí cũng ghi nhận và chúc mừng các tác giả, nhóm tác giả đạt giải báo chí Lạng Sơn lần thứ III năm 2023, đồng thời đề nghị: Lãnh đạo các cấp ủy đảng, chính quyền, các cơ quan báo chí Trung ương thường trú trên địa bàn tỉnh và các cơ quan báo chí của tỉnh tiếp tục phát huy truyền thống tốt đẹp của báo chí cách mạng và những thành tựu đạt được, thực hiện tốt nhiệm vụ trọng tâm của đất nước, của tỉnh; báo chí tích cực tuyên truyền chính xác, kịp thời hơn nữa việc phát hiện và phê phán mạnh mẽ những biểu hiện quan liêu, tham nhũng, lãng phí, tiêu cực và tệ nạn xã hội; ngăn chặn suy thoái trong cán bộ, đảng viên; Chú trọng tuyên truyền lan toả

những gương người tốt, việc tốt gắn với học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; tích cực đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, vu khống, xuyên tạc sự thật; tăng cường công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, nâng cao trình độ, kỹ năng, phẩm chất đạo đức của người làm báo, đáp ứng yêu cầu của báo chí trong tình hình mới. Các cơ quan báo chí tích cực tổ chức các giải báo chí chuyên đề; bồi dưỡng, nâng cao tay nghề của đội ngũ nhà báo, phóng viên. Hội đồng Giải báo chí cần rút ra những kinh nghiệm để tổ chức giải tốt hơn trong những năm sau; tuyên truyền sâu rộng hơn nữa nhằm thu hút các nhà báo trung ương, địa phương tham gia; qua đó lựa chọn được những tác phẩm có chất lượng gửi dự thi giải báo chí quốc gia. Các cấp, ngành, địa phương thực hiện tốt quy chế người phát ngôn, cung cấp thông tin cho báo chí để kịp thời tuyên truyền về các chủ trương, chính sách phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh.

Nhân dịp này, Hội đồng Giải báo chí tỉnh đã phát động Giải báo chí tỉnh Lạng Sơn lần thứ IV năm 2024.

NGỌC HẰNG

Văn nghệ

Số 357-07/2023 - **Xứ Lạng**

Những nỗi đau ĐI CÙNG NĂM THÁNG

Ghi chép của DƯƠNG SƠN

Chiến tranh đã lùi xa, cả dân tộc Việt Nam đang bước vào thời đại hòa bình và thịnh vượng với tâm thế phấn khởi và cơ đồ vững chắc. Tuy nhiên hậu quả của chiến tranh vẫn còn đâu đó, khắc khoải những nỗi đau trong tiềm thức mỗi người dân đất Việt, đó là nỗi đau mang tên “chất độc da cam”.

Trong cuộc chiến tranh xâm lược Việt Nam, Mỹ không chỉ dùng các loại bom đạn gây thương vong mà còn sử dụng cả chất độc da cam/dioxin nhằm ngăn chặn bước tiến của các lực lượng vũ trang cách mạng... Chất độc da cam/dioxin là tên gọi của một loại thuốc diệt cỏ và làm rụng lá cây được xếp vào hàng những chất nguy hiểm nhất thế giới. Trong suốt mười năm (1961 - 1971), quân đội Mỹ đã rải gần tám mươi triệu lít hóa chất độc, trong đó có 61% là chất da cam/dioxin xuống hai mươi sáu nghìn thôn, bản với diện tích 3,06 triệu ha, chiếm 17% diện tích đất toàn miền Nam trong chiến tranh Việt Nam. Việc sử dụng chất da cam/dioxin trong thời gian dài đã gây ra hậu quả nghiêm trọng, không chỉ hủy hoại môi trường, các hệ sinh thái mà còn tác hại đến sức khỏe con người. Đã có hơn bốn triệu người bị phơi nhiễm chất độc dioxin, bao gồm cả những người tham gia kháng chiến và người dân sinh sống trên các bản làng bị rải chất hóa học. Thảm họa da cam đã

Hội nạn nhân chất độc da cam/dioxin Lạng Sơn thăm lại chiến trường Củ Chi (6/2022)

gây ra bao thảm cảnh, hàng trăm nghìn nạn nhân đã chết và còn rất nhiều những nạn nhân đang vật lộn với bệnh tật, đói nghèo và cả sự kỳ thị. Chất độc da cam/dioxin gây tổn thương đa dạng trên cơ thể, gây ung thư, đái tháo đường, thần kinh bại liệt, điều đau đớn hơn cả là tác động gây đột biến gen các thế hệ con cháu của người bị phơi nhiễm. Đã có rất nhiều cặp vợ chồng vô sinh, có hàng trăm cặp vợ chồng sinh từ hai đến năm người con đều bị tật nguyền hoặc chết dần, chết mòn... Nghiên cứu cho thấy, ở Việt nam di chứng da cam đã truyền sang đời thứ tư. Những vết thương có thể chữa lành nhưng với riêng chất độc da cam thì không, nó di truyền qua nhiều thế hệ. Những người lính gan dạ trong chiến tranh, sẵn sàng

Văn nghệ

Xứ Lạng - số 357-07/2023

quyết tử vì sự độc lập tự do của Tổ quốc nhưng dường như chẳng thể mạnh mẽ khi chứng kiến những đứa con do mình sinh ra không được lành lặn, tật nguyền, thiếu năng trí tuệ...

Ở tỉnh Lạng Sơn, con số thống kê nghi nhiễm chất độc da cam/dioxin từ các cựu chiến binh đã từng tham gia chiến đấu ở chiến trường B, C, K là hơn bốn nghìn người, nhưng mới chỉ có hơn tám trăm người đang được hưởng chế độ ưu đãi nạn nhân chất độc da cam/dioxin. Trong đó có 439 người là thế hệ thứ nhất, gần bốn trăm người là thế hệ thứ hai, còn thế hệ thứ ba bị ảnh hưởng từ bố hoặc mẹ do chưa được hưởng chế độ nên chưa thống kê được con số cụ thể.

Nạn nhân chất độc màu da cam

Ông Phương Văn Phín ở thôn Phạc Giàng, xã Hùng Việt, Huyện Tràng Định là một trong những nạn nhân chất độc da cam và là một cựu tù binh ở Phú Quốc. Năm mười tám tuổi, chàng trai dân tộc Tày Phương Văn Phín là con độc nhất trong gia đình, nhưng anh đã viết đơn bằng máu xung phong đi bộ đội, ra chiến trường đánh giặc giải phóng miền Nam thân yêu. Những ngày tháng chiến đấu từ Công trường 9 Tây Ninh đến miền Đông Nam Bộ, trong một trận đánh ở ấp Long Phi, huyện Bình Cầu, tỉnh Tây Ninh, anh Phín cùng hai đồng đội lọt vào ổ phục kích và bị địch bắt đưa về nhốt ở Nhà Cảnh sát Sài Gòn - Gia Định, rồi chuyển sang nhà tù Biên Hòa. Bị địch tra tấn dã man, chúng dùng cả đòn tâm lý mua chuộc nhưng vẫn không làm lung lay ý chí cách mạng của người chiến sĩ cộng sản trung kiên, sau đó chúng chuyển anh ra nhà tù Phú Quốc.

Sau những trận đòn roi tra tấn dã man trong “chuồng cọp” suốt hai năm bốn tháng mười ngày, đến giữa năm 1973, Hiệp định Pari được ký kết, Phương Văn Phín được trả về trong một đợt trao đổi tù binh bên bờ sông Thạch Hãn. Đơn vị cho anh về Quân khu 7 Ngạn điều dưỡng, sau đó anh phục viên trở lại địa phương.

Trở lại quê nhà, Phương Văn Phín kết hôn cùng với cô sơn nữ Nông Thị Liễu cùng làng Phạc Giàng. Niềm vui của cặp vợ chồng trẻ được nhân lên khi cô Liễu mang thai đứa con đầu lòng. Sau hơn chín tháng, cả gia đình

đón đứa bé chào đời trong niềm vui bất tận, nhưng thật không may, đứa bé sinh ra da đen như than, chỉ sau vài ngày đã không sống nổi. Niềm vui chưa trọn đã vụt tắt. Đến đứa con thứ hai, gia đình ông Phín lại một lần nữa phải chịu đựng nỗi đau ấy. Không biết lý do vì sao, hoang mang, tuyệt vọng. Bố mẹ ông đã gom hết tiền bạc có trong nhà, mời một thầy then về cúng ba ngày ba đêm để “giải hạn”, những mong “con ma rùng” đừng về quấy rối, bắt người nhà. Lần lượt những năm sau đó vợ chồng Phương Văn Phín sinh tiếp được ba người con. May mắn thay, những đứa trẻ sau này tuy ốm yếu nhưng vẫn lớn lên theo những tháng ngày cơ cực vất vả cùng bố mẹ. Con gái đầu của Phương Văn Phín tên là Phương Thị Thi, từ nhỏ hai hàm răng bị cùn không bình thường. Con trai thứ hai là Phương Văn Thạch bị bệnh thận đã chết cuối năm 2021. Còn con gái thứ ba thì bị ảnh hưởng thần kinh, lúc nhớ lúc quên. Tất cả các con và ông Phín đều được xác nhận bị ảnh hưởng chất độc da cam/dioxin.

Chúng tôi tìm đến ông Lương Xuân Thương hiện cư trú tại số nhà 434 đường Hùng Vương, thành phố Lạng Sơn. Ông Thương sinh năm 1950, năm 1967 ông là công nhân đội khảo sát giao thông, đến năm 1972 ông nhập ngũ, được đào tạo lái xe tại trường 255 Quân đội. Sau bốn mươi lăm ngày học tập, ông được nhận xe tại Đồng Đăng rồi xuống kho Phồng, Hữu Lũng nhận súng, đạn và cối 130ly đưa vào chiến trường miền Nam. Ông Thương bồi hồi nhớ lại: “Sau khi nhận xe và vũ khí đạn dược, đoàn xe của chúng tôi nhận lệnh trả hàng ở ngầm Cam Lộ, Quảng Trị. Trên đường, đoàn xe nhiều lần gặp nguy hiểm nhưng các tay lái đều vững vàng, tránh được những tọa độ bắn phá của địch. Có lần chiếc xe đi đầu đoàn dính phải mìn chống tăng, xe nổ tung nhưng lái xe đã kịp thời nhảy ra, tránh được thương vong. Các xe sau giữ đúng khoảng cách nên không bị ảnh hưởng. Trong chiến tranh, mọi quy định phải được chấp hành tuyệt đối nghiêm túc, nếu sai một ly thì hậu quả khôn lường”.

Tôi hỏi ông có biết mình bị nhiễm chất độc da cam trong hoàn cảnh nào không, ông Thương cười buồn trả lời:

- Làm sao biết được, tất cả những con đường, những cánh rừng chúng tôi qua có lẽ

chỗ nào cũng bị rải chất độc mà chúng tôi không biết. Có lúc nhìn lên ngọn cây trắng xóa, rồi hôm sau cây úa vàng rụng hết lá, lúc ấy chỉ biết cố gắng tránh tầm kiểm soát của địch, bảo vệ hàng hóa an toàn, dù có hy sinh cả tính mạng cũng cam tâm tình nguyện. Không ngờ được rằng cái thứ khói trắng đọng trên lá rừng ấy lại là chất độc hủy diệt mầm sống, hủy diệt các thế hệ tương lai tàn độc như vậy. Mà lúc ấy tinh thần ra tiền tuyến đánh giặc giải phóng miền Nam vẫn là trên hết. Sau này ra quân, lấy vợ, nhà tôi sinh đứa con gái đầu lòng tóc nó bạc trắng, khắp người nổi những mụn thịt thừa, sau sinh thêm được thằng con trai thì bị run tay, nhìn con tội nghiệp lắm.

Con gái đầu của ông Thương hiện nay lập gia đình và sinh được hai cô con gái, nhưng các cháu thường xuyên bị dị ứng, da mẩn đỏ khắp người. Vì điều này mà vợ chồng chị đã ly hôn, gia đình chồng có thành kiến với chất độc di truyền trong cơ thể chị.

Ông Hoàng Quang Minh sinh năm 1947 ở khối 8, phường Tam Thanh, thành phố Lạng Sơn cũng có hoàn cảnh vô cùng khó khăn. Năm 1964 ông Minh xung phong đi bộ đội chiến đấu ở chiến trường Quảng Nam, Quảng Đạt, Quảng Tín ở đơn vị R20 Đặc công. Năm 1969 trong một trận đánh ác liệt, ông bị thương nặng được đưa về tuyến sau điều trị và trở về địa phương chuyển sang ngành cơ giới nông nghiệp. Sau khi cưới vợ ông bà sinh được ba người con. Con trai cả sinh năm 1971 hai hàm răng rụng hết, có khối u ở má phải, đã nhiều lần phẫu thuật cắt bỏ nhưng vẫn mọc lại, sức khỏe giảm sút. Con trai thứ hai từ khi sinh ra đã có khối u ở đỉnh đầu và hai cẳng tay, lớn lên gầy yếu, teo cơ không có khả năng lao động. Con trai thứ ba sinh ra đã có khối u ở lưng đã mổ sáu lần nhưng vẫn tái phát. Con gái đầu của H (cháu nội ông Minh) sinh ra phát triển bình thường, đến khi đang theo học Cao đẳng thì sút cân gầy yếu chỉ còn hai mươi tám cân không đủ sức khỏe phải nghỉ học, tính nét trở nên bất thường, không chịu nói chuyện, không tiếp xúc với ai chỉ ở một mình trong phòng.

Ông Nông Hồng Phong, nguyên là Chủ tịch Hội Nạn nhân chất độc da cam/dioxin thành phố Lạng Sơn. Ông là một cựu chiến binh đã từng chiến đấu ở chiến trường B. Năm 1972 theo tiếng gọi của Tổ quốc, chàng

thanh niên hai mươi bảy tuổi đang làm cán bộ Ngân hàng nhà nước Việt Nam tỉnh Lạng Sơn lên đường nhập ngũ. Sau đợt huấn luyện ngắn ngày, ông cùng đơn vị vào Nam tham gia chiến đấu ở mặt trận Đông Nam Bộ. Chiến tranh khốc liệt, bốn lần bị thương nặng với hơn hai mươi vết thương trên cơ thể tưởng không qua khỏi, nhưng với ý chí của anh bộ đội Cụ Hồ, bom đạn kẻ thù không khuất phục được ông. Chiến dịch Mùa xuân năm 1975 thắng lợi, non sông liền một dải, năm 1976 ông Phong phục viên trở về quê hương tiếp tục công tác trong ngành ngân hàng, lấy vợ, sinh con. Người con trai cả của ông sinh ra mọc những khối u toàn thân, lớn lên lấy vợ sinh con, đứa con đầu hay bị ngất mà không rõ nguyên nhân. Người con thứ hai sinh ra bị khoèo tay, anh lấy vợ, con sinh ra bị thiếu năng trí tuệ. Ông Phong nhận được kết luận của cơ quan chức năng, cả ông, người con trai thứ hai và một cháu nội đều bị ảnh hưởng chất độc da cam/dioxin. (Con trai cả của ông Nông Hồng Phong không đồng ý làm kiểm tra nên không có kết luận. Đã chết do bệnh hiểm nghèo).

Chỉ đất nước trải qua chiến tranh mới thấu hiểu sự mất mát, hy sinh. Cũng chỉ những gia đình không may có con, em bị ảnh hưởng bởi chất độc da cam mới thấm thía được sự thiệt thòi. Đa số trường hợp bị nhiễm chất độc da cam sinh ra khiếm khuyết, không lành lặn, nhưng cũng có một số người dù bị nhiễm nhưng vẫn có thân thể bình thường nhưng lại bị câm, điếc, tâm thần. Ông Hoàng Đức Mùi ở thôn Khòn Pát, xã Mai Pha thành phố Lạng Sơn là một trường hợp như vậy. Ông Mùi sinh năm 1943, hai mươi lăm tuổi ông tham gia chiến đấu từ chiến trường A tới đường 9 Nam Lào. Sau chiến thắng 1975, ông xuất ngũ trở về địa phương. Vợ chồng ông sinh thêm một người con út. Cuộc sống của người nhà nông với ông tuy còn nhiều thiếu thốn nhưng êm đềm cho đến khi ông có những triệu chứng như ăn cơm không vào miệng, rơi vãi hết ra ngoài, ông mất cảm giác ở các chi, đặc biệt là cánh tay bên phải và chân trái. Vợ con tìm thầy, tìm thuốc, sau một thời gian chữa bệnh, tốn kém không ít tiền đến nay ông đã nhúc nhích đi lại được nhưng mất hẳn khả năng nói. Muốn biểu đạt điều gì ông phải dùng giấy viết ra. Người con út hiện tại có triệu chứng về mắt, trong mâm cơm anh

thường không gặp trúng thức ăn, không biết màu sắc, vị trí của từng món trong mâm. Khi đi ra ngoài nắng, mắt anh càng khó nhìn, việc đồng áng dồn lên vai người vợ và hai con nhỏ. Ông Mùi và người con út được xác nhận bị ảnh hưởng chất độc da cam/dioxin.

Có thể nói người may mắn nhất trong số những người bị ảnh hưởng từ chất độc da cam mà chúng tôi đã gặp là ông Vũ Xuân Bình. Hiện ông đang tham gia Hội đồng Quản trị và trực tiếp làm Giám đốc điều hành hãng Taxi 766 766 có trụ sở tại 102 đường Lê Đại Hành, phường Vĩnh Trại, thành phố Lạng Sơn. Sinh năm 1955, năm 1973 ông nhập ngũ và là lính công binh Trung đoàn 99 thuộc Đoàn 559 Binh đoàn 12. Đơn vị ông thường xuyên làm nhiệm vụ dò phá bom, mìn và làm cầu từ Quảng Trị đến Quảng Nam. Năm 1984 ông Vũ Xuân Bình chuyển ngành về Phòng Tổ chức Chính quyền thị xã Lạng Sơn (nay là thành phố Lạng Sơn). Từ khi có Quyết định số 74/1998/ QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ tiến hành xác định nạn nhân bị hậu quả hóa chất do Mỹ sử dụng trong chiến tranh ở Việt Nam. Ông Bình đã nghĩ đến khả năng mình bị nhiễm độc vì trong chiến tranh, đơn vị ông thường xuyên làm nhiệm vụ trong vùng Mỹ rải chất hóa học nhưng ông không dám đi kiểm tra. Lúc ấy ông Bình nghĩ: “Nếu bị nhiễm chất độc da cam/dioxin thì mọi người sẽ có thành kiến với mình, ảnh hưởng đến tương lai của các con”. Trong lòng ông luôn nơm nớp lo sợ, chú ý theo dõi sức khỏe và những thay đổi của các con. Thấy hai con khôn lớn, trưởng thành bình thường, học hành giỏi giang, ông mừng thầm. Đến năm 2010 được sự đồng ý của Hội Nạn nhân chất độc da cam/dioxin thành phố Lạng Sơn. Ông Vũ Xuân Bình mạnh dạn đi kiểm tra và nhận được kết luận, ông bị nhiễm chất độc da cam/dioxin ảnh hưởng 41% sức khỏe. May mắn một điều là các con của ông sức khỏe bình thường, không bị ảnh hưởng di chứng từ bố, điều đó đã xóa đi gánh nặng bao năm trong lòng ông.

Vượt lên bệnh tật, sống vui, sống khỏe, sống có ích

Hiểu hơn ai hết những nỗi đau do di chứng chất độc da cam/dioxin trong chiến tranh để lại. Người cựu chiến binh, thương, bệnh binh Nông Hồng Phong vượt qua nỗi

đau của bản thân, dành thời gian nghiên cứu, tư vấn chế độ, chính sách, chia sẻ, động viên, giúp đỡ những đồng đội, những người cùng cảnh ngộ vượt khó, vươn lên, chiến thắng bệnh tật, chiến thắng nỗi đau, ổn định cuộc sống. Từ năm 2012 ông tham gia hoạt động Hội nạn nhân chất độc Da cam/ dioxin. Ngày hai buổi trên chiếc xe đạp cũ, ông Phong đều đặn đến trụ sở Hội. Ông miệt mài nghiên cứu chế độ, chính sách, cùng các thành viên của Hội đến thăm hỏi, tìm hiểu hoàn cảnh những gia đình cựu chiến binh bị phơi nhiễm chất độc da cam. Phối hợp với Phòng Lao động Thương binh xã hội thành phố xác định những trường hợp đủ điều kiện, đủ giấy tờ, lập hồ sơ để họ được hưởng chế độ của Nhà nước.

Ông Hoàng Quang Minh từ khi nghỉ hưu đã tham gia Mặt trận Tổ quốc phường Tam Thanh, Hội Đông Y phường Tam Thanh, hiện tại ông vừa làm thuốc Nam chữa bệnh cứu người vừa giữ chức Chủ tịch Hội Nạn nhân chất độc da cam/dioxin phường Tam Thanh.

Đã được hưởng chế độ hưu trí nhưng ông Vũ Xuân Bình thấy mình còn sức khỏe nên tham gia làm việc ở hãng taxi, ông nói: “Cả cuộc đời làm công tác đoàn thể, chính trị, bây giờ chuyển sang thử sức ở lĩnh vực kinh tế, lúc mới đầu cũng nhiều khó khăn bỡ ngỡ”. Với tác phong của người lính, ông Bình vừa làm vừa học hỏi kinh nghiệm nên hiện tại ông là người trực tiếp quản lý và điều hành hãng Taxi 766 766. Trước đại dịch Covid-19, hãng có tới ba trăm đầu xe. Do ảnh hưởng của dịch bệnh, hiện tại chỉ còn hơn trăm đầu xe. Công ty vẫn đảm bảo cho lái xe và bộ phận văn phòng có mức thu nhập từ tám đến mười hai triệu đồng một tháng. Đặc biệt từ khi ông Bình về điều hành tại hãng, ông đã phát triển được một Chi bộ Đảng gồm 16 đảng viên tham gia sinh hoạt tại trụ sở hãng. Ông Bình cho biết các thủ tục pháp lý đã giải quyết xong, tới đây hãng xe Taxi 766 766 của ông sẽ có một chi nhánh hoạt động ở vùng biển đảo Phú Quốc.

Xoa dịu nỗi đau da cam

Đảng và Nhà nước ta đã có nhiều chủ trương, chính sách, quan tâm, chăm lo đến các nạn nhân và gia đình nạn nhân chất độc da cam/dioxin. Dành ngân sách để trợ cấp hàng tháng, chăm sóc sức khỏe, phục hồi chức năng, xông hơi tẩy độc, giúp họ vui bớt những khó khăn và mặc cảm về bệnh tật, có

cuộc sống tốt đẹp hơn. Sau hơn hai mươi năm thực hiện việc giải quyết chế độ ưu đãi đối với người hoạt động kháng chiến và con đẻ của họ bị nhiễm chất độc da cam/dioxin, tổng số người trong cả nước đang được hưởng chế độ là ba trăm mười hai nghìn người, trong đó có hai trăm ba mươi hai nghìn người trực tiếp tham gia hoạt động kháng chiến. Tám mươi nghìn người là con đẻ của người tham gia hoạt động kháng chiến. Tỉnh Lạng Sơn có hơn tám trăm người đang được hưởng chế độ. Chế độ ưu đãi của Nhà nước dành cho các nạn nhân bị ảnh hưởng chất độc da cam/dioxin từ một triệu không trăm mười ngàn đồng đến bốn triệu năm trăm ngàn đồng. Được xếp theo bậc từ một đến bốn, bậc bốn là những trường hợp đã chuyển sang giai đoạn ung thư và ảnh hưởng sức khỏe đến 83%. Ngoài ra các nạn nhân còn được các cơ quan, đoàn thể quan tâm thăm hỏi khi ốm đau, các ngày lễ, tết, thể hiện tinh thần tương thân, tương ái, uống nước nhớ nguồn. Đây là một nguồn động viên lớn lao đối với những gia đình nạn nhân.

Ngoài quan tâm làm tốt các chính sách hỗ trợ cho những người tham gia kháng chiến bị nhiễm chất độc da cam/dioxin. Hội nạn nhân chất độc da cam/dioxin tỉnh Lạng Sơn còn kêu gọi các tổ chức từ thiện, các mạnh thường quân đóng góp, lập quỹ để giúp đỡ về vật chất cho các gia đình nạn nhân. Cụ thể năm 2022 hỗ trợ làm nhà, sửa nhà cho mười hai hộ trị giá năm trăm mười triệu đồng. Thăm hỏi, tặng quà cho nạn nhân khi ốm đau, trong các

Hội nạn nhân chất độc da cam/dioxin Lạng Sơn thăm tượng đài Đất Mũi (6/2022)

dịp lễ, tết, ngày kỷ niệm là một nghìn hai trăm bốn mươi bảy suất, trị giá bảy trăm mười lăm triệu đồng. Hỗ trợ đi an dưỡng, điều dưỡng được hai trăm lẻ năm lượt trị giá hai trăm tám mươi sáu triệu đồng. Hỗ trợ đi xông hơi, giải độc được ba mươi hai suất. Tặng ba xe lăn cho ba nạn nhân.

Hội Nạn nhân chất độc da cam/dioxin tỉnh Lạng Sơn luôn thực hiện tốt công tác tư vấn, bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp cho hội viên. Hội trú trọng công tác vận động mọi nguồn lực từ các tổ chức từ thiện, những doanh nghiệp, các nhà hảo tâm quyên góp ủng hộ, lập quỹ “Vì Nạn nhân chất độc Da cam/dioxin”. Hội dùng số tiền này để làm quà tặng các nạn nhân trong những dịp lễ tết, thăm hỏi khi ốm đau và giúp đỡ những gia đình nạn nhân gặp hoàn cảnh khó khăn.

Ông Hà Thanh, Chủ tịch Hội Nạn nhân chất độc da cam/dioxin tỉnh Lạng Sơn cho biết: Cả tỉnh Lạng Sơn hiện còn hơn bốn nghìn người là cựu chiến binh đã từng tham gia kháng chiến ở chiến trường B, C, K nghi nhiễm chất độc da cam/dioxin nhưng mới chỉ có một phần năm con số này có đầy đủ giấy tờ, hoàn chỉnh thủ tục hồ sơ để được hưởng chế độ của Nhà nước. Số còn lại do đã bị mất hoặc không còn đủ giấy tờ liên quan. Chúng tôi sẽ cố gắng hơn nữa phối hợp với các cơ quan chức năng, hoàn thành thủ tục hồ sơ cho những người có công được hưởng chế độ của Nhà nước.

Nổi đau da cam không phải nổi đau của riêng ai, đó là nỗi đau của toàn nhân loại. Chung tay xoa dịu nỗi đau da cam không chỉ là vấn đề từ thiện, nhân đạo mà là hoạt động “đền ơn đáp nghĩa” đối với những người có công với nước, thể hiện đạo lý uống nước nhớ nguồn.

(Ảnh trong bài do tác giả bài viết cung cấp)

Văn nghệ

Xứ Lạng - Số 357-07/2023

Anh lính công binh

Phần hai: HIỆP ĐỒNG TÁC CHIẾN

Ký của ĐẶNG THANH

Tên lửa SAM-2, Trung đoàn Công binh 229 từng phục vụ cho một tiểu đoàn tên lửa phòng không được trang bị loại tên lửa này (năm 1965)

Ảnh: TƯ LIỆU

Tháng 5 năm 1965, Trung đoàn 229 của Bộ Tư lệnh công binh hoàn thành nhiệm vụ xây dựng trận địa cố định ở Thanh Oai, Hà Đông làm đường vận chuyển và cải tạo một hang đá lớn trong vùng núi đá vôi thuộc tỉnh Hòa Bình dùng làm kho chứa và

xưởng lắp ráp, bảo dưỡng vũ khí khí tài cho bộ đội tên lửa của Quân chủng Phòng không - Không quân. Khi giặc Mỹ mở rộng chiến tranh cục bộ ở miền Nam và leo thêm nấc thang mới trong chiến tranh phá hoại bằng không quân ra miền Bắc, bộ đội tên lửa của

Văn nghệ

Số 357-07/2023 - **Xứ Lạng**

ta chuẩn bị xuất kích, Trung đoàn công binh E229 được giao nhiệm vụ hiệp đồng tác chiến với đơn vị bạn: Mỗi Tiểu đoàn công binh “hộ tống” một Tiểu đoàn tên lửa. Vậy là Tiểu đoàn 3 trong đó có Đại đội 9 chúng tôi được vinh dự làm bạn với “rồng lửa” trong một thời gian...

Trong khi Tiểu đoàn bạn hoạt động trên các hướng Đông Bắc và Đông Nam Hà Nội thì đơn vị chúng tôi cơ động lên vùng đồi núi phía Tây, Tây Nam khu vực Đồng bằng Bắc Bộ. Trước khi lên đường, chúng tôi được quán triệt tinh thần chỉ đạo của trên: “Bí mật bất ngờ, đã ra quân là đánh thắng!”.

Nhiệm vụ mới đòi hỏi Tiểu đoàn công binh phải đảm đương một khối lượng công việc lớn trên phạm vi khá rộng: Đảm bảo đường cơ động cho đơn vị bạn từ nơi ém quân tới địa bàn tác chiến; xây dựng trận địa dã chiến cho “rồng lửa” sẵn sàng đánh địch; và cuối cùng là đảm bảo đường cơ động từ trận địa về nơi giấu quân an toàn. Tiểu đoàn công binh gọn nhẹ thì trái lại Tiểu đoàn tên lửa phòng không lại cồng kềnh và nhiều xe cộ gấp mấy lần. Mỗi Tiểu đoàn tên lửa phòng không có sáu bộ phóng với sáu xe xích ATS kéo bộ phóng, một Đại đội xe đặc chủng phục vụ cho Trung tâm chỉ huy gồm ra-đa và máy móc công vụ kèm theo. Mỗi bộ phóng được trang bị hai quả tên lửa SAM-2 (một lên bộ phóng, một dự bị), tổng cộng có mười hai xe đại xa loại mười bánh, tải trọng mười hai tấn, mỗi xe chở một “quả đạn”. Một lực lượng như thế phải cơ động bí mật bất ngờ, đánh nhanh rút gọn an toàn. Tính năng ưu việt của loại tên lửa này có tốc độ gấp ba lần máy bay phản lực, tầm cao trên mười ki-lô-mét, tầm xa trên ba mươi ki-lô-mét. Đặc biệt tên lửa có tính năng bám mục tiêu có động cơ phản lực sinh nhiệt hồng ngoại tuyến. Giá trị mỗi quả đạn bằng một phần ba chiếc máy bay “thần sấm” Mỹ. Những anh lính công binh mới nhập ngũ chưa lâu vừa chăm chú ngồi nghe quán triệt nhiệm vụ, vừa vui háo hức vì được phục vụ một đơn vị phòng không hiện đại, vừa hồi hộp, lo lắng vì nhiệm vụ mới rất nặng nề.

Một sớm mùa hè, dưới tán rừng cà phê của Nông trường sông Bôi, Hòa Bình, chúng tôi được lệnh xuất quân và hành quân cơ giới. Trong vùng rừng núi Hòa Bình, vào ban ngày xe chúng tôi chạy trên quốc lộ 21, gần đến bến phà sông Bôi trời cũng đã ngả về chiều.

Qua phà, xe tiếp tục chạy gần trăm cây số dưới trời chập choạng tối. Tầm chín giờ tối, chúng tôi đến một vùng đồi trung du thuộc Xích Thổ, Ninh Bình. Trong ánh trăng non cuối tháng le lói phía trời, chúng tôi choáng ngợp trước khung cảnh một vùng đồi trọc san sát kê nhau như bát úp kéo dài từ cuối rừng phía Tây tới tận cánh đồng phía Đông xa ngút tầm mắt. Tôi thầm nghĩ: Trống trải thế này làm sao bảo đảm bí mật?

Theo lệnh của Tiểu đoàn, các Đại đội triển khai lực lượng: Đại đội 7 lên phía đồi cao, mở đường vào trận địa và làm công sự cho Trung tâm Chỉ huy; Đại đội 8 và Đại đội 9, mỗi đơn vị phụ trách ba “ụ pháo” và đường vành đai quanh trận địa cho xe đạn và xe xích đưa bộ phóng vào “ụ pháo”. Trận địa đã được trinh sát Tiểu đoàn xác định và đo đạc từ ban ngày. Tôi chưa thể hình dung nếu khối lượng đào đắp như trận địa ở Thanh Oai, Hà Đông thì với lực lượng này, chúng tôi phải thi công cả tháng mà bây giờ phải xong ngay trong đêm trước rạng đông thì hoàn thành làm sao. Thắc mắc của cánh lính công binh chúng tôi được giải đáp khi từ phía những lũy tre xa xa thấp thoáng ánh đèn, nghe xôn xao tiếng người trò chuyện, tiếng truyền lệnh của chỉ huy, tiếng cười nói vui đùa của anh chị em thanh niên xung phong (TNXP) và dân công hỏa tuyến (DCHT) đang hành quân gấp đến địa điểm làm trận địa cùng bộ đội. Thế là công binh làm nòng cốt, vừa làm vừa hướng dẫn cho TNXP và DCHT tác nghiệp. Mỗi Tiểu đội được phân công phụ trách một Trung đội TNXP hoặc DCHT tại chỗ mở đường và nơi san nền đắp ụ. Tất nhiên phải đáp ứng yêu cầu cơ bản: Đường rộng bốn mét, “ụ pháo” hình tròn bán kính sáu mét, yêu cầu trong phạm vi ấy không có đất mươn. Tâm “ụ pháo” nằm trên mặt phẳng với đường cơ động dành cho xe chở quả đạn đi qua, cắt ngang một phần ba diện tích vòng tròn tạo thành ngã ba chữ Y với trục đường cắt qua tâm “ụ pháo” cho xe xích kéo bộ phóng vào đúng tâm ụ. Đất đào ra được chia đều cho ba phía, đắp thành hình móng ngựa ôm lấy vòng tròn đặt bộ phóng, cao trên một mét là được. Có lực lượng địa phương chi viện, với tổng quân số lên đến hàng ngàn người, nên chỉ trong bốn giờ lao động khẩn trương một trận địa dã chiến cho đơn vị “Phòng không đặc biệt” đã hoàn thành. Các cô gái TNXP tò mò hỏi: “Pháo gì mà ụ lớn thế các anh?”. Lính ta chỉ cười mỉm và trả lời rất

Văn nghệ

Xứ Lạng - 86 357-07/2023

khéo: “Vũ khí mới, dần dà các em sẽ biết!”. Khi mảnh trăng liềm đã khuất núi, vài tiếng gà gáy dưới làng phía xa cất lên cũng là lúc lực lượng “dân sự” được lệnh rút quân trước. Cán bộ chiến sĩ công binh kiểm tra lần cuối các “ụ pháo”, các đoạn đường nối liền các ụ, đường “quai xanh” cho xe xích, đoạn nối ra đường cái, chỗ nào còn sai sót chỉnh lại cho đảm bảo yêu cầu, cũng là khi nghe tiếng động cơ xe đặc chủng đưa khí tài chiếm lĩnh trận địa đã vang rền bốn phía.

Từ trên khu Trung tâm Chỉ huy trận địa vọng xuống những tiếng hô khẩu lệnh rất lạ: “priammoi”, “xlevoi”, “pravoi!”. Tôi nhớ lại hồi học cấp III, lớp chúng tôi học tiếng Nga, những từ đó có nghĩa là: “tiền thẳng!”, “sang trái!”, “sang phải”. Ôi sao lạ thế nhỉ, không lẽ có cả bộ đội Liên Xô? - Thắc mắc của tôi được giải đáp ngay sau đó. Khi chiếc ATS đầu tiên từ đường cái rẽ vào đường vành đai đi qua “ụ pháo” nơi Tiểu đội tôi phụ trách, tiếng nổ rất đanh và khói phun ra ống xả bên sườn khét lẹt vì bộ phóng kéo theo rất nặng. Bộ phóng giống như khẩu đại pháo khổng lồ, có khung sắt và bốn bánh lốp cao ngang đầu người, được xe xích kéo như rơ moóc. Chiếc xe xích chồm qua đoạn đường chữ Y đưa bộ phóng đặt đúng tâm ụ rồi dừng lại. Từ trên ca bin và thùng xe nhảy xuống bốn người lính, hai người cao to ngoại cỡ, hai người chỉ nhỉnh hơn chúng tôi chút ít, rồi một trong hai người lính cao to lên tiếng và vẫy tay ra hiệu: “đa vai pa ka” (bắt đầu thôi). Lúc này, tôi định thần nhìn kỹ thì ra trong ê kíp này có hai người lính Nga và hai người lính Việt. Một trong hai anh lính Nga trèo lên thành bộ phóng, lật bật ra để lộ rõ bộ phóng trông tựa khẩu đại pháo nhưng nòng là hai thanh sắt lớn hơn đường ray xe hỏa và dài khoảng sáu mét, lọt giữa hai hộp chữ nhật chứa các thiết bị cơ điện. Phần đuôi trông như bàn chân vịt khổng lồ uốn cong lên. Đây chính là lá chắn thép để ngăn ngọn lửa phụt ra phía sau khi tên lửa phóng đi. Lúc người lính quay nhanh cái tay quay bên sườn bộ phóng, chân đế của bộ phóng lớn như hai khúc tà vẹt đường tàu bắt chéo nhau thành hình chữ thập, gắn vuông góc với một trục thép to bằng thân cau, được hạ dần xuống cho đến khi tiếp đất. Lập tức những anh lính còn lại trèo lên thùng xe xích, truyền tay nhau bốn cái đinh ghim to như chày giã cua dài hơn nửa mét, một đầu nhọn và một đầu có mũ. Các anh nhanh chóng ghim bốn cái đinh vào

lỗ tròn ở đầu các chân đế rồi dùng búa tạ ra sức đóng xuống ngập đình, để giữ cho bộ phóng được cố định khi tác chiến. Sau đó, người lính Nga hướng dẫn hai người lính Việt cách sử dụng các thiết bị cơ trên thân bộ phóng để điều chỉnh hướng, tầm. Lúc này xe đại xa mười bánh chở “quả đạn” vừa tới. Lần đầu tiên trong đời chúng tôi được “mục sở thị” quả tên lửa, to và dài đến ngỡ ngàng. Khi chiếc xe đầu kéo loại GRAN dài khoảng mười lăm mét đỗ trên đoạn đường cắt ngang một phần ba “ụ pháo”, ê kíp hai người, một Nga một Việt cùng mở cửa ca bin, trèo lên giúp nhau lật bật ngụy trang để lộ ra quả đạn dài mười hai mét, đầu nhọn ghé lên nóc ca bin, bốn cánh lớn phía đuôi có hình tam giác vuông cân, mỗi cạnh dài khoảng một mét, gắn ở tầng thuốc phóng to như thùng phi dài hai mét. Từ nơi thắt đáy là chỗ nối với thân “quả đạn” còn có bốn cánh nhỏ, cũng hình tam giác vuông cân, mỗi cạnh chỉ độ ba mươi phân, lên quãng giữa lại có bốn cánh nhỏ, hình hài như thế nhưng mỗi cạnh bằng nửa cánh ở đuôi. Các chiến sĩ tên lửa quân đội Xô Viết làm mẫu cho các bạn Việt Nam tác nghiệp: Một người dùng tay quay chỉnh hướng cho đầu bộ phóng tiếp giáp vuông góc với xe chở đạn. Hai người còn lại, một vít đầu, một nâng đuôi tên lửa cho thẳng bằng, rồi dùng sức người xoay cho quả đạn vuông góc với khung xe thẳng hướng với bộ phóng. Họ cùng nhau đẩy quả đạn lùi dần vào bộ. Hai người trèo lên thân bộ cùng hợp sức kéo quả đạn vào đúng vị trí giống như mũi tên đặt lên rãnh nỏ. “Ôt trin khơ ra xô!” (Rất tốt) - Anh tổ trưởng vẫy tay ra hiệu cho xe chở đạn ra khỏi ụ. Cùng lúc, có hai chiến sĩ Nga, Việt nâng chiếc đòn lòn giữa một cuộn cáp điện lớn, sợi cáp to bằng ngón tay, khấn trương từ khu trung tâm, vừa đi vừa rải dây cáp xuống cho bộ phóng. Người đứng bên sườn bộ phóng đỡ lấy “phích điện” cắm vào ổ trên thân bộ rồi giơ ngón tay cái lên, miệng nói như reo: “Tru đet xơ, Prai chi!” (Tuyệt vời, đi thôi!) rồi lên xe xích cho xe về vị trí tập kết. Trên khu trung tâm có tiếng máy phát điện nổ giòn. Khi cả sáu bộ phóng nhận đủ mỗi bộ một quả đạn, hệ điều khiển tự động bắt đầu làm việc. Sáu bộ phóng cồng trên lưng sáu quả đạn to lừng lừng, ngẩng cao đầu quay theo cùng một hướng, gọi là chuyển động đồng bộ, lúc này tên lửa đã sẵn sàng chiến đấu.

Cánh công binh chúng tôi được lệnh về nơi tập kết để làm nhiệm vụ tiếp theo. Trung

đội trưởng Khoát nhìn đồng hồ, đúng ba giờ sáng. Đại đội 9 chúng tôi rút về một làng nhỏ dưới thung lũng cách trận địa chừng vài cây số. Tới đầu làng đã thấy quân khí Đại đội, liên lạc và quản lý Đại đội cùng tổ nuôi quân chuẩn bị xong một loại “khí tài đặc biệt”. Đó là ba quả tên lửa trông như thật làm bằng cốt tre đã được quét vôi màu xám trắng. Chúng tôi chia nhau từng tổ ba người vào nghỉ nhờ nhà dân. Có giường nằm giường, không có giường trải chiếu xuống nền nhà, tranh thủ chợp mắt trước khi trời sáng. Vừa hành quân tới là tác nghiệp ngay, rờn rã mười hai tiếng đồng hồ, nên vừa đặt lưng lính ta đã chìm vào giấc ngủ. Đang ngon giấc, thình lình một tiếng nổ long trời, trong ánh chớp sáng lòa soi rõ từng viên gạch lát sân và từng viên sỏi nhỏ trong ngõ làm cả làng thức giấc. Còn anh em bộ đội thì cầm súng lao ngay ra bờ tre, gốc chuối trong vườn theo bản năng người chiến sĩ. Định thần lại tôi nghĩ ngay đó là tiếng “gầm” của “rồng lửa”. Trên trời cao về phía Đông, một ánh chớp kèm theo tiếng nổ đanh gọn, chiếc máy bay cố lao ra biển nhưng không kịp, nó đã bốc cháy, vỡ thành ba phần rồi rơi xuống. Chúng tôi ai nấy nín thở, chưa biết hành động ra sao thì từ phía Tây lao tới một tốp ba tên giặc trời nhằm hướng Thủ đô Hà Nội. Từ trận địa phía đồi cao lại có chớp lửa bùng lên, sáng cả một vùng rộng lớn, kèm theo tiếng gầm như sét đánh bên tai. Một đôi “rồng lửa” vút lên, bám theo đuôi tốp máy bay Mỹ. Chúng loạng choạng tản vôi ra nhưng không kịp, hai trong ba chiếc đã cùng đèn tối. Đã có hai chiếc dù một trắng, một đỏ bật ra mong tìm đường sống sót nhưng bị quầng lửa da cam thiêu cháy. Sau loạt phóng thứ hai, chúng tôi nghe tiếng động cơ xe xích, xe đại xa vang rền từ hai phía lao vào trận địa. Chưa đầy ba mươi phút, cả xe chỉ huy, ra-đa máy phát điện và xe công vụ khác, các bộ phóng, được kéo ra khỏi trận địa theo trình sát của Tiểu đoàn công binh dẫn đường về nơi tập kết trong cánh rừng phía Tây.

Tiếng còi của chỉ huy Đại đội vang lên. Lính công binh được lệnh mang “khí tài” tự chế đã chuẩn bị sẵn khăn trương lên đồi, nơi vừa diễn ra trận đánh để lấp ráp thật nhanh một trận địa như thật bằng vật liệu tại chỗ, để chờ đón các vị “khách quý” đến thăm vào sáng sớm mai. Thế là đến lượt chúng tôi, đơn vị nào vào vị trí ấy, mang vác tất cả những quả tên lửa giả như thật, đóng cọc tre cao như kích thước bộ phóng và các xe đặc chủng ở

khu trung tâm rồi trùm lưới nguy trang lên. Sáu quả đạn màu xám trắng đặt đúng vị trí các bộ phóng, chĩa lên trời cùng một hướng và khu trung tâm nguy trang như thật với cả “ăng ten”, ra - đa ngất nghe như chưa có chuyện gì xảy ra. Sau đó chúng tôi về nơi tạm trú thu dọn hành trang lên xe về nơi tập kết trong rừng cách đó chừng năm ki-lô-mét.

Sáng hôm sau, khi cái nắng hè bắt đầu thiêu đốt vùng đồi trọc Xích Thổ, bọn trinh sát đã chụp được hình ảnh trận địa tên lửa, nơi rạng sáng nay đã thiêu của chúng ba chiếc “con ma”. Cả không quân của Hạm đội Bảy và bọn ở sân bay Cò Rạt Thái Lan thay nhau đến trả thù. Một ngày đặng đầu nẩy lửa giữa không lực Hoa Kỳ với lưới lửa phòng không của quân đội ta diễn ra cực kỳ ác liệt. Thì ra Bộ Chỉ huy chiến dịch đã chuẩn bị sẵn: Các cỡ pháo phòng không 100 ly, 57 ly, 37 ly...; các loại trọng liên 14 ly 5, 12 ly 7; các đơn vị dân quân địa phương với súng trường bộ binh k44, trung liên RPD, thượng liên băng đĩa K53... bố trí xen kẽ phát huy hỏa lực đánh máy bay, bay cao, bay thấp, bổ nhào. Và kết quả là thêm hai chiếc “thần sấm” đèn tối, hai tên giặc lái bị bắt sống. Chiến thắng vang dội của quân và dân Xích Thổ, Ninh Bình trong suốt hai ngày đêm hạ bệ được năm chiếc máy bay Mỹ, bắt sống hai giặc lái có công của các đơn vị phòng không, dân quân tự vệ, Tiểu đoàn tên lửa, Tiểu đoàn 3 công binh “hộ tống”, trong đó có cả cán bộ chiến sĩ Đại đội 9 chúng tôi. Ba ngày sau, Ủy ban nhân dân tỉnh Ninh Bình gửi tặng quà động viên bộ đội, trong đó Tiểu đoàn 3 công binh nhận một con bò mộng để bồi dưỡng sức quân.

Chúng tôi còn được tham gia thêm hai trận nữa lần lượt ở Đồng Giao, Ninh Bình và Hà Trung, Thanh Hóa. Nhưng không còn yếu tố bất ngờ nên mỗi nơi chỉ bắn hạ một hoặc hai chiếc máy bay. Sau này, khi hệ thống trận địa tên lửa đã được bố trí ở các địa phương thì các Tiểu đoàn tên lửa phòng không cứ việc cơ động đến nơi nào, tùy theo tình hình hoạt động của địch mà tổng hành dinh nắm được qua tình báo và tùy thuộc tầm quan trọng của các mục tiêu cần bảo vệ.

Mùa thu năm 1965, Trung đoàn công binh 229 của Bộ được tập kết về Mỹ Hào, Hưng Yên để chuẩn bị nhận nhiệm vụ mới. Chúng tôi có một tháng nghỉ ngơi, học tập chính trị và bồi dưỡng sức khỏe sẵn sàng nhận bất cứ nhiệm vụ gì mà cấp trên giao phó!

Văn nghệ

Xứ Lạng - 86 357-07/2023

KỶ GIANG

Tràng Định hai lần đón Bác

Điều tò mọy hôm ấy rộn ràng
Đèo Bông Lau báo tin thắng trận
Người đã đến thăm dù rất bận
Cánh đồng Thất Khê lúa chín vàng

Tràng Định sau hai ngày giải phóng
Càng đồng lòng góp sức đấu tranh
Bãi cỏ Kéo Quang bừng ánh đuốc
Bác cùng đại đoàn bàn việc quân

Thị trấn Thất Khê vui đón Tết
Hồi hộp lắng nghe tiếng trực thăng
Lần thứ hai Bác thăm Tràng Định
Gửi lời chào toàn thể Nhân dân

“Bác Hồ, Bác Hồ” tiếng hô vang dội
Bà con miền bảy suối Cầu Pung
Bác hỏi chuyện làm ăn, học tập
Người đi rồi bao ánh mắt trông

Lời Bác dặn nước non ngàn dặm
Cùng dựng xây Xứ Lạng đẹp giàu
Để hôm nay điệu then tò mọy
Mang ước mơ bốn biển năm châu.

NGUYỄN LỆ HẰNG

Giữa lòng đất mẹ

Giữa lòng đất mẹ giấc nồng
Lời ru êm dịu mệnh mộng ngọt ngào
Gió ngàn điệp khúc lao xao
Vi vu giai điệu tự hào muôn thu

Giặc xâm lăng - chí căm thù
Chiến tranh bom đạn mịt mù quê hương
Một lòng bất khuất kiên cường
Hy sinh xương máu, mở đường thắm tươi

Vẫn đây ánh mắt nụ cười
Vẫn quần tụ giữa đất trời Việt Nam
Vẫn thẳng hàng dọc hàng ngang
Như khi xung trận sẵn sàng tiến lên

Anh hùng gan dạ chí bền
Vi non vì nước xả quên thân mình
Bước theo cờ Đảng quang vinh
Giữ nền độc lập hoà bình hôm nay

Tổ quốc ôm trọn vòng tay
Đời đời ghi tạc ơn này không quên
Nghĩa trang - lòng mẹ ấm êm
Thanh bình tròn giấc ngọt mềm lời ru.

THANH GIẢNG

Tô Thị

Chiều âm thầm Xứ Lạng mưa rơi
Hay nước mắt của nàng Tô Thị?
Thức với thời gian qua bao thế kỷ
Tắm mưa, đợi nắng chờ chông.

Trên đỉnh cao, nàng thấy gì không?
Dư âm của đoàn quân Bắc tiến
Tiếng hò reo của người lính chiến
Hòa tan vào trong gió vi vu...

Nàng lặng thầm đứng đó ngàn thu
Thủy chung sâu nặng tình hóa đá
Trải bao mưa nắng lòng kiên định
Bế con vào tình sử quê hương.

NGUYỄN VĂN ĐỊNH

Tình quê

Tình quê vương vấn vào thơ
Tình người có lúc hững hờ, đắm say
Trăng nghiêng đổ bóng cau gầy
Hương đồng gió nội vương đầy hồn tôi
Thắm thì thoang thoảng thể thôi
Mà sao khắc khoải khôn nguôi cả đời
Sáo diều no gió chơi vơi
Đi vào tâm thức tình người thiết tha
Thơ ta gắn với quê ta
Khát khao sâu nặng viết ra thành lời
Neo hồn quê, nặng tình đời
Thả câu thơ giữa khoảng trời mênh mông.

Văn nghệ

Xứ Lạng - Số 357-07/2023

VI XUÂN TƯỜNG

Mẹ tôi

Một đời bòn nhặt gió sương
Thanh xuân gửi lại chiến trường mẹ ơi
Giờ đây tóc bạc da mồi
Bảy mươi có lẽ đứng ngời khó yên

Con đi, đi khắp bao miền
Không bằng mẹ trải muện phiến ngược xuôi
Đắng cay đau bể thế thời
Miếng cơm độn sắn lệ rơi vào lòng

Nhọc nhàn cuối bãi đầu sông
Cái tôm cái tép đỡ lòng con thơ
Rừng sâu giếng kín sương mờ
Nhặt rau, đốn củi, đổi no ai lường

Cha con sức yếu mẹ thương
Nhẹ nhàng chăm chút, nhịn nhường phần ngon
Cả đời nào biết phấn son
Bà ba áo vải bạc sờn sương phơi

Giờ cha con bỏ đi rồi
Cỏ xanh lạnh giữa lưng đồi lẻ loi
Lơ thơ nắng rớt bên trời
Mẹ ngồi ngắm ánh tà rơi cuối chiều...

HOÀNG KIM DUNG

Một chuyện ở tòa

Nguyên đơn nghe tòa hỏi:
Vì sao lại muốn ly hôn?
Người đàn ông đầu ngẩng cao đồng dạc:
- Chúng tôi không hợp nhau!

Hai đứa trẻ khép nép ngồi hàng ghế sau
Đồng thanh thét lên một tiếng:
- Ba!!!
Cả khán phòng lặng phắc!

Người thiếu phụ ôm con, giàn giụa nước mắt
Cổ cắn răng ngăn tiếng nấc nghẹn ngào
Thầm phán nghiêm trang mà ánh mắt nao nao!
Tòa hỏi bị đơn: Ý chị thế nào?

Người phụ nữ lấy cánh tay dụi mắt
- Tôi yêu chồng, yêu những đứa con
Chín năm sống chung, gái trai có đủ
Các con ngoan, chồng vợ thuận hòa!

Hai năm nay anh đi làm xa
Công tác liên miên
Đêm thường về muộn,
Trên người phảng phất nước hoa

Không còn thời gian chơi với con thơ
Mâm cơm cuối tuần một góc bàn trống vắng
Không khí trong nhà luôn im ắng
Không gian căng như sợi dây đàn

Một ngày lạnh lùng anh làm tôi hoang mang
"Chia tay thôi! Tôi với mình không hợp!"
Trời không mưa mà sao có chớp?
Tim tôi rụng rời khi anh vung mạnh tờ đơn!

Và hôm nay sau tất cả căm hờn
Sau bao ngày van xin, giải thích
Tôi ký vào tờ đơn, không luyến tiếc
Không phải giải phóng cho anh
mà giải thoát chính mình!

Cả khán phòng ánh mắt rung rung
Người đàn ông đi nhanh như chạy
Phía sau là người đàn bà vĩ đại
Tay dắt hai con như đi trải hội giữa đời.

Chúng kiến cảnh này, vị thẩm phán nước mắt rơi...

VÂN DU

Cổ lễ

Cần ôn hải khảm xào
Cổ lễ hỗn hầu mà?
Cần hầu chắc cốc lạc cổ lễ
Luống khăn tờ hãn cần kế tầm lái dà.

Cổ thủ mì lồn ví
Cổ slí mì lồn vả
Cổ nà mì lồn đăm
Tầm đẫy thực cần mì ăn hạp lí
Pay sí tí phải tề slình chòi vằn

Cổ lễ cần hầu lùm nặm tả nặm khuồi
Mì đét cật đét slầu
Cần hầu chắc táo lị
Tầm nặm slầu mà hườn
Puôi nặm cật lờng toong
Chình luông lẳng pèn cần.

Dịch:

Phong tục

Người trẻ hay băn khoăn
Phong tục từ đâu mà đến?
Có ai biết cội rễ phong tục
Lớn lên đã thấy tổ tiên nhắc đến rồi.

Tục không chải bừa mái tóc
Tục không hát bừa câu si
Tục không cấy ruộng bừa bãi
Khung cửi chạy được cần phải có con thoi
Muốn đi đâu phải xem họ chọn ngày.

Phong tục đồng bào mình như
nước suối nước khe

Có giọt đục giọt trong
Người đồng bào mình biết đạo lí
Đưa nước trong về nhà
Tháo nước đục xuống ruộng
Mới lớn nên người.

VŨ KIỀU OANH

Một chiều mưa Gò Vấp

Một chiều ngồi nhìn mưa qua Gò Vấp
Kéo nếp khăn ngăn hơi lạnh len vào
Lòng chông chênh như ngậm cà phê nhạt
Trót đổ loang vào quàng sáng xanh xao

Một chiều ngồi nhìn mưa qua Gò Vấp
Thấy dòng người xe vẫn cặm cụi ngược xuôi
Như chẳng để tâm tất thấy đều sũng ướt
Và mặt đường cuộn cuộn nước đen trôi

Một chiều ngồi nhìn mưa qua Gò Vấp
Thương một thời lầm lụi tro than
Đoàn người Bắc vượt biết bao thương khó
Tựa nương nhau lập ấp, mở làng

Một chiều ngồi nhìn mưa qua Gò Vấp
Nghe giọng quê mình chọt thương đến rung rung
- Góc Lạng Sơn đây mà chưa từng về xứ
Gặp lần đầu tiên sao thấy mến quá chừng!

Một chiều ngồi nhìn mưa qua Gò Vấp
Thấy một vì sao vừa tắt ở lưng trời
Hồn viễn xứ quay đầu tìm cố quận
Trả nợ thế nhân rồi, về quê Lạng mình thôi...

NGÔ BÁ HÒA

Về nhật giấc mơ

Tôi nhật bông hồng
tám cánh xoay về tám hướng
hướng nào treo giấc mơ tôi?

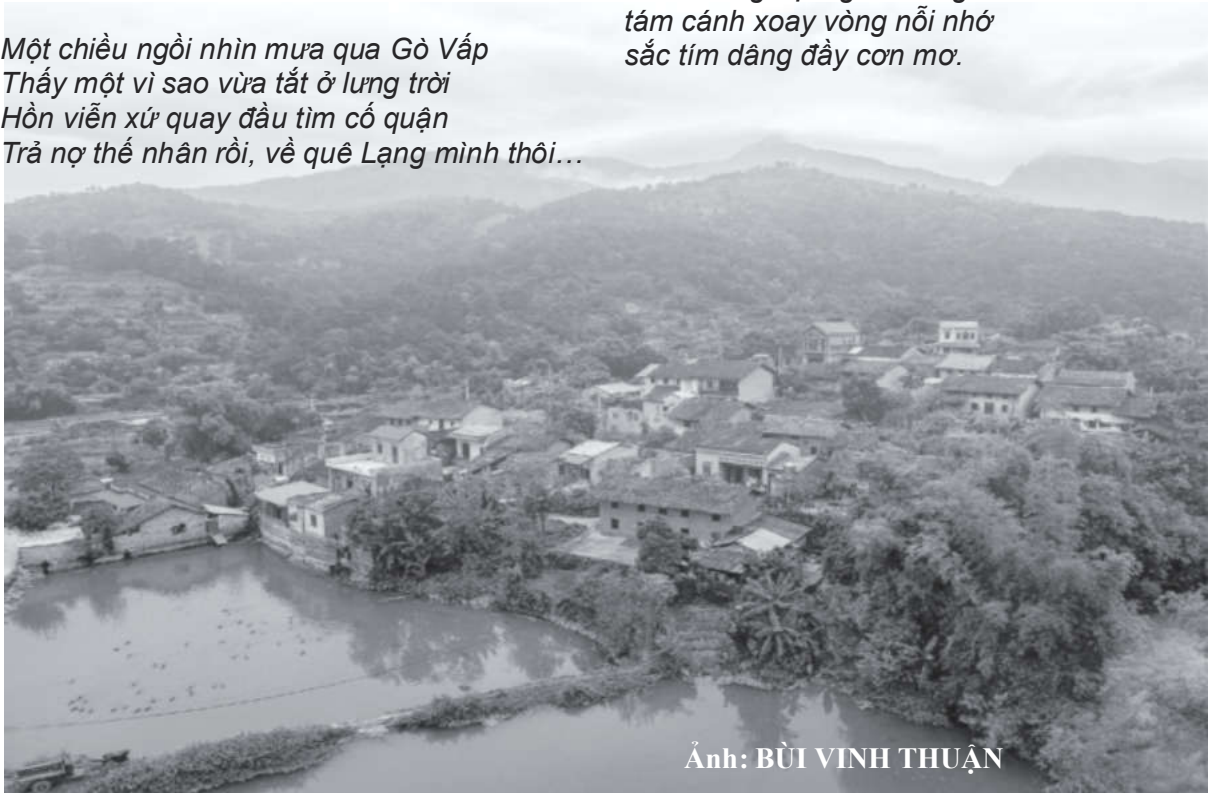
Ngày hè nắng băng quơ chảy
giữa róc rách suối khe dậy mùi hương nồng
đãi biên cương thơm lừng trong gió
mùa thông dong

Tôi về nhật giấc mơ
giấc mơ chín như màu nắng

Ngọn đời nào cũng giữ một khoảng trống
nơi lấp đầy ánh sáng
giấc mơ tôi treo ở phía đó không?

Hoa hồng như một định lý về đất
khô cằn hay tươi tốt vẫn trở bông

Tôi về nhật giấc mơ
giấc mơ đến từ phía nào
tám hướng bạt ngàn mùi gió
tám cánh xoay vòng nổi nhớ
sắc tím dăng đầy cơn mơ.

Ảnh: BÙI VINH THUẬN

Văn nghệ

Xứ Lạng - Số 357-07/2023

Người ở lại

Truyện ký của VIẾT SƠN

Minh Họa: NHẬT QUANG

Được biết anh Vượng chủ nhiệm pháo binh của Trung đoàn 141 chuẩn bị ra Bắc tập huấn lớp kỹ thuật nghiệp vụ sử dụng các loại trọng pháo ở chiến trường quân khu 5, tôi vội viết lá thư cho gia đình và gói ghém gọn nhẹ mấy vật kỷ niệm ở chiến trường gửi về. Ngoài ra tôi còn viết một lá thư cho Bảo hỏi nguyên nhân gì mà trước khi Bắc dưỡng thương cậu ấy nhờ tôi trả lại giấy sinh hoạt Đảng cho chi bộ, chỉ nói mấy lời:

- Anh Sơn, nhờ anh gửi lại giấy sinh hoạt Đảng cho chi bộ. Trong thời gian nằm lại ở ấp Sơn Mỹ, em mắc phải nhiều sai lầm, em không xứng đáng là một đảng viên nữa.

Tôi sửng sốt:

- Cậu sao thế? Bao nhiêu công lao cống hiến của cậu được chi bộ và tập thể công nhận. Được sống và ra Bắc dưỡng thương cậu sung sướng quá quên cả tổ chức và đoàn thể hả?

Tôi biết có nói gì lúc này cũng bằng thừa. Biết tính nó, nhiều lúc ngang như cua, đã nói và làm việc gì thì không ai có thể ngăn cản được. Chẳng qua trước sự việc này tôi chỉ nghĩ mình là người diu dặt, giới thiệu nó vào Đảng mới chính thức được vài tháng mà nó giờ què như vậy thì phải có trách nhiệm hỏi lại.

Tôi gác chuyện thằng Bảo lại và xoay sang chuyện ra Bắc của anh Vượng. Lần này ra miền Bắc dự lớp tập huấn kỹ thuật pháo binh với thời gian chỉ có một tháng, cộng cả thời gian ra vào là ba tháng, đến hết mùa mưa năm nay anh mới vào. Ra Bắc chuyến này ngoài công việc học tập, anh Vượng còn về thăm tra lại những việc làm của cậu Bảo, người được cử ở lại tìm hiểu hoạt động của địch và móc nối với cơ sở của ta trong ấp Sơn Mỹ.

Hôm gặp anh Vượng, anh còn giục tôi:

- Viết thư và gói ghém quà cáp gọn và lẹ lẹ lên, giữ bí mật đừng để ông Đại đội trưởng của cậu biết.

Tôi vừa vui, vừa nấn ná:

- Làm phiền anh quá. Anh ra Bắc vì nhiệm vụ của đơn vị, em lại nhờ việc cá nhân xen vào...

- Cái cậu này hay thật, không phải đồng hương, đồng khối, đồng đội thì tớ cho cậu biết làm gì. - Chưa để tôi nói hết câu, anh Vượng ngắt lời.

Nghe anh Vượng nói thế tôi vui quá quên cả cảm ơn, mặt thừ ra mừng tượng ngày bố mẹ nhận được tin tôi còn sống, hai em nhận được quà của tôi gửi sẽ mừng vui biết bao. Quà gửi cho hai em là tấm dù hoa pháo sáng chiến lợi phẩm mà tôi thu được. Em tôi chắc vui lắm nó sẽ khoe với bạn bè là có anh đang chiến đấu ở chiến trường. Và tôi biết bạn bè nó sẽ tin khi nhìn thấy hai em tôi quàng trên cổ tấm dù hoa.

Trước khi chia tay ra Bắc, anh Vượng nhìn tôi cười và vỗ nhẹ nhệ vào vai:

- Mùa khô năm nay tớ trở vào sẽ lại xin Trung đoàn đi chuẩn bị chiến trường, mò vào ấp Sơn Mỹ một lần nữa. Nếu không tìm ra cách đánh ấp thì tớ xin xuống làm bộ binh cho rảnh. Lần trước vào ấp đến khu A của ấp thì mắc kẹt. Thấy động bọn địch trong ấp bắn ra như mưa vãi đạn vào những lùm tre ven ấp. Cậu Bảo bị thương, mảnh cối cá nhân xiên vào mắt cá chân. Chúng tớ cử cậu ấy ở lại chữa vết thương và tìm cách áp sát dân móc nối cơ sở. Khi cậu ấy bắt được liên lạc với cơ sở thì nằm lì lại gần ba tháng sau mới về, khi hỏi cậu ấy sao ở lâu vậy. Cậu ấy chống chế cơ sở ở ấp thấy chưa an toàn chưa cho ra...

Đơn vị ở nhà trường cậu ấy bị bắt hay đã hy sinh. Mãi sau du kích năm vùng mới báo lại đã giải thoát được ba chiến sĩ nằm lại trong ấp ra ngoài. Trong đó có cậu Bảo trợ lý công binh.

Hôm xem qua tờ trình của Bảo với Ban tham mưu Trung đoàn, anh Vượng nói với tôi:

- Đọc tờ khai báo của trợ lý Nguyễn Thế Bảo tớ cũng đã nghi nghi cậu ấy thoát ra khỏi ấp bằng cách nào, ít ra thời gian lâu như vậy cậu ấy cũng nên đề nghị cơ sở chứng thực những gì mình làm khi ở lại trong ấp chứ.

Tôi và anh Vượng đều có một suy nghĩ như vậy và khẳng định dứt khoát có điều gì mờ ám với cậu ta.

*

Nhóm chúng tôi nhận nhiệm vụ đi chuẩn bị chiến trường gồm năm lực lượng là bộ binh, pháo binh, công binh, trinh sát và đặc công, có cả hai du kích tham gia. Tôi trinh sát số 1 với nhiệm vụ đo đường dẫn tổ đội xâm nhập vào ấp. Đoạn thứ nhất là vượt đường quốc lộ xuống đồng bằng. Chúng tôi rời rừng lúc năm giờ chiều cho đến lúc nhá nhem tối. Tổ chúng tôi trườn mình theo hàng dọc, cứ đầu anh nọ nối gót chân anh kia làm lũi thận trọng bò úp mặt tránh từng đợt đèn pha và pháo sáng chiếu rọi. Đoạn vượt quốc lộ 1 tưởng dễ nhưng lại khó nhất. Đoạn vượt đường chỉ hơn mười mét nhưng phải chờ thời cơ lúc pháo sáng tắt, không có xe qua lại. Nhiệm vụ của tôi và một chiến sĩ công binh đi trước trải thật nhanh tám thảm để tổ lần lượt vượt qua xong thu lại nhanh không để lại vết chân trên mặt đường. Chúng tôi đã tập đi tập lại cách trải thảm nhưng lúc thực tế vẫn còn lúng túng. Chậm một tí nữa thì gặp xe tuần đường của bọn cảnh sát ngụy.

Sang khỏi đường lại gặp khu đầm lầy, cỏ dại và các cụm rau sùng nước chen nhau mọc tầng tầng lớp lớp. Bọn địch xây dựng ấp thâm hiểm thật. Vòng đầu tiên là đầm lầy, vòng trong là hàng rào tre kèm dây thép gai, rồi đến từng dãy hào cạn cắm chông tre chi chít. Vượt qua được năm lớp rào cản này mới vào trong ấp được.

Hôm nghe Sư đoàn trưởng Sư đoàn 2 anh hùng Nguyễn Chơn trong buổi nói về chiến sự miền Nam và kế hoạch Việt Nam hóa chiến tranh của Mỹ. Ông nói:

- Mỹ đang rút quân và chực hầu về nước. Tập trung xây dựng đội quân ngụy dùng người Việt đánh người Việt. Chúng tăng cường dồn dân lập ấp, dùng nhiều thủ đoạn thâm độc mỉa dân, nói xấu cách mạng nhằm đẩy lực lượng cách mạng ra khỏi các xã ấp tiến tới nắm dân

thực hiện chương trình bình định toàn miền Nam (quốc sách này của Mỹ đã thành công ở Phi - lip - pin). Nhiệm vụ của chúng ta là phải phá ấp giành dân.

Ở Việt Nam, chương trình dồn dân lập ấp Mỹ đã tiến hành từ năm 1960 đến năm 1968 trở thành cao trào. Muốn dồn được dân bước đầu chúng phá hoại mùa màng rải thuốc diệt hoa màu. Sau chúng mới dồn dân vào từng khu biệt lập theo kiểu “vành khăn” chia làm ba khu và phân loại thành phần từng gia đình ra ba loại dân. Loại A là dân chống cộng khét tiếng gồm các gia đình binh sĩ ngụy và những người làm việc cho chúng. Loại B là dân đã theo chúng cự tuyệt với cách mạng hay dân chiêu hồi chúng xếp vòng thứ hai và trong cùng là loại C. Chúng cho loại dân này còn đối kháng với Quốc gia có con em tập kết ra Bắc, chúng bố trí khu trong cùng và quản lý chặt chẽ. Ấp chỉ có hai lối ra và vào. Chúng kiểm tra dân đi lại rất nghiêm ngặt. Ven ấp và cổng ra vào chúng thay nhau tuần tra 24/24 giờ trong ngày. Buổi sáng chúng lừa dân trong ấp ra các cánh đồng quy định cho dân tăng gia sản xuất. Chiều lại mở cổng ấp cho vào. Mỗi buổi sáng từng đoàn người thất thểu ra đồng làm việc, chiều lại thất thểu về ấp. Nhìn từ xa như đàn gia súc ùn ùn ra khỏi chuồng...

Sau Mậu Thân năm 1968 bọn địch trong ấp cũng cố lại các làng ấp, tăng cường lực lượng dân phòng, cài cắm nhiều mật thám, thực hiện chính sách của chúng là bắt dân ly khai cách mạng.

Hàng tuần chúng tổ chức tố cộng, nói xấu cách mạng, bắt ly khai với những gia đình có con em tập kết ra Bắc. Nhiều hộ gia đình phần uất với chiêu bài này, chống lại chính sách hà khắc của chúng thì bị cho là phản Quốc gia thân cộng đều bị chúng loại bỏ bằng nhiều hình thức...

Nhóm chuẩn bị chiến trường của chúng tôi gồm hầu hết các Trưởng ban trợ lý các binh chủng do anh Vượng làm tổ trưởng. Chúng tôi chia làm hai mũi luôn lách qua các cụm tre gai, dò mìn, đội các hàng rào dây thép gai luôn sâu vào trong ấp. Bước một xâm nhập trinh sát ấp Sơn Mỹ đã tới khu “vành khăn” thứ nhất gồm các nhà dân thuộc con em binh lính, công chức và những đối tượng chống cộng khét tiếng như dân 54. Khu biệt lập này chúng xây dựng tường rào kiên cố, bên tường rào chúng cài chông mìn chi chít nhằm không cho người dân ra ngoài và chống cộng sản đột nhập... Chúng biết đầu tường năm lớp chướng ngại vật đến con nhím cũng khó có thể lọt qua thể mà mấy tiếng đồng hồ hai tổ trinh sát của chúng tôi đã ém sát được ấp.

Chúng tôi thở phào nhẹ nhõm, ngồi xỏm dựa lưng vào nhau và phân công một, hai người canh giới, còn lại tranh thủ ngủ ngời chiều lòng hai cặp mắt mắt ngủ suốt đêm hôm qua. Lúc này khoảng tám giờ sáng vừa chợp mắt bỗng văng vẳng tiếng ru trẻ ầu ơ vang lên từ khu dân cư vòng một phá tan sự tĩnh lặng bởi bầu không khí ngột ngạt, nặng nề.

- *Ấu ơ... chờ đờ hay chịu tội sông, giữ lời hẹn ước không đờ cũng sang... Ấu...ờ...*

Rồi tiếng ru ấy lại vang lên não lòng hình như có gì khác khoải, mong chờ bằng câu ca dao đồng bằng Bắc Bộ.

- *Bao giờ cho đến tháng Ba/Ếch cần cỏ rắn tha ra ngoài đồng...*

Cắt tiếng ru ầu ơ một lúc giọng người đàn bà trong ấp hình đột nhiên chuyển giọng sang ề a “lấy Kiều”:

- *Hồn còn mang nặng lời thề/Nát thân bỏ liễu đềm nghi trúc mai*

Rồi bỗng một tràng R15 rền rẹt như cổ ngăn giọng ca thân đó lại. Ấp lại chìm trong thế giới im lặng. Đang chợp mắt ngủ, anh Vượng hích tay vào lưng tôi nói nhỏ:

- Cậu đoán xem giọng người đàn bà vừa hát trạc bao nhiêu tuổi, có chồng con gì chưa?

Như một phản xạ có điều kiện tôi quên cả vị trí của mình đang nằm trong ấp nói hơi to:

- Anh mò vào mà hỏi!

Rồi nhìn thấy anh vội che tay vào miệng, ý bảo tôi nói nhỏ.

Tôi lấy quyển sổ ghi lại những gì nghe thấy từ giọng ca của một thiếu phụ đã luông tuổi. Hình như từ cõi lòng ngổn ngang những thất vọng, khổ đau của kiếp người đang phải sống trong cảnh cá chậu, chim lồng, xem trong giọng ca đó có những tín hiệu liên lạc gì không. Thoạt nghe giọng ầu ơ ru con trong ấp thì bình thường nhưng nghe kĩ câu ca dao Bắc Bộ tôi suy luận cơ sở của ta đã nằm trong ấp đang chờ thời cơ liên lạc với cách mạng. Đúng rồi “*Bao giờ cho đến tháng Ba/Ếch cần cỏ rắn tha ra ngoài đồng*”, tôi lại suy luận tiếp “tháng này là tháng Ba âm lịch”... đang suy luận tiếng ru của người đàn bà lại thánh thót cất lên “*Bao giờ cho đến bao giờ, cho ta lại đứng trên bờ đê cao...*”

Bỗng một đồng chí du kích đi cùng đoàn thốt lên:

- Đúng rồi, tín hiệu - Rồi anh bò sát chỗ anh Vượng đang lia ống nhòm vào ấp - Báo cáo, báo cáo tôi đã nhận được tín hiệu.

Anh du kích vừa nói xong. Bỗng cách một tiếng, quả M79 xè xè bên cạnh chưa kịp phát nổ

thì anh nhanh như cắt chộp lấy vứt về phía sau. Quả M79 quay đủ vòng phát nổ trên không. Mảnh vỡ của nó phần phật cắm xuống đất. Chúng tôi bị bất ngờ trước tiếng nổ cách chúng tôi khoảng năm mét. Chúng tôi chỉ biết chúi đầu vào các rãnh khoai giữ cho cái đầu không dính mảnh đạn. Chúng tôi kiểm tra lại độ an toàn bí mật. Cả nhóm vẫn nằm im giấu mình trong các rãnh khoai. Trời đầu hè, nắng bắt đầu rọi xuống, hơi nước thì bốc lên rùng rục, may có mây luống rau lang đang bò trườn trên những khoảng đất trống. Anh Vượng lia ống nhòm nhưng không phát hiện ra chúng tôi. Bọn địch lúc nào cũng đã nghi, chúng bắn AR15 và súng cối cá nhân cầm canh chả có giờ giấc gì cả. Quả cối chúng bắn vừa rồi cũng vu vơ. Nhưng anh Vượng vẫn làm hiệu cho chúng tôi nằm tản ra...

Nhiệm vụ của chúng tôi đột nhập vào trong ấp chủ yếu là quan sát cách bố phòng của chúng. Theo như anh Vượng đột trước đột nhập nhưng bị bại lộ. Hôm ấy, bọn địch kéo ra vây rất rất đông, buộc đội trinh sát phải nổ súng rút ra khỏi ấp. Đợt này ý anh Vượng trợ lý pháo binh xin cấp trên dùng hỏa lực để đánh. Nhưng vẫn đề xác định được mục tiêu nơi binh lính của địch đóng quân trong lô cốt, boong ke hay chúng đóng quân rải rác sống lẫn với dân. Biết được các tọa độ này mới dùng pháo binh và hỏa tiễn cộng phá ấp. Nếu không xác định được điểm bắn thì gây thiệt hại rất lớn cho dân.

Thấy mấy lần đi trinh sát ấp Sơn Mỹ thất bại. Sư đoàn trưởng anh hùng Nguyễn Chơn lại một lần nữa xuống Trung đoàn 141. Lần này ông trực tiếp đóng giả làm nông dân mặc bộ đồ bà ba đen vác cuốc đi thăm đồng. Nhưng trong ấp cứ thấy bóng người lai vãng bên ngoài ấp thì chúng lại nã cối 60 và bắn đại liên xua đuổi. Thấy không an toàn tổ trinh sát và thủ trưởng Chơn phải quay về. Trên đường về ông nói với liên lạc tập trung Ban tham mưu và nhắc tổ trinh sát, công binh đáp ngay sa bàn ấp Sơn Mỹ.

Được mệnh danh là con hổ xám, Sư đoàn trưởng Nguyễn Chơn từ khi cầm quân đánh giặc chưa biết thua trận nào. Ông hay nói với các chiến sĩ của Trung đoàn chúng tôi là:

- Mỗi khi đánh trận mà không thắng thì bữa cơm ăn không ngon.

Có chiến sĩ lại hỏi:

- Thừa thủ trưởng, từ khi vào chiến trường đánh Mỹ đã mấy bữa cơm thủ trưởng ăn không ngon.

- Bữa nào tớ ăn cũng thấy ngon. - Ông đáp.

Ông vừa nói xong cả hàng quân rào rào vỗ tay không ngớt... Chúng tôi hiểu, ông đánh trận

nào cũng thắng. Có gần mười năm ở chiến trường ông đã hai lần được phong anh hùng.

Đúng chín giờ sáng, các Trưởng ban, trợ lý đã quây quần bên sa bàn ấp Sơn Mỹ. Lần này trực tiếp sư đoàn trưởng Nguyễn Chơn đứng trước sa bàn nghe các tổ trinh sát của từng mũi báo cáo tình hình thị sát ấp Sơn Mỹ.

Anh Vượng trợ lý pháo binh của Trung đoàn báo cáo đầu tiên vì lần nào đi chuẩn bị chiến trường anh đều được cử làm nhóm trưởng. Tuy tính tình hơi nóng nhưng những đề xuất về cách đánh địch của anh đều được cấp trên đánh giá cao. Lần này trước mặt thủ trưởng Sư đoàn Nguyễn Chơn và Trung đoàn trưởng Long Châu Sa anh mạnh dạn đề xuất vì hai lần mò ấp Sơn Mỹ đều thất bại, nhóm của anh còn bị thương mấy người...

- Báo cáo hai thủ trưởng và các đồng chí - Anh chỉ thẳng tay vào ấp Sơn Mỹ - Xin phép cho tôi được nói. Theo tôi nếu lần này đột nhập ấp Sơn Mỹ không thành công thì đề nghị Sư đoàn, Trung đoàn dùng pháo hạng nặng và hỏa tiễn hủy diệt xóa sổ cái ấp khí giới này đi. Vì nó mà nhiều chiến sĩ ta bị thương và hy sinh mà không nhỏ được...

Chưa dứt lời, Trung đoàn trưởng Long Châu Sa bác bỏ và phê bình ngay:

- Chúng tớ đã nóng tính, cậu còn nóng hơn. Đánh nhau phải có mưu lược, bên nào chả mong giải quyết mau lẹ. Ta đánh địch là giành đất, giành dân. Nếu hủy diệt cái ấp này chết hết dân, mình sống với ai, làm cách mạng làm gì nữa... - Rồi ông hạ giọng - Tội lớn đấy các đồng chí ạ!

Tôi nhìn thấy anh Vượng lúng búng chống chế:

- Nhưng... nhưng mà cái ấp này toàn là ác ôn, bọn chúng cả dân lẫn lính chống cộng khét tiếng...

Lúc này thủ trưởng Chơn mới lên tiếng nói:

- Hồi nhỏ tôi cũng đã sống trong ấp rồi. Mãi mới trốn ra được khỏi vành đai ấp và đi theo cách mạng, tâm lý chung mà nói ngoài bọn ác ôn ra cứ một trăm người dân thì cả một trăm người đều muốn sống và làm ăn nơi chôn rau cắt rốn của mình. Không ai muốn sống trong cảnh tù túng kìm kẹp ở ấp chiến lược làm gì. Họ đều muốn chúng ta đánh ấp, giải phóng cho họ...

Sư đoàn trưởng Nguyễn Chơn nói với chúng tôi như vậy rồi bỗng ông nói lớn:

- Thế này các đồng chí nhé! Hôm qua tôi trực tiếp với mấy đồng chí trinh sát Sư đoàn đã

vào sát áp thám thính rồi. Ta sẽ dùng kế độc trị độc! - Rồi ông khỏa tay lên mặt sa bàn áp Sơn Mỹ - Thôi thì ông trời cho bọn chúng trên mặt đất nhường lòng đất cho chúng ta, ta thực hiện chiến thuật “độn thổ”. Đào hầm trong lòng đất rồi đưa bộ đội vào trong áp, đánh từ trong đánh ra. Thời gian có kéo dài nhưng chắc thắng.

Từ khi nhận được phương án tác chiến về kế hoạch nhỏ áp Sơn Mỹ, nhiệm vụ của tổ trinh sát vẫn là tìm cách móc nối với cơ sở của ta trong áp để đào hầm đưa bộ đội ém vào bên trong.

Tổ trinh sát hôm nay đã nhận được tín hiệu của cơ sở nhưng lại ở khu dân cư vành đai A toàn dân chống cộng khét tiếng. Nhóm trinh sát có ít người, cậu Bảo lại bị thương nơi mắt cá chân phải bò lết không đi được. Trước tình huống này anh Vượng nhóm trưởng hội ý chớp nhoáng với hai mũi trinh sát nhất trí cử hai chiến sĩ đặc công một du kích và đồng chí Bảo ở lại với nhiệm vụ cùng cơ sở đào hầm bí mật từ trong áp ra ngoài, đồng thời thám thính vẽ sơ đồ nơi lính bố phòng.

Trợ lý công binh Bảo bị thương nhẹ ở mắt cá chân không thể rút ra ngoài lợi qua hầm được phải ở lại trong áp nhờ cơ sở của ta chữa chạy đồng thời Bảo được anh Vượng nhóm trưởng trinh sát giao tiếp nhiệm vụ vẽ sơ đồ hầm đào trong áp thông ra ngoài và đào hầm cùng cơ sở với thời gian một tháng trở lại.

Công việc móc nối với cơ sở đã thành công. Nói chung cơ sở của ta trong áp hầu hết nằm rải rác cả trong ba khu “vành khăn”. Đúng như Sư đoàn trưởng Nguyễn Chơn nói “cứ một trăm người dân thì cả một trăm người muốn ra ngoài về quê hương đất tổ để sống”. Họ đã thấu hiểu sự dối trá lừa đảo của bọn cai áp nhiều năm rồi. Những gì ta nghe được cuộc sống phồn vinh trong áp chỉ là giả mạo. Áp lập ra chỉ phục vụ cho một số bọn quan chức hay tay chân của bọn ngụy quyền Sài Gòn. Mục đích chính lập áp là để quy tụ dân vào một khu tập thể để chúng kiểm soát dễ dàng nhằm tách cách mạng ra khỏi dân, cô lập cách mạng.

Vỏ quýt dày có móng tay nhọn... Trước khi lập áp, cơ sở của ta đã cài cắm nhiều cán bộ cách mạng nằm vùng dưới nhiều vỏ bọc kín đáo. Nhóm trinh sát của chúng tôi vào áp lần thứ ba thì bắt được liên lạc. Cơ sở của ta trong áp mừng lắm, ai cũng mong bộ đội ta mau chóng đánh áp giải phóng cho dân...

Người được cử ở lại trong áp gồm bốn chiến sĩ, một du kích miền trợ lý công binh Nguyễn Thế Bảo làm tổ trưởng. Bốn chiến sĩ của ta được đưa tới bốn hộ gia đình cơ sở cất giấu. Ban ngày nghỉ ngơi dưới hầm bí mật, tối

đến các tổ chức đào những đường hầm xuyên qua các bụi tre gai, bãi chông thông ra ngoài được ngụy trang kín đáo. Với sự giúp đỡ của cơ sở Bảo được chữa trị vết thương và chăm sóc chu đáo.

Thời gian thấm thoắt thoi đưa, vết thương của Bảo đã lành chỉ một nỗi mảnh đạn găm vào phần mềm chưa phẫu thuật lấy ra được. Bảo đi lại được không phải chống nạng. Suốt hơn một tuần điều trị Bảo được chị Thanh và út Xuân chăm sóc. Vừa dưỡng thương vừa chỉ đạo anh chị em trong cơ sở đào hầm bí mật. Là một trợ lý công binh Bảo hướng dẫn cho cơ sở cách đào hầm vòng cung hay bán địa đạo xuyên qua các bờ rào, tường xây và ngõ ngách.

Cho tới khi thoát ra khỏi và hoàn thành nhiệm vụ, Bảo vẫn suy nghĩ cơ sở ta bí mật thật. Mỗi khi hội ý giao nhiệm vụ các đồng chí cơ sở của ta ai cũng bịt mặt kín đáo. Nhưng qua lời nói có một chị cùng út Xuân hay mang cơm nước thay băng cho Bảo tên là Thanh quê Bình Định đã luống tuổi và có hai con. Chị đẻ con cho ông bà nội trông nom. Chị đi làm cách mạng để trả thù cho chồng là du kích bị giết hại. Tín hiệu bắt liên lạc hôm ấy là lời ru của chị. Riêng út Xuân năm nay mười tám tuổi đã bỏ học ở nhà chăm sóc mẹ già. Bố là công chức làm trưởng ga xe lửa Bình Thuận, hàng năm chỉ về phép một lần. Chỉ có út Xuân và má Năm mang cơm cho Bảo là không che mặt.

Lửa gần rơm lâu ngày cũng bén nhưng Bảo và út Xuân thì ngược lại, lửa bén ngay từ lần đầu gặp gỡ. Họ gặp nhau trong bối cảnh éo le bởi sự bông bột ngây thơ của một con chiên ngoan đạo năm nay mới bước vào tuổi mười tám cùng chàng trai là chiến sĩ giải phóng quân năm nay hai một tuổi, chưa một lần yêu đương.

*

Mãi tới hơn một tháng sau anh Vượng xong nhiệm vụ học tập rồi mới có thời gian vượt gần hai trăm cây số tới trạm dưỡng thương Yên Lạc, huyện Thanh Sơn, tỉnh Phú Thọ gặp lại trợ lý công binh Nguyễn Thế Bảo đang an dưỡng ở đó.

Anh Vượng kể lại cho tôi:

- Chú mày ạ, khi gặp thằng Bảo tớ đoán ngay được suy nghĩ của nó. Lúc đầu nó thật trọng cổ giầu đi sự ngạc nhiên khi gặp tớ. Đáng lý ra cậu ta phải vồn vã đón tiếp mình nhưng ngược lại nó lại đứng đưng như không quen biết. Chào hỏi xã giao xong khi thấy tớ rút quyển sổ công tác ra ghi chép thì nó mới sực nhớ nó là cấp dưới chuẩn bị bị “hỏi cung”.

Vào đề câu chuyện Bảo nói nhỏ nhỏ:

- Em biết sẽ có ngày như hôm nay - Cậu áp úng - Nếu anh hỏi về chuyện của em ở trong ấp thì em đã nói hết ở tờ trình gửi Trung đoàn rồi, em không có gì để mà khai nữa, nhiệm vụ em đã hoàn thành.

Tớ đặt quyển sổ xuống bàn tay cầm chiếc bút bi gõ công cộc vào quyển sổ:

- Tớ không hỏi những thứ đó. Tớ chỉ hỏi nguyên nhân gì mà cậu nói cậu không xứng đáng là một đảng viên nữa.

Lúc này thằng Bảo mặt sa sầm xuống rồi có trán tĩnh thốt ra những lời nói thật:

- Em đề nghị anh đừng ghi những gì em nói sau đây vào sổ.

Chiều theo ý của Bảo, tớ gấp sổ lại.

Bảo nói:

- Em đã quan hệ bất chính với một cô thôn nữ trong ấp. Trường hợp này đều do khách quan đưa đến. - Bảo tỏ vẻ nói tiếp - Hai lần đầu nàng ôm chặt lấy em trong căn hầm tối. Vẫn giọng nói ấm áp ngọt ngào nửa Nam nửa Bắc "Anh Hai thương em đi" rồi cô phá hơi ấm vào mặt em, làm em rung mình. Bên trên hầm thì tụi nguy vẫn xục xạo ở vườn. Em lúc ấy như người mất hồn chìm trong vòng tay cô ấy. Lúc ấy em chợt nghĩ về bản thân mình... Em tỉnh lại sau cơn mê muội và lúc ấy như có một dòng điện mạnh chạy trong người em, lý trí của em trở dậy: "Mình là một đảng viên đang là quân giải phóng". Thế là hai lần lý trí của em đã thắng dục vọng. Em thơn nhẹ lên má nàng, gỡ tay của nàng ra "Má mang cơm vào đó". Không ngờ nàng nấc lên khóc "Hôm nay tụi nó gọi má em đi tố cộng chưa về...". Lần thứ ba út Xuân mang cơm trưa xuống hầm cho em. Nàng kéo em dậy khi em đang chợp mắt ngủ và đang cơn mê chập chờn thấy hình bóng mẹ Maria đang bế đứa trẻ trên tay. Trông khuôn mặt đức mẹ Maria đẹp tuyệt trần. Hình ảnh này em nhìn thấy ở tấm hình mà út Xuân đã khoe với em lần trước. Khi ấy em thấy mặt út Xuân na ná như trong tấm hình. Hôm ấy dưới ánh nến leo lét trong căn hầm thùng rộng hơn hai mét vuông, một hình ảnh đức mẹ Maria thực sự đang âu yếm nhìn em. Út Xuân ngược cặp mắt long lanh với hàng mi cong cong cánh bướm bên trên sống mũi dọc dừa chớp chớp mắt nhìn em. Em nhìn rõ hai trái cằm căng phồng nhấp nhô trước ngực...

Bảo vừa nói đến đây, tớ liền quát:

- Cậu nói cái gì vậy, hình như cậu đang đọc tiểu thuyết cho tớ nghe phải không? Thôi cậu nói vắn tắt vào chủ đề đi.

- Lúc ấy lý trí của em đã thua dục vọng. Em làm chuyện ấy với út Xuân trong căn hầm, hoan

lạc đến nghệt thở, căn hầm như muốn vỡ tung ra bởi sức mạnh của hai con người...

Nghe thằng Bảo nói cả chuyện này nữa, tớ lúc này tức nó thật. Chuyện của nó như giỡn, như đùa, vừa tức, vừa buồn cười. Tớ liền xoa tay:

- Thôi thôi, tớ không nghe chuyện ấy của cậu nữa.

Thằng Bảo im lặng một lúc rồi tỏ vẻ:

- Anh à, liệu em có bị kỷ luật nặng không? Em cũng không ngờ sự việc lại xảy ra như vậy. Và... và nếu anh không phân công em ở lại trong ấp thì... thì...

Bảo đang nói dở câu, tớ nóng tính liền đập tay xuống bàn tiếp lời:

- Thì... thì làm sao? Cậu định đổ cái lỗi này của cậu, tớ cũng phải chịu à?

Buổi làm việc chất vấn cậu Bảo kéo dài hơn một tiếng đồng hồ. Cụ thể xoay quanh công việc của trợ lý công binh Nguyễn Thế Bảo, người được phân công ở lại ấp Sơn Mỹ chỉ đạo việc đào hầm bí mật. Bảo đã kể lại hết chỉ có một chuyện riêng tư của Bảo và út Xuân, Bảo vẫn khẳng định nói cuộc tình của họ là do khách quan đem lại. Mãi đến cuối cùng thì Bảo cũng thú thực về mối tình của mình là hoàn toàn tự nguyện và nói:

- Anh ơi, em và út Xuân đã yêu nhau thực sự.

Tớ gấp quyển sổ ghi chép lại, đứng lên đăm chiêu nhìn Bảo, người đồng chí, đồng đội của anh đã từng vào sinh ra tử đang "sám hối" vì sai lầm của mình. Bảo hình như đang khóc, hai khóe mắt đỏ hoe.

Tớ đứng lên vỗ về vào vai Bảo nói:

- Tốt, tốt rồi... Cậu đã nhận ra lỗi lầm của mình. Việc cử các cậu ở lại trong ấp tớ cũng có một phần thiếu sót đó là không nhắc các cậu phải thật cảnh giác với các tình huống có thể xảy ra trong ấp khi đang làm nhiệm vụ.

*

Cuối cùng thì tôi cũng đã biết lý do Bảo nhờ tôi gửi lại giấy sinh hoạt Đảng cho Chi bộ. Đi qua chiến tranh, được và mất đều đã nếm trải nhưng có những chuyện xảy ra bản thân chúng tôi - những người lính - không thể lường trước được. Khó lẽ chiến tranh có thể làm cho những mối tình càng thêm mãnh liệt, nồng nàn, cháy bỏng. Đó có thể là tình yêu thật sự, có thể chỉ là sự trả lời cho bản năng nhưng những câu chuyện tình ấy khiến mỗi chúng ta không thể không bàng hoàng và tha thiết mong được sẻ chia, thương cảm cùng họ.

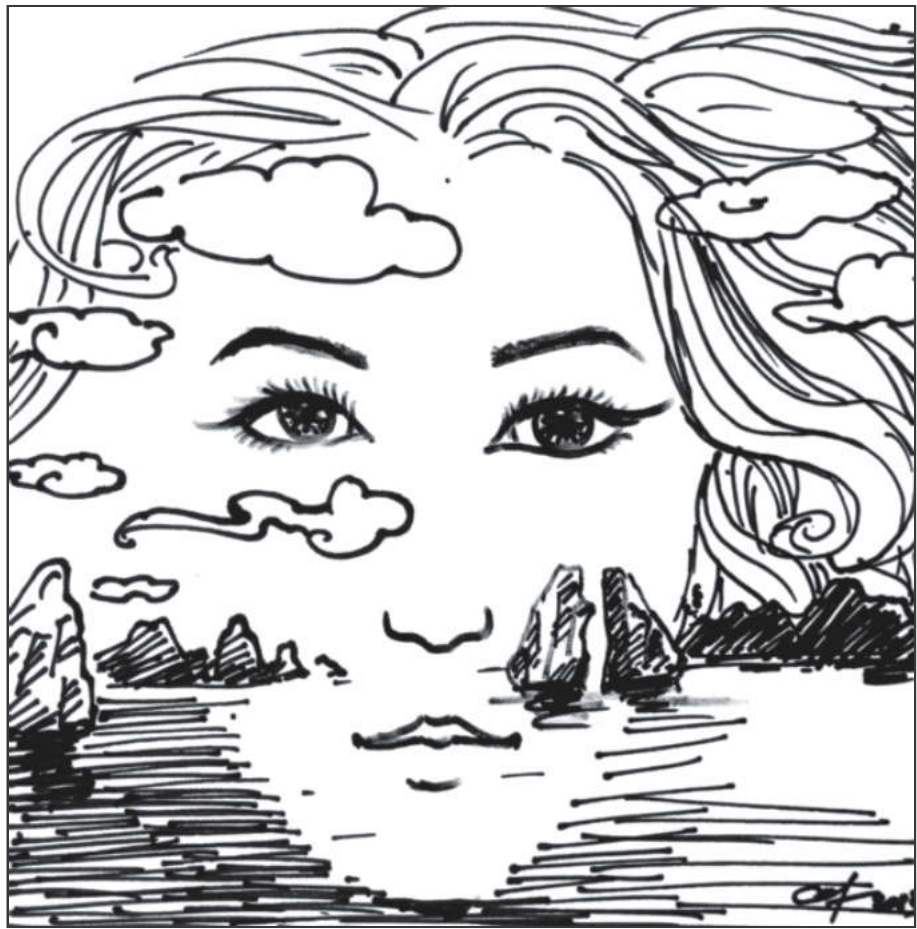
Văn nghệ

Xứ Lạng - 86 357-07/2023

Đôi mắt SƠN DƯƠNG

Truyện ngắn của VŨ THẢO NGỌC

Anh hẹn tôi khi nào trở lại biển. Tôi ngần ngừ đáp còn xem lịch học thế nào. Huy, người anh trai cùng quê ngoại, học cùng trường trên tôi hai khóa. Tôi biết Huy nhờ mẹ tôi dẫn về quê ngoại. Cũng tình cờ rồi thì thành thân thiết khi chúng tôi biết là học cùng trường, khác khóa, khác ngành. Anh vẫn đi về trường trên chuyến xe từ Sơn Dương đi Hà Nội. Còn tôi từ ngày về Hà Nội học đại học rất hay về quê ngoại trên chuyến xe đó nhiều lần. Nếu không có dịp để mẹ tôi giới thiệu Huy là người ở đây, có quan hệ trong dòng tộc bên ngoại, không có họ nhưng có liên quan thì chúng tôi chưa chắc đã thân thiết nhanh đến vậy. Mẹ tôi là người Dao ở Sơn Dương, mẹ về Hà Nội học và gặp bố tôi ở thành phố biển. Bố mẹ chọn thành phố biển lập nghiệp và tôi

Minh họa: HOÀNG VĂN ĐIỂM

được sinh ra ở đó. Nhờ câu chuyện ấy mà anh em tôi cứ tự nhiên thân thiết, cái tự nhiên của tuổi thanh xuân vui vẻ, tếu táo.

Bỗng một ngày Huy gặp tôi đề nghị cho Huy được nói chuyện nghiêm túc, tôi ngỡ ngàng rồi bảo:

- Ồ, có gì mà tự dưng chuyển nghiêm túc thế, đang tốt mà, có chuyện gì thế anh Huy tỏ ơi.

Tôi buột miệng gọi biệt danh của Huy mà bên nhà anh hay gọi. Huy sững sờ bảo tôi:

- Ơ, cô bé này sao lại biết tên anh...

- Úi em còn là cô bé à, sắp sinh viên năm ba rồi anh nhé!

- Nhưng sao cô bé biết tên tôi thế mà gọi nhỉ....

- Thì biết mới gọi chứ ạ!

Nói rồi tôi mỉm cười. Anh nhìn tôi như cân đo tôi xem nặng nhẹ, thấp cao thế nào. Rồi anh đến gần tôi hơn hỏi một câu rất mơ hồ:

- Đây bé con, sao bé con có đôi mắt như mắt bồ câu thế?

- Ơ hay...

- Thì soi gương đi, như mắt bồ câu ấy.

- Là mắt cô sơn nữ người Dao mẹ em cho em đấy!

- Ồ, thế gọi là đôi mắt Sơn Dương đi. Mẹ anh cũng có đôi mắt Sơn Dương nên anh mới đẹp trai như thế này...

- Á chà, tự kiêu quá ông anh họ xa xôi của tôi ơi.

- Thì phải tự biết mình đẹp chứ!

Tôi chột nín thình, mặt tôi ửng đỏ. Lời khen hay lời nhạo của Huy khiến cho tôi như cứng đờ mọi động tác. Tôi chưa kịp hoàn hồn thì Huy đã cầm lấy đôi bàn tay tôi và ân cần nói:

- Tuần này mình về biển nhé. Anh muốn em làm hướng dẫn viên cho anh. Anh cần về biển để tìm lại một kỷ vật cha anh để lại..

- Dạ, gì cơ, anh nói lại em nghe xem sao, ý là như thế nào ạ?

- Thì em cứ nhận lời đi, chúng ta về biển đã, kỷ vật ở đó, chứ có ở đây đâu.

Huy nhìn tôi chăm chăm và đưa tay chỉ vào trái tim mình khi nói câu ấy.

Tôi vội trấn tĩnh khi trái tim vừa dâng lên nhịp điệu sự thẳng thốt. Tôi lí nhí trả lời Huy:

- Vâng, thế chiều thứ sáu mình đi anh nhé, vì chiều thứ sáu em còn ba tiết Văn hóa phương Đông.

- Ok, anh đợi em!

Nói rồi Huy như siết mạnh tay Huy vào tay tôi.

Chiều thứ sáu, thời tiết chớm thu thật dịu nhẹ. Man mát, lãng đãng và rất hợp cho chuyến đi về biển. Tôi mới sinh viên năm

hai, tôi vốn dĩ không sôi nổi như đám bạn cùng lứa, nên không có nhiều bạn trai để rủ rê đi chơi. Như cái Hoa cùng phòng, chỉ nửa năm học đầu tiên nó đã có cả tá bạn trai. Có hôm tôi phải trốn đám bạn âm ào của nó bằng cách khoác ba lô ra công viên ngồi học hoặc lên thư viện Quốc gia. Nhưng lâu rồi thành quen, nó ở góc cửa nó, tôi ở góc cửa tôi, đeo tai nghe vào là tự học hành vẫn ổn. Vì thế, chuyến đi với Huy là chuyến đi đầu tiên trong đời của tôi với bạn trai. Mà nếu tính họ hàng xa thì mẹ tôi bảo cũng có chút liên quan. Như thế càng yên tâm, tôi tự trấn an mình. Đi với anh trai, chứ không đi với bạn trai cho nên càng bình tâm hơn. Huy đến ký túc xá nữ đợi tôi, khi chúng tôi dắt nhau ra cổng, vài bạn cùng khóa biết chúng tôi đều gửi theo những lời trêu chọc thân thương. Chúng tôi kệ. Hai anh em đi trên con đường lác đác có những chiếc lá mùa thu vừa rụng xuống. Con đường Giảng Võ thân quen ngày ngày chúng tôi đi ăn cơm bụi, đi cà phê bụi hôm nay dưới chân tôi như một thảm cỏ đầy sắc màu. Huy nắm tay tôi thăm thiết. Tôi mặc. Như thế cho người đi đường hoặc người quen gặp thì cũng biết chúng tôi là cặp đôi thân thiết. Chả lẽ cặp đôi đi với nhau mà lại xa cách thì cũng chẳng ra làm sao. Chúng tôi lên xe bus để ra bến xe liên tỉnh. Lên được chuyến xe liên tỉnh về biển cũng mất quãng hơn ba tiếng đồng hồ. Chúng tôi chọn ghế ngồi bên nhau. Im lặng. Rồi Huy nói như thì thầm vào tai tôi:

- Cứ ngả đầu vào vai anh, ngủ một giấc sẽ đến bến thôi. Anh rất hồi hộp em à.

Tôi giật thót bật hỏi:

- Hồi hộp gì cơ?

- Thì anh nói với em rồi!

- Ơ, nhưng mà em chưa hiểu.

- Thì em ngủ đi. Nếu không ngủ, ngồi đó anh kể cho em câu chuyện này. Đến bến xe là về nhà em cũng vừa. Ngày mai mình tính tiếp.

Tôi gật đầu và lén nhìn Huy. Một khuôn mặt tuấn tú. Đôi mắt, cái mũi, cái miệng đều hài hòa. Nước da Huy trắng trẻo hơn bình thường, hẳn là bố anh rất đẹp, dù có nước da trắng Huy vẫn mang một dáng vẻ phong trần nam tính. Tiếng người lục tục lên xe chọn ghế, tiếng ông phụ xe thu tiền vé, hồi điểm xuống xe của hành khách. Âm thanh của chuyến xe

hỗn độn nhưng giọng của Huy thì cứ rành rọt bên tai tôi...

Bố anh là người miền biển, năm một ngàn chín trăm... bố đi lao động bên Nga, ở cái vùng Siberia đầy tuyết trắng quanh năm. Bố và mẹ làm việc trong một nhà máy dệt toàn con gái. Bố là người được giao quản lý đội công nhân toàn nữ gần một trăm người. Khi ấy bố đã có vợ con ở bên nhà rồi, nhưng ở giữa xứ người tuyết trắng lạnh lẽo quanh năm ấy, lại có môi trường làm việc như thế, bố không thể không... có chuyện gì. Mẹ anh kể, bố anh nghiêm khắc với công nhân để họ có năng suất lao động tốt để tăng thu nhập mà có tiền mua hàng đóng kiện gửi về nhà. Nhưng bố cũng rất đỗi dịu dàng, ân cần với chị em sau những giờ lao động. Bố đẹp trai, cao lớn là thần tượng của tất cả các cô ở xưởng dệt. Mẹ anh ư, mẹ anh không sắc nước hương trời, nhưng mẹ lại có đôi mắt Sơn Dương buồn miên man, đôi mắt biết cười, đôi mắt thay mọi lời nói nên dù mẹ anh kém cỏi về giao tiếp, thì đôi mắt như là cách để mẹ trao gửi một tình yêu mơ hồ đến bố. Mẹ anh sinh ra đã thiệt thòi, lại sinh sống ở một vùng quê heo hút lần đầu được ra nước ngoài và rơi tõm vào một miền đất xa lạ đó, vì thế mẹ như càng co rúm lại trước biển người khi mà ai cũng bừng bừng tinh thần làm lụng, tính toán gom hàng gửi về quê... Có lẽ vì nhìn cái hình dạng co rúm ấy chẳng mà mẹ có một cái gì đó khiến bố động lòng. Và thương yêu của bố chỉ dành cho mẹ rất nhỏ, rất mơ hồ. Mẹ đón nhận bố chỉ từ ánh mắt thương hại, chỉ từ cái mỉm cười khích lệ mẹ hãy vươn lên, hãy đứng dậy và mạnh mẽ cùng các bạn ở xưởng để làm thay đổi cuộc đời mình. Rồi từ những thứ mơ hồ ấy, gần đến ngày hết hạn hợp đồng, tình cảm của bố cũng đủ để mẹ lung lay trong trái tim khờ khạo và ít dám rung động. Bố đã xuất hiện trước ngày về của mẹ và chuyện gì đến đã đến. Trong cái tiết trời Siberia lạnh buốt âm dưới bốn mươi độ ấy, mẹ khóc vì hạnh phúc được bố ban cho ân nghĩa cuộc đời. Và anh được hoài thai từ cái đêm đó. Bố anh tên là Nguyễn Huy Mạnh, mẹ nói xin bố đặt tên con là Huy để sau này nếu có cơ hội con còn biết tìm về dòng dõi nhà Nguyễn Huy. Bố chỉ im lặng. Mẹ bảo, mẹ xin bố, mẹ xin cho con của bố một cái tên thôi, không làm phiền bố khi bố về nước. Cuộc sống của hai người ngập tràn trong hạnh phúc ngắn ngủi chan trong nước mắt mặn chát của

thứ hạnh phúc mỏng manh và có mầm li biệt khi nó khởi lên chỉ vài tháng trước khi mẹ hết hạn hợp đồng. Mẹ về nước và khi sinh anh cũng báo cho bố biết, anh là con trai của bố. Bố đã thư về cho mẹ, xin mẹ hãy nuôi con chu đáo và nếu có thể về nước bố sẽ đến thăm cả hai mẹ con. Nhưng biến cố năm một ngàn chín trăm chín mươi một xảy ra, bố đã không thể về và ngã bệnh mất sau đó vài năm nơi xứ người. Bố mất trong cô đơn giữa mùa tuyết lạnh. Anh không biết mặt bố, anh chỉ có tấm ảnh bố mà mẹ giữ và đưa cho anh làm kỷ niệm để nhắc nhở anh, là anh có bố!

À, tại sao mẹ anh rơi lọt thỏm vào rưng người ở Siberia ư? Thời đó đi xuất khẩu lao động là phải có chế độ ưu tiên, mẹ anh được đi là nhờ bên ông bác ruột của mẹ làm trên huyện có tiêu chuẩn, nhưng nhà bên đó các con ông đều đi học đại học hết, nên ông dành chỉ tiêu cho đứa cháu gái có hoàn cảnh khó khăn ở quê đi. Và mẹ lên đường với tất cả hành trang do ông bác chuẩn bị. Ông bác của mẹ chỉ mong mẹ có thể làm lụng mấy năm, như mọi người cái thời ấy là kiếm được tiền rồi gửi mấy kiện hàng về đủ trang trải cuộc sống cho bớt nghèo ở vùng nông thôn miền núi heo hút mà thôi. Nhưng mẹ đã làm ông thất vọng tột cùng, khi ông thấy mẹ ôm bụng bầu về quê, ông giận bảo mẹ đã cướp công của ông vun đắp. Nói vậy thôi, ông vẫn lặng lẽ tìm cách giúp mẹ con anh. Ông giận vì ông xót đứa cháu gái bị thiệt thòi nhiều. Từ giận, ông chuyển thành yêu thương gấp bội và ông lại tiếp tục hỗ trợ tạo công ăn việc làm cho mẹ anh. Rồi hai mẹ con anh lại được ông bà và gia đình bên ấy đùm bọc chăm nom đầy đủ. Nhờ có gia đình ông mà anh được như hôm nay. Nếu không có ông bà bác thì mẹ con anh cũng còn gian nan lắm. Mẹ anh là con duy nhất của bà ngoại là em ruột ông bác. Bà ngoại anh cũng làm vợ lẽ người ta, nhưng bà cũng bị hắt về ngoại vì ông ngoại muốn có con trai nối dõi, nhưng bà ngoại lại chỉ sinh ra mẹ anh. Nhà bà ngoại cũng chỉ có bà ngoại là thấp kém nhất, ông bác là anh trưởng trong gia đình có năm anh chị em. Ông bác thương bà ngoại nhất, cứ tưởng bà ngoại sẽ yên ổn với kiếp lẽ mọn gọi là có nơi chốn nương tựa đời người đàn bà. Rồi sự tình xảy ra như thế. Cuộc sống vẫn cuốn đi. Ông bác lại tiếp tục phải cưu mang đứa cháu gái lỡ thì ông cất công vun đắp mong cháu có thể thay đổi cuộc đời khác mẹ nó, nhưng tất cả nằm ngoài dự

liệu của ông. Vì ông luôn nghĩ mình bù đắp được phần nào cho em gái mình được mở mày, mở mặt, khi cả nước đều đi xuất khẩu lao động để đổi đời...

Có thể nào trong lòng anh vẫn muốn đi tìm bố anh. Dù ông bác tỏ ý không bằng lòng. Anh cố gắng hỏi mẹ, mẹ chỉ khóc.

Bây giờ anh đã trưởng thành, dù chưa báo đáp cho mẹ nhưng anh vẫn muốn đi tìm bố, bố anh ở thành phố biển này. Chắc không khó để tìm đâu. Ngày mai, nhất định ngày mai anh sẽ tìm được bố, chỉ cần biết các anh chị con của bố còn ở đây thế nào cũng đã là kỷ vật của anh rồi. Nếu vợ con của bố không tìm được, thì kỷ vật của anh là...em đó, đôi mắt Sơn Dương ạ!

Nghe mang mang câu nói đó, tôi chợt bừng tỉnh. Cũng vừa lúc người phụ xe nói: "Hai bạn trẻ, điểm đến tới rồi. Có hành lý gì không, chuẩn bị xuống nhé. Hẹn ngày nào về nhớ gọi nhà xe tôi lại đón".

Tôi bừng tỉnh, thành phố của tôi hiện ra rồi. Huy nắm chặt tay tôi và kéo tôi xuống xe. Cứ như Huy là chủ nhân ở thành phố này chứ không phải là tôi. Khi bước vào nhà tôi, bố mẹ tôi niềm nở chào đón chúng tôi. Bố tôi lần đầu gặp Huy nên mẹ tôi vồn vã giới thiệu:

- A, mẹ xin giới thiệu kỹ chút về chàng trai này với bố Huệ nhé! Hôm trước hai mẹ con về quê ngoại Sơn Dương, anh chàng này là cháu đồng tộc xa bên ngoại. Không ngờ là hai đứa lại học đại học cùng trường, thế là có anh có em, mẹ Huệ bèn gửi gắm anh trông nom con mình đó bố Huệ. Hôm qua con đã điện thoại xin phép được về thăm bố mẹ Huệ và đi tìm người thân ở thành phố này. Biết đâu bố Huệ biết thì bố tìm cho con nhé!

- Dạ - Huy nhanh nhẩu - Con cảm ơn hai bác đã chào đón con. Vâng đúng như bác gái vừa nói, con về đây muốn đi tìm một gia đình liên quan đến bố con ạ...

Bố Huệ xởi lời cắt lời Huy:

- Được rồi, các con cứ nghỉ ngơi cho đỡ mệt. Mà Huy đến thành phố biển này lần đầu đúng không?

- Dạ vâng bác, lần đầu con đến.

- Đó, mẹ Huệ cứ vội chuyện làm gì, mọi việc đâu có đó. Các con cứ vui chơi đi. Cần thông tin tìm ai cứ cung cấp thông tin đầy đủ

bác sẽ nhờ tìm cho con. Vợ cũng không được đâu.

- Dạ, thế thì mừng quá, con cảm ơn bác ạ! Con mong mỗi tìm được tình huyết thống của con, nên con cứ hấp tấp, vì con biết bố con là....

- Ồ, thế thì bác biết gia đình họ. Bác từng có thời gian làm việc cùng bố con, khi bố con đi Nga thì bác đi Đức... Thôi con yên tâm. Việc này cũng không vội được đâu con trai ạ!

Nói xong thì bố và mẹ tôi lôi cả hai anh em vào vô khối chuyện khác. Những ngày ở biển bố mẹ đã tạo cho tôi và Huy những ngày ý nghĩa, những ngày chớm mùa thu ở biển Hạ Long đẹp quyến luyến lòng người. Khi tạm biệt bố mẹ để trở về trường, Huy rút rút rồi nói thật nhanh với bố mẹ tôi:

- Con xin được làm con của bố mẹ có được không ạ?

Bố tôi cười lớn:

- Anh hỏi em Huệ đi, nó ừ thì bố ừ nhé!

Tôi cấu Huy vào tay thật đau. Huy hét to:

- Ơ cấu đau anh thế!

Cả nhà bật cười, và khi tôi chưa kịp nói lời chào bố mẹ thì xe đón chúng tôi đã đến. Tôi đành theo tay Huy kéo tôi lên xe. Huy nói to:

- Con chào bố mẹ. Tuần sau chúng con lại về. Bố Huệ nhớ lời hứa đi tìm kỷ vật cho con ạ!

Xe chạy và lao vun vút ra khỏi thành phố. Lòng tôi xốn xang. Bên tai tôi Huy ghé vào thì thầm;

- Cảm ơn đôi mắt Sơn Dương, cảm ơn mẹ Huệ đã cho con đôi mắt Sơn Dương. Mẹ Hoài của con ơi, con đã tìm được đôi mắt của mẹ từ Huệ, con sẽ tìm được gia đình bố con, dù gì con cũng sẽ cùng Huệ hiện diện trước mẹ, rồi hiện diện trước gia đình của bố. Dù gì bố cũng sẽ phù hộ cho con trai bố vững vàng để về nhận dòng tộc Nguyễn Huy của bố ở thành phố biển....

Huy nói nhiều, còn tôi thì thiếp ngủ sau mấy ngày chạy chơi ở thành phố cùng Huy và gia đình. Trong tai tôi, trong tim tôi chỉ còn mang mang lời của Huy. Cảm ơn đôi mắt Sơn Dương đã dẫn anh về tìm được kỷ vật của anh ở biển. Cảm ơn đôi mắt Sơn Dương...

Viếng mộ đồng đội

Hải vọng - Thương nhớ

Nhạc: VY NƯỚC
Lời thơ: LÃNG ĐỨC THÀNH

The musical score is written on a single staff in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. The melody is simple and expressive, with many notes tied across bar lines. The lyrics are written in Vietnamese and are placed below the staff, aligned with the corresponding notes. The lyrics describe a soldier's thoughts and feelings while visiting the graves of his comrades.

Tôi đứng lặng ngắm ngôi
nằm nhỏ chung yên lặng
bồi bồi thương nhớ
trăm lặng
mười gương mặt trẻ trung ngày
nào ấy không thể dễ quên
cùng hiện ra trước mắt
bao kỷ niệm sâu khắc
trận đánh diễn ra trong nháy mắt
tích
tắc đau thương mắt mắt
Chỉ còn lại mình
tôi và cò cây xo xác
tôi lặng
ngồi mặt đất vĩnh mãi
Đứng lên các anh không chuỗi không xói
mỏi thanh lương khô thay cho cơm
vôi hoa mua sim
rừng thay tâm lòng thì
mới các anh những lính
hồn trẻ trung người lính
chuyển tay nhau bị đồng nước đầy
vôi chúc các anh hương hồn thánh thiện
khói hương nhón giọt
lệ máy lặng rừng chiều rơi

Thắp hương tưởng nhớ các anh hùng liệt sĩ

Ảnh: THANH LUYỆN

Tri ân

Ảnh: THANH LUYỆN

ĐẠI HỘI CÁC CHI HỘI CHUYÊN NGÀNH - HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT LẠNG SƠN NHIỆM KỲ 2023 - 2028

①

②

③

1. Đại hội Chi hội Nhiếp ảnh
2. Ban Chấp hành Chi hội Nhiếp ảnh nhiệm kỳ 2023 - 2028 ra mắt Đại hội
3. Thường trực Hội tặng hoa chúc mừng Đại hội Chi hội Nghiên cứu - Lý luận - Phê bình
4. Biểu quyết thông qua Nghị quyết Đại hội Chi hội Nghiên cứu - Lý luận - Phê bình

④

Đại hội Chi hội Văn xuôi

Thường trực Hội, Đại diện Ban Chấp hành Chi hội Văn xuôi nhiệm kỳ 2018 - 2023 tặng hoa chúc mừng Ban Chấp hành Chi hội Văn xuôi nhiệm kỳ 2023 - 2028

Đại hội Chi hội Âm nhạc - Sân khấu

Đại hội Chi hội Thơ

Đại biểu, hội viên Chi hội Âm nhạc - Sân khấu chụp ảnh lưu niệm tại Đại hội.

Thường trực Hội tặng hoa chúc mừng Ban Chấp hành Chi hội Thơ nhiệm kỳ 2023 - 2028

Ảnh: MÃ HOÀN, TRỊNH QUỐC TOÀN, HOÀNG HƯƠNG, TÔ OANH, LA TUYẾT MAI

Lễ đón thần sông đình Quảng Khê

Ảnh: ĐÌNH VĂN TƯỜNG

Thiên nhiên

Ảnh: BÙI VINH THUẬN

ỦY BAN NHÂN DÂN TỈNH LẠNG SƠN

Họp báo thường kỳ quý II năm 2023

Sáng 07/7/2023, Ủy ban nhân dân tỉnh Lạng Sơn tổ chức Họp báo thường kỳ quý II năm 2023. Dự và chủ trì cuộc họp có đồng chí Dương Xuân Huyền, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Phó Chủ tịch Thường trực Ủy ban nhân dân tỉnh. Đồng chí Phùng Quang Hội, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Trưởng Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy đồng chủ trì.

Theo báo cáo của UBND tỉnh, trong 6 tháng đầu năm 2023, tổng sản phẩm trên địa bàn (GRDP) ước tăng 5,32% so với cùng kỳ, trong đó khu vực nông, lâm nghiệp và thủy sản tăng 4,05%, công nghiệp và xây dựng tăng 6,93%, dịch vụ tăng 5,2%... Tổng kim ngạch xuất nhập khẩu qua địa bàn ước thực hiện trên 2,2 tỷ USD, đạt 60,1% kế hoạch, tăng 101,1% so với cùng kỳ. Hàng địa phương xuất khẩu ước đạt 70 triệu USD, đạt 45,45% kế hoạch, tăng 20,69% so với cùng kỳ. Tổng thu ngân sách trên địa bàn ước thực hiện trên 4.300 tỷ đồng, đạt 52,5% dự toán, tăng 14,7% so với cùng kỳ...

Về những nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm 6 tháng cuối năm 2023, đồng chí Dương Xuân Huyền, Phó Chủ tịch Thường trực UBND tỉnh Lạng Sơn cho biết: Tỉnh tiếp tục tổ chức thực hiện đồng bộ, quyết liệt các Nghị quyết của Chính phủ, Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh, Hội đồng nhân dân tỉnh về các mục tiêu, nhiệm vụ phát triển kinh tế, xã hội năm 2023 trong đó tập trung vào các giải pháp tháo gỡ khó khăn, thúc đẩy sản xuất, kinh doanh, xuất nhập khẩu trên địa bàn. Phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm an ninh - quốc phòng gắn với thực hiện đầy đủ, kịp thời các chính sách an sinh xã hội, nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho nhân dân.

Tại cuộc họp báo, phóng viên các cơ quan thông tấn báo chí yêu cầu cung cấp thông tin, làm rõ thêm một số nội dung, như: kim ngạch xuất nhập khẩu, tình hình xuất khẩu mặt hàng vải thiều và sầu riêng qua cửa khẩu của tỉnh; xây dựng mô hình “cửa khẩu thông minh”; kế hoạch công tác phòng chống buôn lậu, gian lận thương mại 6 tháng cuối năm 2023; việc quản lý, tu bổ, sửa chữa các di tích lịch sử, địa điểm du lịch tâm linh; hiệu quả hoạt động của các cửa hàng số; tình hình xây dựng các cụm công nghiệp; quá trình nghiệm thu, đưa vào sử dụng Bệnh viện Đa khoa tỉnh; giải pháp xử lý dứt điểm tình trạng ô nhiễm hồ Phú Lộc IV, thành phố Lạng Sơn; xử lý vi phạm trong triển khai Dự án Khu đô thị mới Mai Pha... Các kiến nghị của phóng viên các cơ quan báo chí đã được lãnh đạo UBND tỉnh, các sở, ban, ngành tỉnh trả lời, làm rõ.

Định hướng công tác thông tin tuyên truyền trong thời gian tiếp theo, đồng chí Phùng Quang Hội, Ủy viên Ban Thường vụ, Trưởng Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy đề nghị, các cơ quan báo chí quan tâm tuyên truyền trên tất cả các lĩnh vực chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội, an ninh quốc phòng; các vấn đề thời sự, sự kiện, ngày kỷ niệm, ngày lễ lớn của tỉnh; Trong đó, tiếp tục đẩy mạnh tuyên truyền về chuyển đổi số, phát triển kinh tế số; hoạt động xuất nhập khẩu tại cửa khẩu; đẩy mạnh thông tin, tuyên truyền, định hướng dư luận xã hội về công tác bồi thường, giải phóng mặt bằng các dự án trọng điểm; tuyên truyền kết quả 02 năm thực hiện Kết luận số 01-KL/TW, ngày 18/5/2021 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; những mô hình, điển hình, gương người tốt, việc tốt trong thực hiện nhiệm vụ chính trị, học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh ở các cấp, các ngành, cơ quan, đơn vị...; Các cơ quan báo chí tiếp tục quan triệt, tuyên truyền, động viên các phóng viên, nhà báo tích cực hưởng ứng Giải báo chí toàn quốc phòng, chống tham nhũng, tiêu cực lần thứ tư, năm 2022 - 2023; hưởng ứng Giải báo chí toàn quốc về xây dựng Đảng (Giải Búa liềm vàng) lần thứ VIII, năm 2023; Giải thưởng sáng tác, quảng bá tác phẩm văn học, nghệ thuật, báo chí về chủ đề học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; Giải báo chí tỉnh Lạng Sơn lần thứ IV năm 2024.

PV

Văn nghệ

Xứ Lạng - Số 357-07/2023

37

Nhà trình tường NƠI BIÊN Ỉ

Ghi chép của GIA TƯỜNG

Xã Hữu Khánh huyện biên giới Lộc Bình, tỉnh Lạng Sơn vốn nổi danh với những ngôi nhà trình tường vững chắc, ấm về mùa đông, mát khi mùa hè. Có một điều ít người biết, đó là những ngôi nhà này dù dính đạn pháo của quân xâm lược phía Bắc (năm 1979) nhưng vẫn đứng vững, tạo nên thành trì vững chắc, kiên cường nơi biên ải.

Nhà được làm hoàn toàn bằng tay

Ngôi trong ngôi nhà trình tường năm gian của gia đình mình, ông Nông Văn Ngàu, dân tộc Nùng 76 tuổi ở Bản Rì, xã Hữu Khánh nhớ lại: “Năm 1976 vợ chồng tôi cùng nhau làm ngôi nhà này dưới sự giúp đỡ của họ hàng, làng xóm. Đất thì vợ chồng tôi cuốc ngay trong vườn, cứ thế cùng bà con dùng thúng xúc rồi đội bằng đầu, đổ vào khuôn, dùng chày giã kỹ, lèn chặt”.

Nhà trình tường của người Nùng chủ yếu dựng bằng đất sét, dùng khuôn gỗ dài gần hai mét, rộng hơn bốn mươi xen-ti-mét, đưa đất vào khuôn rồi dùng chày nén chặt, hết lớp nọ đến lớp kia. Đèn tâm giữa của khuôn thì dùng một cây tre già làm tâm điểm kết nối từng lớp đất lại, tạo thành bức tường vững chắc. Tùy từng điều kiện kinh tế gia đình, hoặc phụ thuộc vào các thành viên mà ngôi nhà được xây dựng rộng hay hẹp, nhưng chủ yếu là ba gian hoặc là năm gian. Trước đây tất cả số hộ dân trong thôn đều làm nhà trình tường.

“Làm nhà vui lắm, mọi người trong thôn, bản đều đến giúp ngày công, có nhà làm từ hai đến ba tháng mới xong nhà. Thường những ngôi nhà trình tường từ đất với độ dày của tường từ bốn mươi đến năm mươi xen-ti-mét, cao bốn đến

Nét đẹp ngày mùa

Ảnh: ĐÌNH TUỔNG

năm mét, diện tích trung bình của lòng nhà từ sáu mươi đến tám mươi mét vuông. Mái được lợp bằng ngói âm dương truyền thống”. - Ông Ngàu cho hay.

Ngôi nhà của ông Ngàu thi công hai tháng thì xong, vào thời điểm năm 1976 đây là ngôi nhà thuộc loại lớn nhất nhì trong bản. Đặc biệt mọi công trình phụ nhà ông Ngàu như dãy nhà kho, chuồng lợn, chuồng gà... cũng được làm bằng tường trình nên tổng thể của ngôi nhà toát lên vẻ đẹp mộc mạc như một bức tranh.

Cũng giống như nhà ông Ngàu, ngôi nhà của gia đình anh Nông Văn Hậu (sinh năm 1986) đang ở được ông nội anh là Nông Văn Đường đắp năm 1952 nhưng đến tận giờ vẫn vô cùng vững chắc. Anh Hậu cho biết ngôi nhà anh được dựng bằng phương pháp truyền thống: tường thì trình bằng đất sét, phân khung gỗ được làm bằng gỗ táu. Tuy bây

giờ đã trải qua ba đời, bảy mươi mốt năm sử dụng nhưng không hề có dấu hiệu hư hỏng gì. Là thanh niên trẻ nhưng anh Hậu lại rất thích sống trong ngôi nhà truyền thống này, anh Hậu cho biết, nó an toàn và thân thuộc với mình. Nhiều người đã khuyên anh làm nhà bằng xi măng, nhưng gia đình anh vẫn giữ lại ngôi nhà này vì còn sử dụng tốt hàng chục năm nữa mà không lo phải sửa chữa gì.

Theo một cán bộ Phòng Văn hóa huyện Lộc Bình, người Tày, Nùng ở Lộc Bình, tỉnh Lạng Sơn quan niệm việc làm nhà là trách nhiệm không chỉ của gia chủ mà của họ hàng, hàng xóm, vì vậy khi trong họ, trong xóm có người làm nhà, mọi người đều có trách nhiệm giúp đỡ nguyên, vật liệu, ngày công. Để làm được một ngôi nhà trình tường hai tầng, từ khâu chuẩn bị đến khi hoàn thành phải mất vài tháng đến nửa năm. Trong suốt thời gian này cộng đồng đến giúp với tinh thần vô tư, gia chủ chỉ cần làm cơm mời mà không cần trả công. Bữa cơm cũng đơn giản, chỉ có rau xanh, cá mắm và chút rượu... cho nên mỗi ngôi nhà trình tường được bà con xây dựng nên ở đây thì đều là sản phẩm của cộng đồng chứ không riêng gì của gia chủ.

Nghi lễ vào nhà mới là sự kiện đánh dấu ngôi nhà trình tường đã được hoàn thành, đồng thời bữa tiệc này còn mang ý nghĩa tỏ sự biết ơn những người đã bỏ công sức ra giúp chủ nhà trong thời gian dựng nhà. Buổi lễ này cũng là dịp để mọi người hát những làn điệu dân ca truyền thống như sli, lượn... với mục đích mừng nhà mới, chúc gia chủ làm ăn phát đạt.

Dính đạn pháo vẫn đứng vững

Năm nay ông Nông Văn Ngàu đã bảy mươi sáu tuổi, dù không còn khỏe nữa, nhưng ông vẫn trèo thang dẫn tôi lên trên

Nắng chiều

Ảnh: ĐẶNG VĂN LÂM

gác, nơi đặt bàn thờ tổ tiên của gia đình mình. Ông nói “Đây là nơi linh thiêng nhất của ngôi nhà, chúng tôi luôn chăm sóc để tổ tiên phù hộ cho con cháu nhiều sức khỏe và chăn nuôi, trồng trọt được phát triển tươi tốt”.

Kể về ngôi nhà mình, ông Ngàu không giấu nổi niềm tự hào: “Nhà tôi chỉ cách biên giới Việt - Trung vài ki-lô-mét đường chim bay. Năm 1979 khi xảy ra chiến tranh biên giới phía Bắc, nhà tôi nằm trong tầm ngắm của quân xâm lược, chúng bắn liên tục. Đến lúc bộ binh Trung Quốc tràn sang thì cả nhà tôi phải bỏ nhà chạy đi sơ tán sang bên kia sông Kỳ Cùng. Khi quay về thì thấy nhà bị thiệt hết gà lợn, bao nhiêu quần áo, ngô thóc bị họ lấy sạch, rất nhiều chữ viết mà quân phía Bắc để lại. Đi kiểm tra nhà cửa thì thấy xung quanh tường nhà bị hàng chục vết đạn pháo bắn, nhiều mảnh đạn còn găm lại trên tường nhưng nhà vẫn đứng vững. Chứ nếu là tường nhà xây bằng gạch và xi măng như bây giờ thì có lẽ nhà tôi đã vỡ rồi”.

Ông Ngàu cũng chia sẻ thêm, đời mình thì vẫn thích ở nhà trình tường này lắm, ít phải sửa chữa mà lại kín đáo ấm áp, nhưng không biết các con cháu có nghĩ như mình mà ở nhà truyền thống như thế này mãi được không nên cũng rất tiếc nếu trong tương lai những ngôi nhà này bị mai một.

Trao đổi với chúng tôi, chị Lý Thị Lâm, cán bộ văn hóa xã Hữu Khánh (huyện Lộc Bình, tỉnh Lạng Sơn) cho biết: Hiện trong xã vẫn còn hàng chục ngôi nhà trình tường truyền thống. Rất nhiều đoàn khách du lịch từ Hà Nội và nhiều địa phương khác tìm đến đây để tham quan.

Lãnh đạo Ủy ban nhân dân xã cũng rất muốn thu hút du lịch cộng đồng từ những ngôi nhà trình tường ở đây. Nhưng thế hệ trẻ bây giờ người ta có suy nghĩ khác rất nhiều, họ thích ở nhà bê tông cho tiện. Hiện nay xã đang phải tìm giải pháp làm sao khuyến khích bà con giữ lại những ngôi nhà trình tường truyền thống của những làng bản mộc mạc như là một nét đẹp văn hóa của người đồng bào Xứ Lạng xưa nay.

Căn nhà đó

Truyện ngắn của NGUYỄN THỊ THÙY CHI

Đã thêm bao nhiêu ngày trôi qua, họa sĩ Hòa chẳng buồn đếm nữa. Anh không tài nào hoàn thành nổi bức tranh dang dở. Vốn dĩ ban đầu anh dự tính gói gọn công việc trong vài tuần nhưng nay nó đã kéo dài ra vài tháng. Mọi thứ cứ lửng lơ ở trạng thái gần như hoàn chỉnh. Gần như có nghĩa là chưa. Hòa biết rằng có gì đó không ổn. Nhưng không ổn chỗ nào?

Trời vừa đứng bóng. Hòa muốn để cho đôi mắt nghỉ ngơi một chút. Bên khung cửa sổ, cây lá vừa qua một mùa xuân viên mãn, đang cùng xanh lên rời rợi trong nắng đầu hè. Những khóm huệ mưa hoa trắng viền một đường đẹp mắt dẫn từ cổng vào. Cây mai tứ quý mới trút hết lần hoa vàng, chỉ còn giữ lại trên cành những bông đỏ chiu chít. Rồi cây hồng bạch giống Vân Khôi hoa to bằng cả cái bát ăn cơm, giàn sử quân tử buông những chùm hồng ngọt ngào bên mái hiên... Cả một vườn hoa rực rỡ, đẹp mắt và nhất là rất ngăn nắp. Phải dùng chữ ngăn nắp cho khu vườn ấy mới đủ nói lên sự tề chỉnh, chỉn chu và mức độ chăm chút của vợ Hòa.

Chẳng riêng khu vườn nhỏ, cả căn nhà rộng rãi khang trang này chỗ nào cũng mang dấu ấn sự chăm bẵm của nàng. Cả cuộc đời anh nữa, một tay họa sĩ tuổi tứ tuần, cũng đâu ra đấy nghiêm ngặt nhờ nàng.

Hòa quay lại với bức tranh “gần như hoàn chỉnh”. Những vệt

Minh họa: THU THỦY

màu còn ướt, loang loáng ánh sáng. Anh tiến lại gần, rồi lùi ra xa, nhìn tổng thể, rồi lại nhìn chi tiết. Dù đã sửa đi sửa lại bức vẽ, thêm thắt chỗ này, bôi xóa chỗ kia, nhưng Hòa vẫn chưa thấy hài lòng. Đó là chưa kể đến những bức đã bỏ đi trong suốt mấy tháng nay.

Từ ngày còn là anh chàng sinh viên trường mỹ thuật cho đến tận bây giờ, cũng coi là có chút thâm niên trong nghề và có chút tiếng tăm, Hòa chưa bao giờ nghĩ đến có một ngày anh lại không thể hoàn thành được tác phẩm. Mà tệ nhất là anh không thể gọi được tên cái thiếu sót đã khiến cho anh phải trễ hẹn giao tranh tới mấy tháng. Cảm giác bất lực đó khiến anh bức bối, giống như một người vốn có đôi mắt sáng, bỗng một hôm không còn thấy gì nữa. Xa, gần đều không thấy, chỉ có thể quờ quạng dò dẫm từng chút một.

Trước đây, Hòa chưa từng gặp khó khăn này. Anh vẫn luôn vẽ hồn nhiên như cách anh thở. Thậm chí ban đầu anh còn không cần khuôn khổ, kỷ luật gì cả, bởi vì đam mê đã là một dạng kỷ luật: Anh vẽ ngày vẽ đêm, thường xuyên trong trạng thái phấn khích vì những ý tưởng mới và hăng hái say sưa hiện thực hóa những ý tưởng mơ hồ, bay bổng đó. Chính cái vẽ háo hức, say mê đến quên cả thế giới xung quanh của Hòa khi vẽ, đã thu hút vợ anh - ngày ấy là một cô giáo trẻ mới ra trường.

Hai người vốn là hàng xóm ở quê, nhà bố mẹ ngay cạnh nhau, nhưng Hòa lớn hơn vợ sáu tuổi. Ngày còn ở nhà, Hòa chỉ coi nàng là con nít. Lần vợ Hòa bắt gặp anh ngồi vẽ, là một lần hiếm hoi anh về quê giữa những cuộc đi mãi miết. Tuổi ấy ở quê người ta đã dựng vợ gả chồng sinh con đẻ cái, còn Hòa không những theo một cái nghiệp trong mắt người đời vốn đã thiếu ổn định, lại còn đi biệt cả năm không thấy mặt. Có lẽ bố mẹ, họ hàng, xóm giềng ngày đó cũng nóng ruột thay anh. Bởi thế mà vợ Hòa đã sẵn mang một ấn tượng về anh họa sĩ vô kỷ luật nhà bên. Mãi sau này nàng vẫn còn kể lại, ngay khoảnh khắc nhìn thấy anh ngồi bên hàng rào vẽ say sưa bất chấp trưa nắng, mồ hôi chảy ròng ròng dưới vành mũ vải, nàng chào đến câu thứ ba anh mới tuồng như bị giật mình, rời mắt khỏi tấm toan và lúng búng trong miệng không rõ là nói gì, ngay cái khoảnh khắc ấy, nàng đã biết nàng muốn chăm sóc cho anh, "một người tùy hứng như anh rất cần đến em trong đời" - nàng vẫn thường nói thế.

Rồi họ trở thành vợ chồng. Nếu trước đây Hòa thường làm việc quên ăn quên ngủ, thì từ ngày lấy vợ, anh sống quy củ hơn. Chẳng hạn như, anh đã không còn để cảm hứng

cuốn mình đi đến mức ngồi vẽ ngoài cảnh chỉ với một chiếc mũ vải trên đầu ngay giữa nắng trưa chang chang. Làm như vậy không tốt cho mắt và toàn bộ sức khỏe nói chung. Và tất nhiên với cả tác phẩm nữa, bức tranh khó mà đạt được hòa sắc hoàn hảo khi người họa sĩ ngồi làm việc trong ánh sáng mạnh quá mức - thứ ánh sáng ấy rất có thể sẽ gây nhầm lẫn cho đôi mắt. Không phải trước đây anh không biết những điều đó, chỉ là, anh không mấy quan tâm. Thế rồi sau này thì vợ anh cứ lặng lẽ bên cạnh. Đến trưa nàng sẽ gọi anh vào nhà ăn cơm, nghỉ trưa. Nếu nàng pha cho anh một ly sữa ấm thì có nghĩa giờ đó đã khuya rồi. Chiều về, anh cần giúp nàng đi đón con... Dừng công việc lại một chút, để cảm hứng sang một bên, những êm ái ngọt ngào và những việc nhỏ nhỏ cần làm cho gia đình giữ anh trong nề nếp.

Có đôi lúc nhìn lại, anh vẫn nghĩ, chính cái thứ tưởng như tẻ nhạt được gọi tên là "nề nếp" đã và sẽ giúp anh giữ được sức bền để đi đường dài. Nhiều bạn bè cùng trang lứa đã sớm thành công, hoặc đang ở giai đoạn đỉnh cao trong sự nghiệp. Hòa biết mình chưa đến ngưỡng ấy, nhưng anh cũng không vội vã. Hơn mười năm hôn nhân, cũng là gần hai mươi năm theo nghề, anh dần có cho mình một vị trí trong giới, có một lượng người hâm mộ nhất định dõi theo, yêu thích, sưu tầm tác phẩm của anh. Anh dự cảm được, bằng cách đi từ tốn này, anh vẫn còn có thể đi xa hơn nữa. Anh không cháy như pháo bông, sáng lòa rực rỡ tuyệt đẹp trong khoảnh khắc giao thừa rồi tắt lịm. Anh cứ bền bỉ và nhỏ nhẹ đi con đường của mình. Anh là một ngọn lửa nhỏ được giữ gìn để cháy thật lâu.

Ít nhất anh đã từng tin tưởng như vậy. Nhưng đến lúc này thì niềm tin đó dường như lung lay. Còn xa anh mới đạt tới những gì anh muốn có sau cùng trong sự nghiệp mà anh theo đuổi, thế mà có vẻ anh đã chạm ngưỡng giới hạn, chật vật suốt mấy tháng trời không thể hoàn thành tác phẩm mà không biết do đâu. Ngọn lửa tí tách của anh đâu rồi? Có phải sự khuôn khổ, ngay ngắn mà anh tin là một cách giữ sức bền, thực ra chỉ là một kiểu kìm hãm, khiến cho ngọn lửa không thể bùng lên, chứ không phải cách để giữ nó không cháy rụi, cháy tàn? Anh đâm ra nghi ngờ bản thân, nghi ngờ sự lựa chọn của

mình. Có vẻ anh thật sự đã đi vào một lối quá an toàn?

Ba tiếng gõ cửa cắt ngang dòng tự vấn của Hòa. Vợ anh bước vào với một khay nhỏ bên trên đặt bữa trưa của anh. Đó đều là những món thường ngày Hòa rất thích, nhưng hôm nay dường như chẳng còn khiến Hòa thấy hấp dẫn.

Vợ đặt khay thức ăn lên bàn và mỉm cười nhìn anh. Hòa đáp lại bằng một nụ cười mệt mỏi. Nàng đến đứng sau lưng chồng, ngắm bức tranh dở dang.

Đó là một bức vẽ sơn dầu. Ở trung tâm của bức tranh là một căn nhà đã đổ nát, chỉ còn ba bức tường. Một ô cửa sổ gạch đã vỡ. Không có mái nhà, thay vào đó là những dây leo chằng chịt xanh mướt phủ kín. Hậu cảnh là núi đá lô xô, cao vút, đang bao lấy căn nhà đổ như cát giữ riêng trong lòng một nơi chốn bí mật.

- Anh vẽ bức này cũng phải mấy tháng rồi nhỉ?

- Anh không thể hoàn thành nó. Anh cứ cảm thấy có gì đó chưa đúng, hoặc thiếu sót. Anh không biết nữa.

- Là bố cục à? Hình như tất cả đều lệch sang phải? Hay là màu sắc? Có phải mọi thứ đều hơi ngả vàng không? - Nàng bình luận.

Hòa im lặng. Vợ anh vẫn thường thích tỏ ra am hiểu và bình luận về những gì anh vẽ, dường như nàng muốn giúp anh, dù nhận xét của nàng không đâu vào đâu. Đơn giản là nàng không hiểu việc anh làm. Cũng không sao, mỗi tác phẩm nghệ thuật đều có nhiều cách tiếp nhận, mỗi người xem sẽ có suy nghĩ riêng. Thậm chí đôi lúc những lời tưởng như ngô nghê vô nghĩa của nàng còn đưa đến cho anh ý tưởng mới. Nhưng lần này thì không, những điều vợ nói chẳng liên quan gì đến cái thiếu sót mà Hòa đang tìm kiếm cả. Anh không nói ra suy nghĩ đó, mà chỉ gật gù: "Có lẽ vậy. Em giỏi đấy".

- Chắc là không phải rồi. Nếu dễ thấy như thế thì sao anh mất tới mấy tháng mà vẫn không xong được - Nàng thở dài.

Hòa ăn, cố tỏ ra ngon miệng để vợ vui lòng.

- Nhưng sao anh lại vẽ lại một bức tranh từng vẽ rồi vậy?

- Tranh này người ta mới đặt mà - Hòa né tránh trả lời trực tiếp câu vợ hỏi. Anh thầm nhớ trí nhớ của nàng.

- Ai mà lại đặt anh vẽ căn nhà đổ của bà anh? Người quen à?

- Không - Hòa trả lời sau một tích tắc do dự - Đây là một Việt kiều. Họ muốn một bức tranh lấy chủ đề "nostalgia", nghĩa là nhớ nhà, nhớ quê ấy. Sẵn có bức cũ làm tư liệu rồi nên anh vẽ luôn căn nhà đổ.

- Liệu khách của anh nhìn một cảnh xa lạ đối với họ, thì có cảm thấy "nostalgia" được không nhỉ - Vợ anh vẫn đứng trước bức vẽ, băn khoăn.

Hòa cảm cúi ăn, giả như không nghe ra ý hỏi trong câu nói của vợ. Nàng vẫn không từ bỏ:

- Thế bức ngày xưa đâu, sao anh không giao luôn bức đó?

- Bây giờ vẽ anh còn chưa ưng được, nữa là ngày xưa...

Vợ Hòa gật gù. Chờ chồng ăn xong, nàng vội dọn dẹp bát đĩa để anh nghỉ ngơi lấy sức làm việc buổi chiều. Nàng ngập ngừng nói ở ngưỡng cửa trước khi bước hẳn ra ngoài:

- Hay là anh về quê ít bữa, ngắm lại cảnh xưa biết đâu tìm ra vấn đề còn khúc mắc?

Hòa gật đầu, mỉm cười cảm ơn vợ.

Tiếng con chào mào hót trưa ríu rít trong vườn.

Người họa sĩ đứng khoanh tay, đắm chiêu nhìn bức tranh sơn dầu "gần như hoàn chỉnh". Lần đầu tiên trong cuộc hôn nhân của mình, anh vừa nói dối vợ.

Nàng nói đúng, bức tranh này anh đã vẽ một lần. Nàng đã thấy nó chính vào buổi trưa anh ngồi vẽ trong vườn, buổi trưa mà nàng thường kể lại là ngay khoảnh khắc nhìn thấy anh, nàng đã biết nàng muốn chăm sóc cho anh. Buổi trưa mà lần đầu tiên anh nhận ra rằng đứa trẻ nhà hàng xóm nay đã trở thành một cô gái.

Đó là vài ngày trước khi mối tình đầu của anh ra nước ngoài du học.

Cô ấy học cùng trường mỹ thuật với anh, đẹp, tài năng và kiêu hãnh. Một mối tình khá dài, đầy mộng mơ, và cả hoài bão nữa. Hai người cùng chung chí hướng, cùng chung đam mê, cùng chung lối sống nghệ sĩ tự do

phóng khoáng, cháy hết mình vì nghệ thuật. Cô ấy là người đã cùng anh đi những chuyến điền dã biệt tăm mặt mũi không về thăm nhà. Họ cùng đi khắp nơi, cùng hít thở tự do, tận hưởng tuổi trẻ và cùng vẽ. Họ vẽ như lên đồng, như nhập thần, như thể họ chỉ còn có một lần sau cuối, một khoảnh khắc mong manh để được vẽ, để được cùng nhau.

Có một lần, anh dẫn cô ấy về thăm nhà, họ đứng ngắm căn nhà đổ của bà nội anh hàng giờ đồng hồ trong ánh hoàng hôn một chiều thu tháng mười. Đó là một cảnh quen mắt với Hòa - bà nội anh mất đã nhiều năm và căn nhà cũng đã đổ từ lâu rồi - nhưng khi đứng bên người yêu, anh thấy như cảnh ấy đổi khác. Nó lãng mạn hơn, bỗng bèn hư ảo hơn và như thể mang một dư vị tiếc nuối đến nao lòng.

Còn cô gái đã khóc.

Mặc dù chính Hòa lúc ấy cũng xúc động kỳ lạ, nhưng anh vẫn ngạc nhiên khi thấy người yêu rơi nước mắt trước căn nhà đổ. Cô dùng ngón trỏ và ngón cái của hai bàn tay, ghép vào nhau tạo thành một khung chữ nhật và giơ trước mặt anh. Những ngón tay của cô tạo thành đường viền, như một khung tranh cho cảnh vật trước mắt Hòa. Căn nhà ở trung tâm của bức tranh, đằng sau là núi đá lô xô vòng quanh. Cô thì thầm vào tai người yêu:

- Bức tranh này, em đặt tên là "Hoài nhớ".

Sau này nghĩ lại, Hòa hiểu ra khi ấy hẳn cô đã ít nhiều biết trước về chuyện ra nước ngoài. Cô rơi nước mắt có lẽ không riêng vì cảnh hoang tàn, mà còn vì cô nhìn thấy cả quá khứ và tương lai của họ trong những viên gạch vụn vỡ, bức tường đổ nát trước mặt. Nhưng ngay buổi chiều hôm ấy, và cả một thời gian dài sau này, khi vẫn còn đắm chìm trong nỗi buồn chia ly, Hòa chưa thể nhận ra suy nghĩ, cảm xúc thật sự của cô đằng sau những điều cô nói. Bởi thế, chỉ một thời gian ngắn, khi cô thông báo sẽ đi du học, Hòa vội vã về quê. Anh muốn vẽ lại cho cô nỗi nhớ trong buổi hoàng hôn họ chia sẻ cùng nhau. Bức tranh theo cô gái ra nước ngoài. Rồi gia đình cô cũng sang đó định cư. Nhịp sống cuộn cuộn họ về những hướng không còn thấy nhau bao giờ.

Mấy tháng trước, cô về nước. Họ gặp lại. Cô vẫn đẹp, vẻ đẹp kiêu hãnh của một kẻ biết mình đẹp. Cô vẫn theo nghề vẽ và cũng đã có

những thành công nhất định, điều này Hòa biết được qua một vài tin tức trên báo những năm qua. Mắt cô vẫn lấp lánh đầy bản năng và sự hoang dại của những ngày dằng dặc họ cùng nhau đi vẽ điền dã. Chỉ có một điều thay đổi: Nụ cười tươi tắn của cô đã có thêm nếp nhăn mờ nơi khóe miệng, đuôi mắt. Đó là một loại dấu ấn thời gian, mà trong trường hợp của cô, nó chỉ tô đậm thêm nét đậm thắm, từng trải.

Cô cúi mặt, dùng ngón tay vẽ những đường xoắn ốc kỳ lạ lên mặt bàn bảo rằng lần này về nước, cô muốn ở lại hẳn và cô vẫn thường nghĩ đến anh.

- Em có chút ngạc nhiên khi dõi theo con đường anh đi - Cô mỉm cười - Hình như quá an toàn so với anh em từng biết.

Cô kể về cuộc sống của bản thân nơi xứ người. Có một sự kiện xảy ra ngay trong hai năm đầu, khiến cô tiếc nuối tới tận bây giờ: một vụ hỏa hoạn lớn tại khu nhà cô ở khi đó đã thiêu rụi nhiều kỷ vật quý, trong đó có bức sơn dầu anh vẽ cho cô.

- Anh phải vẽ lại cho em một bức hết như cũ - Cô với qua bàn, nắm lấy bàn tay Hòa.

Ánh mắt cô tha thiết và lấp lánh dưới ánh đèn vàng của quán cà phê.

- Anh không thật sự còn nhớ bức cũ như thế nào nữa - Hòa nói trong mơ hồ - Anh vẽ vội để kịp tặng trước khi em lên đường, nên không có nổi một bản phác thảo lưu lại. Đó là bức tranh độc nhất!

- Căn nhà đổ vẫn còn mà, phải không?

- Vẫn còn, nhưng đã mười mấy năm rồi...

- Em tin là bức tranh vẫn còn trong tiềm thức của anh. Em rất muốn được ngắm lại hình ảnh đó - Cô ngắt lời anh, vừa như năn nỉ, vừa như ra lệnh.

Và Hòa đã nhận lời. Đúng hơn, anh thấy bản thân không thể từ chối. Nào có gì quá đáng đâu. Cô chỉ muốn một bức tranh thay cho bức cũ đã cháy.

Vậy mà đã mấy tháng trôi qua, anh vẽ không xong. Anh muốn bức tranh phải thật đẹp, nhưng "đẹp" là một khái niệm quá mơ hồ, anh chỉ có thể đo nó bằng sự hài lòng của bản thân và anh không làm sao hài lòng được với bức vẽ lần này, dù đã vẽ đi vẽ lại. Anh không thể thấy lại cảm giác thỏa mãn của buổi trưa

năm nào, cái cảm giác của một người khi ngắm nhìn thành quả một công việc mà anh ta đã dành toàn bộ tâm huyết để hoàn thành - dù bây giờ anh vẫn đang dành tất cả sức lực và tâm tư để vẽ.

Nếu còn bức tranh cũ, anh sẽ có cái để so sánh, có thể anh sẽ nhận ra bức tranh ngày xưa cũng đầy khiếm khuyết mà thôi. Và cái cảm giác thỏa mãn lâng lâng say mê ngày đó chỉ đến vì lúc đó tay nghề anh còn non. Nhưng bức tranh không còn. Đó là quyền năng kỳ lạ của kỷ niệm. Thời gian ngăn cách nó với hiện tại bằng một lớp sương mờ, khiến cho người ta khi cố nhìn lại chỉ còn có thể thấy những hình ảnh thấp thoáng, hư ảo và phần còn lại phải bù đắp bằng trí tưởng tượng. Anh đâm ra bối rối giữa đám sương mù bủa vây. Liệu có phải anh đã đánh mất bản năng nghệ sĩ xưa kia trong những quy củ, êm ái thường ngày? Anh không những biết trung hòa cảm xúc, mà còn làm việc ấy rất tốt, đến nỗi quên mất cách để cho cảm xúc dẫn dắt anh đến chỗ thăng hoa?

Có lẽ, anh thực sự cần về nhìn lại căn nhà đồ. Không phải để thấy lại ngày xưa, cũng không phải chỉ để cầu may tìm được vấn đề của bức tranh đang vẽ dở. Chỉ là anh cần nhìn lại thôi, bằng con mắt của anh hiện tại, trong ánh sáng của hiện tại...

Hòa về quê ngay trong chiều hôm đó. Chập tối, anh tới nhà bố mẹ. Suốt một đêm, giấc ngủ của anh đầy những mộng mị. Những hình ảnh chập chờn cứ hiện ra rồi biến mất: cảnh hoàng hôn, cảnh trưa nắng, cảnh mùa thu, cảnh mùa hè, làng quê, thành phố, triền cát trắng mênh mông trong hồi ức của những ngày tuổi trẻ, khu vườn nhỏ ngăn nắp bốn mùa ra hoa...

Tiếng gà tao tác nhảy ổ đánh thức Hòa. Bố mẹ anh chỉ nuôi vài con gà ngay sân nhà, còn khu vườn đằng sau, hai cụ không làm được nữa nên bỏ hoang đã lâu, cỏ cao lút người. Cuối mảnh vườn chính là căn nhà đồ, giáp với hàng rào vườn nhà vợ anh xưa. Từ khi hai cụ thân sinh của vợ theo cậu con trai út vào miền Nam, vườn bên ấy cũng đã bỏ không.

Hòa bước ra phía sau nhà trong ánh nắng dịu dàng của buổi sớm mai. Đã qua khoảnh khắc ngắn ngủi rực rỡ khi mặt trời mọc, chỉ còn lại sự thanh tân, mát mẻ của một ngày hè đang bắt đầu.

Anh rẽ đám cỏ, bước đến gần căn nhà đồ. Cỏ nâng bước chân anh bồng bềnh như trong một giấc mơ trôi về ngày cũ. Bà nội anh thích ở một mình trong gian nhà tách biệt đó. Bà nói, ở hướng đó bà lúc nào cũng thấy được toàn bộ khu vườn và cả ngọn đồi nơi an táng ông nội anh. Bà đã về với ông từ rất lâu rồi, căn nhà quá cũ, cũng đã đổ nhiều năm. Không ai nữa đập bỏ. Vậy là cuối vườn có một căn nhà đồ với tường gạch tróc lở bám đầy dây leo. Mái nhà đã bay từ lâu, dây leo phủ tận nóc, xanh rì như một ngôi nhà cổ tích. Thời niên thiếu, Hòa thường thích chui vào đó, cảm thấy như mình đang ở một nơi tuyệt vời tận cùng thế giới, chẳng ai có thể tìm được.

Bàn tay Hòa lần theo những vết nứt trên bức tường ẩm. Những bông bìm bịp tự bao giờ đã theo vách bò lên nóc. Tím biếc. Anh không còn nhớ ngày anh vẽ bức tranh cũ, hoa bìm bịp có tím như thế này không. Anh thậm chí không còn nhớ có vẽ hay không vẽ những bông hoa ấy. Chỉ biết, hôm nay, trong ánh nắng dịu dàng, những bông bìm bịp tím nao lòng, như sợ con người quên mất đã bao nhiêu mưa nắng đổi thay, đã bao nhiêu ngày tháng trôi qua kể tay rồi.

Đó không còn là căn nhà cổ tích tuổi thơ xanh rì nữa. Cũng không phải căn nhà hoang phế giữa một buổi hoàng hôn của tuổi trẻ mất mát và đau đớn. Đó là căn nhà đồ, với những bông bìm bịp tím nhức nhối trong ánh bình minh.

Những gì đã qua, dẫu cố tìm lại, có bao giờ còn như cũ?

Hòa hài lòng khi nhận ra những bông hoa tím. Anh biết đó là thứ mà anh còn thiếu trong bức tranh của mình. Nó sẽ neo lại thị giác của người xem. Nếu những tường đồ kia là chưa đủ, nếu vẽ mộng mơ của dây leo xanh mướt che đi những nứt vỡ thì vẫn còn đó vài bông hoa tím. Hòa tự cười mình: Đến những bông hoa dại còn hiểu rõ về thời gian hơn anh.

Người họa sĩ vội vã tìm chỗ kê giá vẽ. Anh phải hoàn thành bức tranh trước khi buổi sáng mát mẻ thanh tân này biến thành một trưa đổ lửa. Hơn ai hết, Hòa hiểu rõ, ở tuổi này, anh không còn có thể làm việc giữa nắng trưa hè chói chang được nữa. Mỗi lần đầu cọ chạm mặt toan và có đến hàng ngàn hàng vạn lần như thế cho đến khi bức tranh hoàn thành, Hòa lại cảm thấy trong lòng một sự hồi hải kỳ lạ, vừa thúc giục, vừa hân hoan, vừa điềm tĩnh.

Ông Cụt

Truyện ngắn của NGUYỄN LUÂN

Nhà ông Cụt ở cuối xóm. Đó là một gò đất bỏ hoang từ lâu, ông Cụt đến dựng nhà và ở lại một mình từ một năm trước.

Không ai rõ tên thật của ông Cụt là gì? Ông từ đâu tới? Mọi người thấy ông cụt một chân, đi lại phải chống nạng rất khó khăn nên gọi ông với cái tên ông “Cụt”. Trên khuôn mặt ông Cụt hằn lại một vết sẹo rất lớn khiến lũ trẻ con gặp ông luôn có cảm giác sợ sệt và khó gần. Nam và đám trẻ con trong xóm thường tò mò nấp sau hàng rào để nhìn qua những vòm cây vào ngôi nhà của ông Cụt. Từ ngày ông đến ở, gò đất bỏ hoang bỗng trở thành một ốc đảo những hoa là hoa. Nào hoa hồng, ly, cúc, thược dược, mười giờ, có cả những loài hoa mà đám trẻ chưa bao giờ được nhìn thấy... chúng đua nhau khoe sắc, khiến ai cũng trầm trồ khen đẹp và cảm phục tài trồng cây của ông mỗi lần đi qua.

Minh họa: CAO THANH SƠN

Văn nghệ

Xứ Lạng - Số 357-07/2023

Vườn hoa đủ màu sắc và hương thơm của chúng làm cho Nam và đám trẻ con trong xóm tò mò kéo đến nhà ông chơi. Chúng thích thú ngắm nhìn những nụ hoa đang nở và dõi theo bầy ong, bướm rộn ràng dạo chơi bay lượn. Từ ngày có vườn hoa của ông Cụt, đám chim cũng ríu rít kéo nhau bay về hút vang cả một khoảng trời. Nhưng đám trẻ chỉ dám đứng bên ngoài hàng rào nhìn vào phía trong. Có lần chúng thấy ông vừa hát, vừa chống nạng tỉ mỉ tưới nước rồi tỉa cành cho từng gốc hoa. Cũng có lần thấy ông Cụt đang nằm ngủ trên chiếc chõng tre giữa vườn cây, bỗng bật dậy hô to “xung phong” rồi loạng choạng suýt ngã xuống đất. Đám trẻ ai nấy đều giật mình vừa sợ hãi vừa lo lắng cho ông. Lại có lần chúng thấy ông ngồi ôm đầu khóc to như một đứa trẻ rồi gọi tên những người bạn của mình trong đêm khuya vắng.

Nhưng có một điều thú vị nhất mà Nam và đám trẻ con được chứng kiến vào mỗi buổi sáng sớm. Ấy là nhà ông có một chiếc loa phóng thanh treo trên mái nhà, trước sân nhà ông treo một lá cờ Tổ quốc đỏ thắm, luôn tung bay trong gió. Chiếc loa trên cao ấy nối với chiếc đài nhỏ ông vẫn hay nghe trên đầu giường. Hàng ngày mỗi khi tiếng tí tí nhạc hiệu trên loa của đài truyền thanh cất lên thì dù có đang làm gì ông Cụt cũng hướng về lá cờ trước sân và đứng nghiêm giờ tay chào cờ.

Một hôm Nam và đám trẻ đang đứng bên ngoài mãi miết nhìn theo đôi chim chào mào tha rơm về xây tổ. Thấy vậy ông Cụt chống nạng vội vã bước về phía cổng, làm mấy đứa ngã sấp ngựa khi bỏ chạy. Nhưng Nam vẫn ở lại, dù trong lòng đang sợ hãi vô cùng. Ông Cụt đến bên cánh cổng gõ mõ mỉm cười vẫy tay về phía Nam rồi nói khẽ như sợ đám chim nghe tiếng:

- Cháu lại đây mà xem, đám chào mào đang xây tổ mới thú vị làm sao?

Nam nghe vậy liền theo sau ông Cụt bước vào khu vườn. Dưới tán cây lộc vừng, tiếng đôi chim chào mào ríu rít, chập chờn

đôi cánh, tỉ mỉ quấn từng vòng rơm xây tổ trên chạc cây.

- Cháu nhìn kia, đó là tổ lữ sẻ nâu đấy!

Nam nhìn theo hướng tay chỉ của ông, dưới mái hiên nhà. Lấp ló một chiếc tổ chim nhô ra ngay dưới tay hoành. Ông Cụt dẫn Nam đi ngắm những loài hoa trong vườn, rồi kể cho Nam những điều rất thú vị về chúng. Nam cứ mãi miết nhìn ngắm đám chim và những khóm hoa trong khu vườn của ông Cụt mà như đã quen ông từ lâu lắm. Cảm giác sợ hãi và khó gằn của ông trước nay bỗng nhiên tan biến. Nam bỗng hỏi ông:

- Sao ông lại trồng nhiều hoa thế ạ?

Ông Cụt khẽ lưỡng lự khi nghe câu hỏi của Nam, rồi ông cười:

- Vì ông thích hoa, hoa là biểu tượng của niềm vui, của hoà bình cháu ạ!

Hôm ấy Nam trở về nhà đem câu chuyện của mình kể với bố. Nghe xong bố Nam bảo:

- Ông ấy là một người lính, chiến tranh đã cướp đi một bên chân của ông ấy, còn để lại nhiều di chứng mà không gì có thể bù đắp được. Chúng ta có hoà bình ngày hôm nay cũng từ sự hy sinh xương máu của những người như ông Cụt đấy con ạ!

Đêm ấy Nam trần trọc mãi không ngủ được. Nam đã hiểu được những gì mà cậu và đám trẻ vốn thắc mắc trong lòng bấy lâu nay, bất giác trong lòng cảm thấy biết ơn và cảm phục ông nhiều hơn.

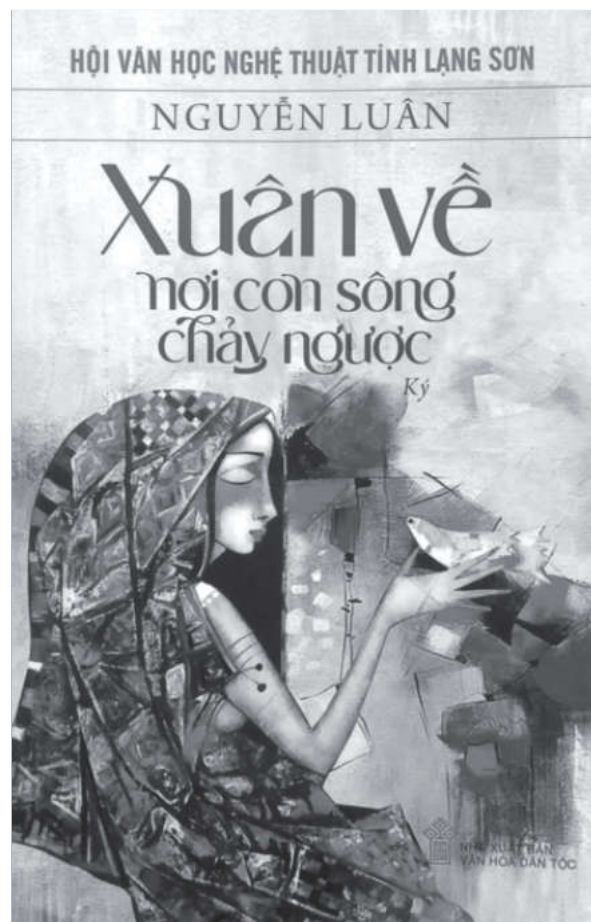
Hôm sau khi tan học, Nam và đám trẻ kéo đến nhà ông Cụt chơi. Cả đám lăng xăng giúp ông nhổ cỏ, tưới hoa như đã thành thạo công việc ấy từ lâu. Ông Cụt cười hề hã ra chừng vui và hạnh phúc lắm vì có những người bạn nhỏ đến thăm ngôi nhà của mình. Bỗng tiếng tí tí phát ra từ loa phóng thanh vang lên. Tất thấy mọi người không ai bảo ai đều đứng nghiêm giờ tay chào cờ. Chẳng hiểu sao giây phút đứng giữa vườn hoa thực hiện nghi lễ chào cờ theo ông Cụt, Nam và đám trẻ bỗng thấy thiêng liêng và xúc động đến thế./.

Xuân về nơi con sông chảy ngược

NAM PHƯƠNG

Là một cây bút trẻ viết văn xuôi, độc giả biết đến nhà văn Nguyễn Luân (Nguyễn Văn Luân) với bút danh Nguyễn Luân, Linh Sa qua nhiều truyện ngắn, tản văn, bút ký viết về đề tài dân tộc, miền núi trên các báo, tạp chí của Trung ương và địa phương. Liên tục trong năm năm từ năm 2019 đến 2023, năm nào nhà văn Nguyễn Luân cũng có sách xuất bản, trong đó có ba tập truyện (*Đôi mắt Sơn Dương*, Nhà xuất bản Dân trí - 2019; *Bước về phía mặt trời*, Nhà xuất bản Kim Đồng - 2020; *Mây tía ngang trời*, Nhà xuất bản văn học - 2021), một tập ký (*Xuân về nơi con sông chảy ngược*, Nhà xuất bản Văn hóa dân tộc - 2022) và mới đây nhất là tập tản văn (*Đôi mắt màu ngô non*, Nhà xuất bản Kim Đồng - 2023). Trong đó, “*Xuân về nơi con sông chảy ngược*” do Hội Văn học Nghệ thuật Lạng Sơn phối hợp với Nhà xuất bản Văn hóa dân tộc là tập sách thứ tư, cũng là tuyển tập ký đầu tay của nhà văn Nguyễn Luân, gồm 9 tác phẩm ký viết về quê hương Xứ Lạng hay những vùng đất tác giả từng đặt chân đến, những người mà tác giả từng gặp với một thái độ trân trọng.

Thể ký là một thử thách mà nhà văn trẻ Nguyễn Luân tự đặt ra cho mình trong những bước đi dài hơi với hành trình văn nghiệp và cũng bước đầu đạt được thành công nhất định, đó không chỉ là sự đón nhận của độc giả mà còn là những giải thưởng đã được công nhận. Trong đó, tác phẩm “*Những tiếng ve ngân qua sóng dịch*” giành được giải Nhì, Giải báo chí tỉnh Lạng Sơn lần thứ II, năm 2022. Để thực hiện được tác phẩm này, tác giả đã không ngần ngại lao mình đi tác nghiệp trong những ngày cả nước đang trong tình trạng nước sôi lửa bỏng trước diễn biến phức tạp của đại dịch Covid-19 và ghi lại những câu chuyện chân thực nhất về tình hình dịch bệnh đang diễn ra trên địa bàn huyện Hữu Lũng. Từ khi “*Covid mang khuôn mặt kẻ thù*” đang bao trùm toàn xã hội thì “*Sóng dịch đã nổi lên, nước mắt người ở lại*” cho đến “*Gạt đi những lo âu, chung tay phòng chống dịch*” là trang viết đầy cảm động về những người chiến sĩ, về tình quân dân, về các cấp chính

quyền, cơ quan, đoàn thể đang nỗ lực với cuộc chiến cam go, thử thách bằng một niềm tin chiến thắng: “...dù sóng dịch có dữ dằn đến mấy, chắc chắn bình yên lại đến mau thôi. Như tiếng ve kia vẫn trong trẻo, ngân vang đi qua những ngày gian khó của vùng đất này”.

Viết về người lính nơi đầu sóng, ngọn gió với sự đồng cảm, biết ơn, chia sẻ, từ những người lính Biên phòng thẳm lạng hy sinh tuổi trẻ, hạnh phúc riêng tư để canh giữ từng cột mốc, từng tấc đất

Văn nghệ

Xứ Lạng - Số 357-07/2023

thiên liêng của Tổ quốc nơi biên cương Xứ Lạng trong bài ký “Xuân về nơi con sông chảy ngược”, cho đến những người lính hải quân với nhiệm vụ canh giữ chủ quyền biển, đảo trong bài “*Những người lính canh sóng*”.

Có cả những nỗi niềm khắc khoải “Trên đỉnh Mồ Cùm” khi miền quê nghèo khó vốn đã hẻo lánh lại càng trở nên hoang vu trước những số phận bất hạnh của người dân nơi đây: người phải rời xa cuộc sống về với đất mẹ; người phải rời bỏ mảnh đất quê hương nơi các thế hệ ông bà đã dày công khai phá đi nơi khác lập nghiệp; rồi có người trở về quê sau những vấp ngã cũng chẳng khá khẩm hơn gì. Bên cạnh những nỗi niềm ấy, tình yêu dành cho một vùng quê đá núi hiện lên qua từng câu chữ: “*Tôi nhớ trên đỉnh Mồ Cùm, đi hết bản Đồng La, vượt qua đèo Hang Chái có hòn đá tròn trịa. Ngồi ở đó sẽ nhìn thấy cả vùng đất dưới chân đèo. Lại ước một ngày người quê tôi vút bỏ đôi gánh trên vai họ để nhìn về đất mẹ, có lẽ quê tôi sẽ xanh vời vợi hơn bao giờ hết*”.

Cho đến niềm vui khi quê hương đổi mới, hòa nhập với xu thế phát triển của xã hội hiện đại, người dân đã biết tận dụng những lợi thế sẵn có để phát triển mô hình làng du lịch sinh thái cộng đồng mang lại hiệu quả kinh tế cao với những cách làm hay, sáng tạo trong “*Hoa trôi trên sóng đá*”.

Viết về mùa xuân là cảm hứng xuyên suốt qua nhiều tác phẩm của Nguyễn Luân: “*Tim em giữa hội Trò Ngô*”; “*Xuân về nơi con sông chảy ngược*”, “*Tiếng hát trong sương mù*”, “*Cạn chén với Mẫu Sơn*”, “*Ngủ mê trên những giá châu*”... Tác giả cũng dày công tìm hiểu về bản sắc, lịch sử văn hóa địa phương, khéo léo kết hợp với ngôn ngữ văn

chương để mỗi tác phẩm là một câu chuyện văn hóa hấp dẫn. Tác phẩm “*Tim em giữa hội Trò Ngô*” giới thiệu về lễ hội Trò Ngô của nhân dân xã Yên Thịnh, huyện Hữu Lũng, tỉnh Lạng Sơn, đây là lễ hội dân gian truyền thống đã được công nhận là Di sản văn hóa phi vật thể Quốc gia. Tác phẩm “*Ngủ mê trên những giá châu*” kể về tích xưa gắn với ngôi Đền thiêng Công Đồng Bắc Lệ có từ thời nhà Lê, với lòng thành kính, biết ơn của nhân dân về tín ngưỡng thờ Mẫu đã tồn tại trong suốt chiều dài lịch sử hàng nghìn năm nay. Một Mẫu Sơn huyền bí và mê hoặc ở “*Tiếng hát trong sương mù*” với nét đặc sắc văn hóa dân tộc Dao thể hiện qua truyền thống ẩm thực ngày Tết mới vào dịp cuối tháng Giêng và những lời dân ca trao duyên ngọt ngào, uyển chuyển của người dân tộc Dao làm say đắm lòng người. Ở “*Cạn chén với Mẫu Sơn*” lại hiện lên cảnh đẹp núi rừng hùng vĩ, thiên liêng và bí ẩn với những câu chuyện huyền thoại, tích xưa về núi Mẫu, khu Linh địa cổ, hoài niệm về những biệt thự vốn đẹp đẽ lung linh mà nay đã bỏ hoang bốn mùa sương mù, rêu phủ, đặc biệt nhắc đến “rượu” Mẫu Sơn là sản vật khiến người ta mê đắm, quên lối về...

Nằm giữa thể loại văn học và báo chí, thể ký là một cánh đồng mênh mông để người viết thỏa sức gieo trồng câu chữ. Để một tác phẩm mang đậm màu sắc văn học, chân thực mà không khô khan, nhà văn Nguyễn Luân đã khéo léo lồng ghép ngôn ngữ báo chí và ngôn ngữ văn chương, phát huy tối đa thế mạnh của mình khi viết. Khép lại cuốn sách, sức hút tạo nên từ những điều gần gũi, thân thuộc với người miền núi gợi cho người đọc chiều sâu về mặt cảm xúc, cảm thấy trân quý cuộc đời hơn, yêu hơn mảnh đất quê hương mình.

HỘP THU

Trong tháng 5 và 6/2023, Ban Biên tập Tạp chí Văn nghệ Xứ Lạng đã nhận được tác phẩm của các tác giả:

***Trong tỉnh:** Phạm Thành, Lý Viết Trường, Quang Huỳnh, Vũ Kiều Oanh, Dương Văn Đội, Hoàng Trung Vũ, Vũ Đình Thi, Bùi Minh Tấn, Vỹ Nước, Thanh Giảng, Linh Quang Tín, Nguyễn Văn Định, Phạm Lễ Hùng, Hoàng Chóng, Đặng Thanh, Đặng Hùng, Trần Thị Thoa, Đặng Thanh Mai, Hoàng Anh Trọng, Bùi Vinh Thuận, Hoàng Lê Cường, Trần Quang Hòa, Dương Công Bao, Nguyễn Sơn Tùng, Trịnh Quốc Toàn, Ma Trung Kiên, Nguyễn Xuân Tiến, Nguyễn Dương, Nguyễn Thị Thùy Chi, Hoàng Hồng Vân...

***Ngoài tỉnh:** Bùi Việt Phương (*Hòa Bình*), Toàn Nguyễn (*Thừa Thiên Huế*), Y Nguyên (*Phú Yên*)...

Và một số bản thảo khác gửi qua email. Đề nghị các tác giả ghi rõ họ tên (bút danh nếu có), số điện thoại, số tài khoản ngân hàng, địa chỉ rõ ràng để tòa soạn liên hệ.

Ban Biên tập xin chân thành cảm ơn và mong tiếp tục nhận được sự cộng tác, góp ý của các tác giả./.

ĐẠI HỘI CHI HỘI NHIẾP ẢNH KHÓA IV NHIỆM KỲ 2023 - 2028

Ngày 10/6/2023, Chi hội Nhiếp ảnh Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh Lạng Sơn tổ chức Đại hội khóa IV, nhiệm kỳ 2023 - 2028. Dự Đại hội có đồng chí Vi Thị Thu Đạm, Phó Bí thư Chi bộ, Phó Chủ tịch phụ trách Hội; Đại biểu Văn phòng Hội, Ban Biên tập Tạp chí Văn nghệ Xứ Lạng; Chi hội Trưởng các Chi hội, cùng toàn thể hội viên Chi hội Nhiếp ảnh.

Trong nhiệm kỳ 2018 - 2023, Chi hội Nhiếp ảnh đạt được nhiều thành tích nổi bật. Hàng năm các hội viên trong Chi hội đều tích cực tham gia thực tế sáng tác, trại sáng tác do Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh tổ chức; hội viên Chi hội tích cực gửi tác phẩm ảnh tham gia các cuộc thi, triển lãm quốc gia, khu vực, Quốc tế và có nhiều tác phẩm giành được giải thưởng, được chọn treo triển lãm. Có 11 lượt hội viên được nhận Bằng khen và tiền thưởng của Ủy ban nhân dân tỉnh thực hiện theo Nghị quyết số 27/2021/NQ-HĐND ngày 09/12/2021 của Hội đồng nhân dân tỉnh Lạng Sơn. Trên 120 lượt hội viên được nhận kinh phí hỗ trợ thực tế sáng tác, 20 lượt hội viên được xét hỗ trợ hoàn thành tác phẩm...

Bên cạnh những thành tích đã đạt được, Chi hội còn tồn tại một số khó khăn, hạn chế. Phong trào sáng tác của hội viên Chi hội không đồng đều do nhiều hội viên cao tuổi sức khỏe yếu, một số hội viên chưa thực sự tích cực, nhiệt tình trong các hoạt động của chi hội. Đại dịch Covid-19 kéo dài ảnh hưởng không nhỏ đến quá trình tác nghiệp của hội viên...

Đại hội cũng đưa ra phương hướng nhiệm vụ nhiệm kỳ tới với một số nội dung quan trọng. Tiếp tục tích cực sáng tác bám sát định hướng của Hội Văn học Nghệ thuật; tích cực tham gia các cuộc thi, triển lãm trong nước và quốc tế; tham mưu cho Hội Văn học Nghệ thuật trong công tác phát triển hội viên

Thường trực Hội tặng hoa chúc mừng Đại hội Chi hội Nhiếp ảnh khóa IV nhiệm kỳ 2023 - 2028

Ảnh: TRỊNH QUỐC TOẢN

mới, tổ chức thực tế sáng tác; phấn đấu giới thiệu từ 01 đến 02 hội viên đủ tiêu chuẩn kết nạp Hội Nghệ sĩ Nhiếp ảnh Việt Nam...

Tại Đại hội các hội viên sôi nổi thảo luận, đóng góp ý kiến nhằm nâng cao chất lượng hoạt động chuyên môn với mong muốn Chi hội Nhiếp ảnh phát triển ngày càng vững mạnh.

Phát biểu tại Đại hội, đồng chí Vi Thị Thu Đạm, Phó Bí thư Chi bộ, Phó Chủ tịch Phụ trách Hội biểu dương những thành tích Chi hội đã đạt được, chỉ ra những tồn tại, hạn chế của Chi hội trong nhiệm kỳ, đồng thời định hướng một số nhiệm vụ trọng tâm trong nhiệm kỳ tiếp theo.

Đại hội đã nhất trí bầu ra Ban Chấp hành Chi hội Nhiếp ảnh khóa IV nhiệm kỳ 2023 - 2028 gồm 5 thành viên, ông Nguyễn Thanh Bình trúng cử chức danh Chi hội Trưởng.

TỔ OANH

Văn nghệ

Xứ Lạng - số 357-07/2023

ĐẠI HỘI CHI HỘI NGHIÊN CỨU - LÝ LUẬN PHÊ BÌNH NHIỆM KỲ 2023 - 2028

Sáng 25/6/2023, Chi hội Nghiên cứu - Lý luận phê bình, Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh Lạng Sơn tổ chức Đại hội khóa III, nhiệm kỳ 2023 - 2028.

Trong nhiệm kỳ vừa qua, Chi hội Nghiên cứu - Lý luận phê bình đã đạt được nhiều kết quả nổi bật: Hằng năm các hội viên trong Chi hội đều tham dự các đợt thực tế sáng tác, trại sáng tác, các lớp tập huấn do Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh và Hội đồng Lý luận, phê bình văn học nghệ thuật Trung ương tổ chức; một số tác phẩm của hội viên Chi hội tham gia và đạt giải thưởng tại các cuộc thi cấp Quốc gia; có 02 công trình nghiên cứu khoa học cấp tỉnh, một số công trình nghiên cứu được xuất bản thành sách, nhiều bài viết của hội viên được đăng tải trên Tạp chí Văn nghệ Xứ Lạng cũng như các báo, tạp chí Trung ương được độc giả đánh giá cao... Với sự đoàn kết, nỗ lực sáng tạo không ngừng, những thành tích đã đạt được của Chi hội góp phần không nhỏ vào thành tích chung của Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh Lạng Sơn. Bên cạnh đó, hoạt động của Chi hội Nghiên cứu - Lý luận phê bình gặp không ít hạn chế do trong nhiệm kỳ có hai năm chịu ảnh hưởng của đại dịch Covid-19; việc triển khai thực hiện một số hoạt động còn gặp nhiều khó khăn; một số hội viên trong Chi hội chưa dành nhiều thời gian cho các hoạt động chung... Tại Đại hội, Chi hội Nghiên cứu - Lý luận phê bình đã nhất trí đề ra phương hướng hoạt động trong nhiệm kỳ 2023 - 2028: Tiếp tục vận động các hội viên thực hiện tốt nhiệm vụ của Hội và Chi hội; phấn đấu có nhiều bài lý luận phê bình được in trên Tạp chí Văn nghệ Xứ Lạng và nhiều công trình sưu tầm, nghiên cứu có chất lượng; khuyến khích, vận động các hội viên hằng năm đăng ký hỗ trợ hoàn thành tác phẩm và công bố tác phẩm; vận động hội viên tham gia viết và gửi những công trình nghiên cứu về Hội đồng Lý luận, phê bình văn học nghệ thuật Trung ương; tiếp tục tham mưu cho Thường trực Hội tổ chức hội thảo hằng năm về các vấn đề lý luận văn học nghệ thuật trong năm; đẩy mạnh công tác phát triển hội viên, phấn đấu kết nạp từ 03 đến 05 hội viên trong nhiệm kỳ 2023 - 2028...

Tại Đại hội, các hội viên đã đóng góp ý kiến về những thành tựu đã đạt được, hạn chế của Chi hội, qua đó bày tỏ tâm tư, nguyện vọng nhằm xây dựng Chi hội Nghiên cứu - Lý luận phê bình ngày đoàn kết, phát triển vững mạnh.

Ban Chấp hành Chi hội Nghiên cứu - Lý luận phê bình nhiệm kỳ 2023 - 2028 ra mắt Đại hội

Ảnh: TUYẾT MAI

Phát biểu chỉ đạo Đại hội, đồng chí Vi Thị Thu Đàm, Phó Chủ tịch Phụ trách Hội ghi nhận và chúc mừng những thành tựu mà Chi hội Nghiên cứu - Lý luận phê bình đạt được trong nhiệm kỳ qua, đồng thời, định hướng một số nhiệm vụ, mục tiêu hoạt động của Chi hội trong nhiệm kỳ 2023 - 2028. Đồng chí nhấn mạnh: Các hoạt động sưu tầm, nghiên cứu cần bám sát các chủ trương của tỉnh trong lĩnh vực bảo tồn và phát huy các giá trị di sản văn hóa, góp phần vào việc thực hiện các mục tiêu phát triển kinh tế xã hội của tỉnh; Công tác lý luận phê bình cần nhạy bén, song hành cùng sáng tạo văn học, nghệ thuật góp phần tạo ra những tác phẩm văn học, nghệ thuật có giá trị cao về tư tưởng và thẩm mỹ, có tác dụng giáo dục sâu sắc, chủ động trong cuộc đấu tranh phản bác các luận điệu tuyên truyền xuyên tạc, vu cáo, chống phá Đảng, Nhà nước, làm thất bại âm mưu “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch trên mặt trận văn hóa, tư tưởng.

Với tinh thần nhất trí cao, Đại hội đã bầu ra Ban Chấp hành Chi hội Nghiên cứu - Lý luận phê bình nhiệm kỳ 2023 - 2028 gồm 03 thành viên, trong đó Tiến sĩ Hoàng Văn Páo được bầu làm Chi hội Trưởng Chi hội Nghiên cứu - Lý luận phê bình nhiệm kỳ 2023 - 2028.

TRÀ GIANG

Văn nghệ

Số 357-07/2023 - Xứ Lạng

ĐẠI HỘI CHI HỘI VĂN XUÔI NHIỆM KỲ 2023 - 2028

Sáng 29/6/2023, Chi hội Văn xuôi, Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh tổ chức Đại hội nhiệm kỳ 2023 - 2028.

Trong nhiệm kỳ qua, hoạt động văn học nghệ thuật của Chi hội Văn xuôi đã có những bước phát triển mới. Các mục tiêu, nhiệm vụ do Đại hội nhiệm kỳ 2018 - 2023 đề ra cơ bản được hoàn thành. Các sáng tác của hội viên Chi hội dần đi vào chiều sâu, có sự đột phá trong sáng tạo. Hội viên tích cực sáng tác tác phẩm góp phần vào việc thúc đẩy văn học nghệ thuật phát triển, nhiều hội viên thường xuyên có tác phẩm in trên Tạp chí Văn nghệ Xứ Lạng, các Tạp chí văn nghệ của tỉnh bạn và Trung ương. Một số hội viên tích cực tham gia các cuộc thi do tỉnh và Trung ương phát động và giành được nhiều giải thưởng. Tác phẩm đạt giải thưởng của hội viên Chi hội Văn xuôi tăng cả về số lượng lẫn chất lượng. Một số cây bút trẻ đã có những thành công nhất định trên văn đàn và gây được ấn tượng với độc giả. Đặc biệt, trong nhiệm kỳ có 02 hội viên Chi hội Văn xuôi được kết nạp vào Hội Nhà văn Việt Nam, cho thấy Văn xuôi Lạng Sơn đang từng bước tiếp tục khẳng định vị trí trên văn đàn của địa phương và cả nước. Bên cạnh những kết quả đáng khích lệ, hoạt động của Chi hội Văn xuôi còn gặp một số hạn chế như: do ảnh hưởng của dịch Covid-19 nên việc tổ chức sinh hoạt thường kỳ của Chi hội chưa thực hiện được theo kế hoạch đề ra; do hội viên trong Chi hội cư trú ở các huyện trên địa bàn tỉnh và công tác ở các ngành nghề khác nhau nên việc tổ chức triển khai một số hoạt động của Chi hội còn gặp khó khăn...

Chi hội Văn xuôi đề ra phương hướng hoạt động trong nhiệm kỳ 2023 - 2028: Chú trọng công tác tập hợp, đoàn kết đội ngũ hội viên của Chi hội đi đôi với việc nâng cao chất lượng và tinh thần trách nhiệm của hội viên; tập trung xây dựng đội ngũ tác giả, nhất là tác giả trẻ; nâng cao tính chuyên nghiệp trong hoạt động sáng tạo văn học nghệ thuật; sáng tạo được nhiều tác phẩm văn học nghệ thuật có chất lượng cao, có giá trị nội dung, tư tưởng tốt; tham mưu cho Hội VHNT tỉnh tổ chức quảng bá, giới thiệu các tác phẩm của hội viên thông qua Tạp chí Văn nghệ Xứ Lạng, các báo, tạp chí Trung ương, xuất bản

Đại biểu, hội viên Chi hội Văn xuôi chụp ảnh lưu niệm tại Đại hội

Ảnh: MÃ HOÀN

sách... để các tác phẩm văn học nghệ thuật đến được sâu rộng công chúng trong và ngoài tỉnh...

Tại Đại hội, các hội viên đã phát biểu, thảo luận sôi nổi, nhằm đóng góp tích cực, thể hiện sự quyết tâm xây dựng Chi hội Văn xuôi đoàn kết, phát triển vững mạnh, trở thành một trong những Chi hội chủ lực của Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh.

Phát biểu chỉ đạo Đại hội, đồng chí Vi Thị Thu Đạm, Phó Bí thư Chi bộ, Phó Chủ tịch phụ trách Hội Văn học Nghệ thuật ghi nhận và chúc mừng những thành tựu mà Chi hội Văn xuôi đạt được trong nhiệm kỳ qua, đồng thời định hướng một số nhiệm vụ, mục tiêu hoạt động của Chi hội Văn xuôi trong nhiệm kỳ 2023 - 2028 với mong muốn Chi hội tiếp tục góp phần tích cực trong nhiệm vụ phát triển các hoạt động văn học nghệ thuật phục vụ nhiệm vụ chính trị chung của tỉnh.

Với ý thức trách nhiệm, đoàn kết và tinh thần dân chủ, Đại hội đã bầu ra Ban Chấp hành Chi hội Văn xuôi nhiệm kỳ 2023 - 2028 gồm 03 thành viên, ông Tống Đức Sơn (Ủy viên Ban chấp hành Hội Văn học Nghệ thuật) là Chi hội trưởng.

LÊ HẠNH

Văn nghệ

Xứ Lạng - số 357-07/2023

ĐẠI HỘI CHI HỘI ÂM NHẠC - SÂN KHẤU NHIỆM KỲ 2023 - 2028

Sáng 01/7/2023, Chi hội Âm nhạc - Sân khấu Hội Văn học Nghệ thuật Lạng Sơn tổ chức Đại hội nhiệm kỳ 2023 - 2028. Dự Đại hội có đồng chí Vi Thị Thu Đạm, Phó Bí thư Chi bộ, Phó Chủ tịch phụ trách Hội; đại biểu Văn phòng Hội, Ban Biên tập Tạp chí Văn nghệ Xứ Lạng; Chi hội trưởng các Chi hội cùng toàn thể hội viên Chi hội Âm nhạc - Sân khấu.

Trong nhiệm kỳ 2018 - 2023, Chi hội Âm nhạc - Sân khấu đã đạt nhiều thành tựu nổi bật: Chi hội luôn nhận được sự quan tâm, lãnh đạo, chỉ đạo của tập thể lãnh đạo Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh, tạo mọi điều kiện để Chi hội tổ chức các buổi sinh hoạt chuyên môn cũng như sáng tạo tác phẩm nghệ thuật. Các hội viên tích cực tham gia sáng tác, biểu diễn, dàn dựng các chương trình nghệ thuật về quê hương, đất nước, con người Xứ Lạng, phục vụ các nhiệm vụ chính trị của tỉnh. Nhiều hội viên tích cực tham gia sáng tác có thơ, nhạc được đăng tải trên các báo, tạp chí với chất lượng cao và giành được nhiều giải thưởng các cuộc thi, cuộc vận động sáng tác Trung ương và địa phương. Một số hội viên có chương trình ca nhạc chương trình giới thiệu tác giả tác phẩm phát sóng trên Đài Phát thanh và Truyền hình tỉnh. Một số nhạc sĩ, nghệ sĩ đã có nhiều đóng góp trong công cuộc xây dựng và bảo tồn giá trị âm nhạc truyền thống của địa phương...

Hoạt động của Chi hội trong nhiệm kỳ cũng tồn tại nhiều khó khăn, do giai đoạn từ cuối năm 2019 đến năm 2022, tình hình đại dịch Covid-19 diễn biến phức tạp, hoạt động âm nhạc trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn bị ảnh hưởng, các chương trình biểu diễn hầu như phải dừng lại, chỉ còn mảng sáng tác là hoạt động. Nhiều hội viên tuổi cao, sức yếu nên hạn chế việc tham gia các buổi họp, sinh hoạt. Nhiều tác phẩm (âm nhạc, múa...) được các tác giả trau chuốt sáng tạo nhưng chưa đến được với công chúng do chi phí dàn dựng, thu âm tốn kém.

Tại Đại hội, các hội viên Chi hội Âm nhạc - Sân khấu cũng đã thống nhất đưa ra một số nhiệm vụ trọng tâm trong nhiệm kỳ tới: Tiếp tục thực hiện tốt Chương trình hoạt động của Hội Văn học Nghệ thuật Lạng Sơn nhiệm kỳ

Ban Chấp hành Chi hội Âm nhạc - Sân khấu nhiệm kỳ 2023 - 2028 ra mắt Đại hội

Ảnh: MÃ HOÀN

2023 - 2028; tích cực sáng tạo nghệ thuật, dàn dựng các tác phẩm nghệ thuật phục vụ công tác chuyên môn, nhiệm vụ chính trị của tỉnh theo định hướng của Hội văn học Nghệ thuật; tham mưu cho Thường trực Hội trong công tác phát triển hội viên mới, tổ chức ít nhất 2 đợt thực tế sáng tác, cử 3-5 lượt hội viên tham gia các trại sáng tác của Trung ương...

Tại Đại hội, đồng chí Vi Thị Thu Đạm, Phó Bí thư Chi bộ, Phó Chủ tịch phụ trách Hội đã ghi nhận những kết quả đã đạt được đồng thời định hướng một số nhiệm vụ, mục tiêu trong nhiệm kỳ 2023 - 2028.

Đại hội đã nhất trí bầu ra Ban Chấp hành Chi hội Âm nhạc - Sân khấu nhiệm kỳ 2023 - 2028 gồm 03 thành viên, trong đó nhạc sĩ Nguyễn Văn Tân tái đắc cử chức danh Chi hội Trưởng.

PHẠM ANH VŨ

Văn nghệ

Số 357-07/2023 - Xứ Lạng

ĐẠI HỘI CHI HỘI THƠ NHIỆM KỲ 2023 - 2028

Sáng 02/7/2023, Chi hội Thơ Hội Văn học Nghệ thuật Lạng Sơn tổ chức Đại hội nhiệm kỳ 2023 - 2028.

Đại hội đã thông qua báo cáo kết quả hoạt động của Chi hội Thơ nhiệm kỳ 2019 - 2023 và đề ra phương hướng, nhiệm vụ trong nhiệm kỳ tới. Trong nhiệm kỳ 2019 - 2023, Chi hội Thơ đã đạt nhiều thành tựu nổi bật, nhiều hội viên trong Chi hội luôn tìm tòi sáng tạo, tích cực tham gia sáng tác, đều đặn có thơ được đăng tải trên các báo, tạp chí trong và ngoài tỉnh với chất lượng cao, nhiều tác phẩm được chọn in trong các tuyển tập của Hội Văn học Nghệ thuật và một số Hội chuyên ngành Trung ương; nhiều tác phẩm thơ của hội viên được các nhạc sĩ phổ nhạc và giành được giải thưởng tại các cuộc thi cấp Trung ương, địa phương; tích cực tham gia thực tế sáng tác và các chương trình, hoạt động do Hội tổ chức, phát động; một số hội viên tham gia sáng tác ở nhiều thể loại: thơ, truyện ngắn, ký, nghiên cứu lý luận phê bình, sáng tác thơ song ngữ và nghiên cứu văn hóa dân gian...; hơn 10 lượt hội viên có tuyển tập thơ được công bố và trên 10 lượt hội viên được hỗ trợ kinh phí thực tế sáng tác và hoàn thành tác phẩm trong nhiệm kỳ 2019 - 2023... Trong nhiệm kỳ, Chi hội cũng gặp nhiều khó khăn như: Đại hội Chi hội Thơ nhiệm kỳ 2019 - 2023 không tổ chức được theo đúng thời gian quy định, đến cuối năm 2019 Chi hội thơ mới tiến hành tổ chức Đại hội; hai năm chịu ảnh hưởng nặng nề của đại dịch Covid-19 nhiều hoạt động bị hoãn do giãn cách xã hội; đầu năm 2023, đồng chí Chi hội trưởng do tuổi cao sức yếu nên đã qua đời, Ban Chấp hành Chi hội còn lại 02 Chi hội phó và 01 ủy

Đại biểu, hội viên Chi hội Thơ chụp ảnh lưu niệm tại Đại hội

Ảnh: MÃ HOÀN

viên BCH, nên các hoạt động của Chi hội cũng gặp không ít khó khăn; nhiều hội viên cao tuổi sức khỏe không ổn định và có 20/67 hội viên cư trú tại các huyện trong tỉnh nên không thường xuyên tham gia các hoạt động của Chi hội.

Nhiệm kỳ 2023 - 2028, Chi hội Thơ tiếp tục tập trung vào mục tiêu trọng tâm là nâng cao chất lượng hoạt động; Đổi mới phương thức hoạt động của Chi hội theo hướng trọng tâm - thiết thực - hiệu quả. Đề cao vai trò, vị trí của Chi hội gắn với hoạt động sáng tác; Nâng cao ý thức, trách nhiệm của mỗi hội viên trong hoạt động của Chi hội; tham mưu hiệu quả cho Thường trực Hội về các hoạt động thực tế sáng tác, các hoạt động gắn với ngày Thơ - Nguyên tiêu, hỗ trợ sáng tạo, công bố tác phẩm, phát triển hội viên mới...

Tại Đại hội, các hội viên đã đóng góp nhiều ý kiến về những thành tựu cũng như khó khăn, hạn chế của Chi hội, bày tỏ những tâm tư, nguyện vọng để góp phần xây dựng Chi hội Thơ ngày càng đoàn kết, phát triển.

Phát biểu tại Đại hội, đồng chí Vi Thị Thu Đạm, Phó Bí thư Chi bộ, Phó Chủ tịch phụ trách Hội Văn học Nghệ thuật đã ghi nhận những kết quả đã đạt được đồng thời định hướng một số nhiệm vụ, mục tiêu trong nhiệm kỳ 2023 - 2028.

Trên tinh thần nhất trí cao các hội viên đã bầu ra Ban Chấp hành Chi hội Thơ nhiệm kỳ 2023 - 2028 gồm 05 thành viên, trong đó bà Vũ Kiều Oanh, nguyên quyền Chủ tịch Hội, nguyên Phó Giám đốc Đài Phát thanh và Truyền hình tỉnh là Ủy viên Ban Chấp hành Hội trúng cử chức danh Chi hội Trưởng.

PHẠM ANH VŨ

Văn nghệ

Xứ Lạng - Số 357-07/2023

THỂ LỆ

Cuộc thi sáng tác các tác phẩm văn học, nghệ thuật, báo chí kỷ niệm 60 năm ngày thành lập tỉnh Quảng Ninh (30/10/1963 - 30/10/2023)

(Kèm theo Kế hoạch số 296-KH/TU, ngày 18 tháng 5/2023 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy)

CHƯƠNG I. QUY ĐỊNH CHUNG

Điều 1. Tên Cuộc thi

Cuộc thi sáng tác các tác phẩm văn học, nghệ thuật, báo chí kỷ niệm 60 năm ngày thành lập tỉnh Quảng Ninh (30/10/1963 - 30/10/2023).

Điều 2. Mục đích, ý nghĩa

1. Ôn lại truyền thống cách mạng hào hùng, vẻ vang của Đảng bộ, chính quyền và nhân dân các dân tộc Quảng Ninh qua 60 năm xây dựng và phát triển.

2. Biểu dương những thành tựu to lớn của quân và dân tỉnh Quảng Ninh trong sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa cũng như trong sự nghiệp bảo vệ, xây dựng, đổi mới và phát triển tỉnh Quảng Ninh.

3. Khẳng định vị trí, vai trò của tỉnh Quảng Ninh đối với vùng và cả nước trong công cuộc bảo vệ và xây dựng Tổ quốc.

4. Giới thiệu, quảng bá hình ảnh đất và người, những thành quả của nhân dân Quảng Ninh trong công cuộc bảo vệ, xây dựng và phát triển đất nước, bảo vệ và xây dựng tỉnh trong 60 năm qua, đặc biệt là khắc họa và giới thiệu những dấu ấn về sự nỗ lực và phấn đấu của Đảng bộ, chính quyền, các tầng lớp nhân dân và các doanh nghiệp... của tỉnh Quảng Ninh trong thời kỳ đổi mới và hội nhập đến nhân dân cả nước và bạn bè quốc tế.

5. Cổ vũ, động viên cán bộ, các lực lượng vũ trang và nhân dân các dân tộc trong tỉnh phát huy ý chí tự lực, tự cường, hăng hái thi đua lao động, sáng tạo, xây dựng tỉnh Quảng Ninh trở thành một tỉnh phát triển kiểu mẫu, giàu đẹp, văn minh, hiện đại, cùng cả nước tiến nhanh, tiến mạnh, tiến vững chắc trên con đường hội nhập, phát triển.

6. Thông qua các cuộc thi, đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền về truyền thống lịch sử, bản sắc văn hóa và những đổi thay trên quê hương Quảng Ninh sau 60 năm xây dựng và phát triển bằng các tác phẩm văn học, nghệ

thuật, báo chí có giá trị về tư tưởng và nghệ thuật.

7. Phát hiện, nêu gương, góp phần cổ vũ và nhân rộng những nhân tố mới, các điển hình tiên tiến, gương người tốt, việc tốt trong thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, củng cố quốc phòng, an ninh, xây dựng Đảng, hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, xây dựng quê hương Quảng Ninh ngày càng giàu đẹp, văn minh, hiện đại.

Điều 3. Phạm vi, đối tượng áp dụng

1. Thể lệ này quy định về tên gọi, mục đích, ý nghĩa, tiêu chuẩn, điều kiện, thể loại, tiêu chí xét chọn, cơ cấu giải thưởng, mức thưởng, hồ sơ, quy trình, thủ tục, Hội đồng giám khảo, kinh phí và cách thức tổ chức Cuộc thi sáng tác các tác phẩm văn học, nghệ thuật, báo chí kỷ niệm 60 năm ngày thành lập tỉnh Quảng Ninh (30/10/1963 - 30/10/2023).

2. Các tác giả, nhóm tác giả có tác phẩm phù hợp với tiêu chí của Cuộc thi đều có quyền gửi tác phẩm tham dự.

CHƯƠNG II. QUY ĐỊNH CỤ THỂ

Điều 4. Đối tượng tham gia

Công dân Việt Nam đang sinh sống, làm việc ở trong và ngoài tỉnh; trong nước và nước ngoài; người nước ngoài đã, đang sinh sống, làm việc, học tập tại Quảng Ninh. Tác giả tham gia dự thi có thể là một cá nhân hoặc là nhóm tác giả (không quá 05 người).

Điều 5. Quy định về tác giả, số lượng tác phẩm tham dự

1. Đối với lĩnh vực báo chí: Mỗi tác giả/nhóm tác giả gửi không quá 02 tác phẩm ở một loại hình (báo in, báo điện tử, phát thanh, truyền hình, ảnh báo chí).

2. Đối với lĩnh vực văn học, nghệ thuật: Mỗi tác giả/nhóm tác giả có thể gửi tham dự nhiều tác phẩm về văn học, nghệ thuật ở một hoặc nhiều loại hình văn học, nghệ thuật khác nhau.

3. Tác giả/nhóm tác giả có tác phẩm tham dự Cuộc thi đảm bảo không vi phạm các quy

định của pháp luật (Luật Báo chí, Luật Sở hữu trí tuệ...) và Thể lệ Cuộc thi; hoàn toàn chịu trách nhiệm về bản quyền tác phẩm tham dự. Trong trường hợp có tranh chấp bản quyền tác phẩm và bản quyền tác giả sau khi tác phẩm đã được chọn, Ban Tổ chức Cuộc thi sẽ thu hồi chứng nhận, giải thưởng; công bố trên các phương tiện thông tin đại chúng và tác giả tham dự phải hoàn toàn chịu trách nhiệm trước pháp luật.

Điều 6. Tiêu chí tác phẩm xét trao giải

1. Tiêu chí chung

- Các tác phẩm văn học, nghệ thuật, báo chí tham dự Cuộc thi có nội dung tuyên truyền thành tựu và quá trình phát triển của tỉnh Quảng Ninh trong 60 năm qua, tập trung tuyên dương các điển hình tiêu biểu trong 60 năm hình thành và phát triển của tỉnh, nhất là trong giai đoạn 10 năm trở lại đây; sự kiện 3 năm phòng, chống dịch COVID-19 và công tác triển khai, thích ứng linh hoạt, sáng tạo, hiệu quả của tỉnh trong việc vừa phòng, chống dịch bệnh, vừa khôi phục và phát triển kinh tế - xã hội, cụ thể:

+ Quá trình hình thành, phát triển và truyền thống cách mạng của Đảng bộ và nhân dân các dân tộc tỉnh Quảng Ninh qua các thời kỳ đấu tranh, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, khơi dậy và phát huy ý chí tự lực, tự cường, đề cao tinh thần đoàn kết của quân và nhân dân các dân tộc tỉnh Quảng Ninh trong 60 năm qua, sau hơn 35 năm đổi mới và hơn 2 năm thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XV.

+ Khẳng định những thành tựu đạt được trên các lĩnh vực chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh, đối ngoại; xây dựng Đảng; xây dựng hệ thống chính trị của Đảng bộ và nhân dân các dân tộc tỉnh Quảng Ninh trong thời kỳ đổi mới, hội nhập, nhất là trong giai đoạn 10 năm trở lại đây; những đóng góp của Đảng bộ và nhân dân các dân tộc tỉnh Quảng Ninh trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; đề xuất các giải pháp xây dựng quê hương Quảng Ninh ngày càng giàu đẹp, văn minh, hiện đại.

+ Tôn vinh và phát huy truyền thống cách mạng, xây dựng văn hóa, truyền thống "Kỷ luật và đồng tâm", khắc họa hình tượng con người Quảng Ninh qua quá trình lao động, sáng tạo, tinh thần yêu nước, ý chí tự lực, tự cường, khát vọng vươn lên; sức sáng tạo của Đảng bộ và nhân dân trong thực hiện nhiệm vụ chính trị của tỉnh. Đồng thời tuyên truyền, quảng bá, giới thiệu về mảnh đất, con người vùng mỏ bất khuất, những thành tựu của tỉnh Quảng Ninh; những tiềm năng, lợi thế, chính sách thu hút

đầu tư của tỉnh với bạn bè trong nước và quốc tế, phục vụ sự phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh.

- Đối với tác phẩm thuộc thể loại báo chí, văn học, âm nhạc, sân khấu, phải được sáng tác bằng tiếng Việt (*hoặc tiếng dân tộc, tiếng nước ngoài được dịch ra tiếng Việt*). Các tác phẩm báo chí phải được đăng, phát trên các hạ tầng báo chí (*báo in, báo điện tử, phát thanh, truyền hình*) trong thời gian từ ngày 30/10/1963 đến trước ngày 05/9/2023. Nếu tác phẩm nhiều kỳ thì ít nhất phải có 2/3 số tác phẩm đăng, phát trong khoảng thời gian nêu trên.

- Các tác phẩm văn học, nghệ thuật, báo chí đã đạt các giải thưởng quốc gia, giải thưởng do các ban, bộ ngành, hội, hiệp hội cấp Trung ương và của tỉnh Quảng Ninh tổ chức không được tham gia Cuộc thi.

- Tác phẩm có quyết định đình bản, thu hồi của cơ quan nhà nước có thẩm quyền hoặc đang xảy ra tranh chấp bản quyền tác giả thì không được tham gia Cuộc thi.

2. Tiêu chí riêng đối với từng thể loại

2.1. Đối với lĩnh vực văn học, nghệ thuật

Tác phẩm thuộc 5 loại hình: Văn học, âm nhạc, nhiếp ảnh, mỹ thuật, sân khấu. Tác phẩm dự thi có giá trị về nội dung, tư tưởng và hình thức nghệ thuật, có giá trị trong giáo dục, xây dựng văn hóa, con người Quảng Ninh, cụ thể:

a) *Văn học*: Bao gồm tác phẩm thơ (*bài thơ hoặc chùm thơ; tập thơ*), tiểu thuyết, truyện ngắn, ký văn học. Các tác phẩm đã được xuất bản thành sách.

b) *Âm nhạc*: Gồm ca khúc, giao hưởng, hợp xướng.

c) *Nhiếp ảnh*: Gồm bộ ảnh, tập sách ảnh. Ảnh màu hoặc đen trắng.

d) *Mỹ thuật*: Gồm tác phẩm hội họa, điêu khắc, nghệ thuật sắp đặt, tượng đài, phù điêu, trình diễn thực cảnh, trình diễn visual art.

e) *Sân khấu*: Kịch dài, kịch ngắn được dàn dựng công diễn hoặc đã xuất bản thành sách.

2.2. Đối với lĩnh vực báo chí

Tác phẩm thuộc 5 loại hình: báo in, báo điện tử, phát thanh, truyền hình, ảnh báo chí, cụ thể:

a) *Báo in*: Giỏm tin, bài phản ánh, phỏng vấn; xã luận, bình luận, chuyên luận; phóng sự, phóng sự điều tra, ký báo chí, ghi chép. Mỗi tác phẩm là một bài hoặc một loại bài (*không quá 05 ký*) của cùng tác giả hoặc nhóm tác giả cùng đứng tên, về cùng một đề tài và thực hiện bằng cùng một loại hình báo chí.

b) *Phát thanh*: Gồm tin, bài phản ánh, phỏng vấn, bình luận, chuyên luận; phóng sự,

phóng sự điều tra, bút ký, tọa đàm, chuyên đề phát thanh tổng hợp.

- Mỗi tác phẩm là một hoặc một loại phóng sự, ký sự (*không quá 05 phóng sự*), một hoặc một loạt chương trình phát thanh (*không quá 05 chương trình*) về một chủ đề, sự kiện phát một kỳ hoặc nhiều kỳ.

- Tác phẩm phải thể hiện được đặc trưng của báo phát thanh là âm thanh rõ ràng, tiếng nói nhân vật, tiếng động, âm nhạc bảo đảm chất lượng. Thời lượng: tối đa 60 phút/tác phẩm.

c) *Truyền hình*: Gồm tin, phóng sự, ký sự; bình luận, giao lưu, tọa đàm; phim tài liệu truyền hình.

- Mỗi tác phẩm là một hoặc một loạt phóng sự, ký sự, phim tài liệu (*không quá 05 phóng sự*), một hoặc một loạt chương trình truyền hình (*không quá 05 chương trình*) về một chủ đề, sự kiện.

- Tác phẩm phải thể hiện được đặc trưng của báo hình là hình ảnh động. Kỹ thuật hình ảnh, âm thanh phải đạt yêu cầu chất lượng, hấp dẫn. Thời lượng: tối đa 90 phút/tác phẩm.

d) *Báo điện tử*: Gồm tin, bài phản ánh, phỏng vấn, bình luận, tọa đàm, giao lưu trực tuyến; phóng sự, phóng sự điều tra, ký báo chí, ghi chép, tác phẩm đa phương tiện.

- Tác phẩm tham dự phải là tác phẩm được viết lần đầu, thực hiện riêng cho báo điện tử; không xét những tác phẩm lấy từ báo in; thể hiện được đặc trưng của báo điện tử, bao gồm cả các sản phẩm đa phương tiện.

- Mỗi tác phẩm là một bài hoặc một loạt bài (*không quá 05 kỳ*) dưới hình thức thông tin văn bản, âm thanh, hình ảnh hoặc đa phương tiện của cùng tác giả hoặc nhóm tác giả cùng đứng tên, về cùng một sự kiện, cùng một đề tài.

e) *Ảnh báo chí*: Gồm phóng sự ảnh, nhóm ảnh. Đối với nhóm ảnh hoặc phóng sự ảnh về một nội dung đăng báo có nhiều ảnh, chỉ tuyển chọn mỗi nhóm ảnh hoặc phóng sự ảnh không quá 10 ảnh, đăng trên cùng một số báo đặc biệt hoặc cùng một thời điểm xuất bản (*đối với báo điện tử*).

Điều 7. Cơ cấu và mức giải thưởng

1. Đối với lĩnh vực văn học, nghệ thuật

a) Cơ cấu giải thưởng

Trao giải cho tác phẩm xuất sắc thuộc 05 loại hình: văn học, âm nhạc, mỹ thuật, nhiếp ảnh, sân khấu. Mỗi loại hình được tặng tối đa 09 giải gồm: 1 giải Nhất, 02 giải Nhì, 03 giải Ba, 03 giải Khuyến khích.

b) Mức giải thưởng

- *Lĩnh vực Văn học*:

Giải Nhất: 100 triệu đồng/giải

Giải Nhì: 50 triệu đồng/giải.

Giải Ba: 25 triệu đồng/giải

Giải Khuyến khích: 10 triệu đồng/giải.

- *Nhiếp ảnh*:

Giải Nhất: 100 triệu đồng/giải

Giải Nhì: 50 triệu đồng/giải.

Giải Ba: 25 triệu đồng/giải

Giải Khuyến khích: 10 triệu đồng/giải.

- *Âm nhạc*:

Giải Nhất: 200 triệu đồng/giải

Giải Nhì: 100 triệu đồng/giải.

Giải Ba: 50 triệu đồng/giải

Giải Khuyến khích: 20 triệu đồng/giải.

- *Mỹ thuật*:

Giải Nhất: 200 triệu đồng/giải

Giải Nhì: 100 triệu đồng/giải.

Giải Ba: 50 triệu đồng/giải

Giải Khuyến khích: 20 triệu đồng/giải.

- *Sân khấu*:

Giải Nhất: 300 triệu đồng/giải

Giải Nhì: 150 triệu đồng/giải.

Giải Ba: 75 triệu đồng/giải

Giải Khuyến khích: 30 triệu đồng/giải.

2. Đối với lĩnh vực báo chí

a) Cơ cấu giải thưởng

Trao giải cho tác phẩm báo chí xuất sắc thuộc 05 loại hình" báo in, phát thanh, truyền hình, báo điện tử, ảnh báo chí. Mỗi loại hình được tặng tối đa 09 giải gồm: 1 giải Nhất, 02 giải Nhì, 03 giải Ba, 03 giải Khuyến khích.

b) Mức giải thưởng

- *Báo in*:

Giải Nhất: 50 triệu đồng/giải

Giải Nhì: 25 triệu đồng/giải.

Giải Ba: 15 triệu đồng/giải

Giải Khuyến khích: 07 triệu đồng/giải.

- *Phát thanh*:

Giải Nhất: 50 triệu đồng/giải

Giải Nhì: 25 triệu đồng/giải.

Giải Ba: 15 triệu đồng/giải

Giải Khuyến khích: 07 triệu đồng/giải.

- *Truyền hình*:

Giải Nhất: 75 triệu đồng/giải

Giải Nhì: 50 triệu đồng/giải.

Giải Ba: 25 triệu đồng/giải

Giải Khuyến khích: 10 triệu đồng/giải.

- Báo điện tử:

Giải Nhất: 50 triệu đồng/giải

Giải Nhì: 25 triệu đồng/giải.

Giải Ba: 15 triệu đồng/giải

Giải Khuyến khích: 07 triệu đồng/giải.

- Ảnh báo chí:

Giải Nhất: 50 triệu đồng/giải

Giải Nhì: 25 triệu đồng/giải.

Giải Ba: 15 triệu đồng/giải

Giải Khuyến khích: 07 triệu đồng/giải.

3. Hình thức khen thưởng

Tặng biểu trưng, giấy chứng nhận của Ban Tổ chức Cuộc thi kèm theo tiền thưởng cho các tác phẩm xuất sắc đạt giải.

Điều 8. Ban Tổ chức Cuộc thi

1. Ban Tổ chức Cuộc thi do Ban Thường vụ Tỉnh ủy ra quyết định thành lập, có nhiệm vụ thành lập Hội đồng giám khảo, Tổ Thư ký giúp việc và tổ chức các hoạt động liên quan đến Cuộc thi.

2. Ban Tổ chức Cuộc thi sử dụng con dấu của Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy trong quá trình hoạt động.

3. Ban Tổ chức Cuộc thi được quyền sử dụng tác phẩm được vào chung khảo để phục vụ công tác tuyên truyền, giáo dục và sử dụng trong các hoạt động văn hóa, nghệ thuật hợp pháp khác (không bao gồm mục đích kinh doanh hoặc mục đích lợi nhuận khác).

Điều 9. Cơ quan thường trực Cuộc thi

Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy là cơ quan thường trực Cuộc thi, có trách nhiệm:

1. Phối hợp với các đơn vị liên quan tổ chức triển khai, phổ biến, hướng dẫn thực hiện Thể lệ Cuộc thi tới các đơn vị, cá nhân liên quan.

2. Đầu mối nhận tác phẩm báo chí do các tác giả (hoặc cơ quan, đơn vị) gửi về tham dự Cuộc thi; tập hợp, lựa chọn, đề cử các tác phẩm đáp ứng tiêu chí đưa vào xét chọn.

3. Bảo đảm về cơ sở vật chất phục vụ quá trình làm việc của Ban Tổ chức Cuộc thi và Hội đồng giám khảo.

4. Phối hợp với các đơn vị tổ chức phát động và trao giải Cuộc thi.

Điều 10. Hội đồng giám khảo Cuộc thi

1. Hội đồng giám khảo Cuộc thi bao gồm Hội đồng chung khảo và Hội đồng sơ khảo, do Trưởng Ban Tổ chức Cuộc thi ra quyết định thành lập trên cơ sở đề nghị của cơ quan thường trực Cuộc thi.

2. Giúp việc cho Hội đồng giám khảo Cuộc thi có Tổ thư ký giúp việc do Trưởng Ban Tổ chức Cuộc thi ra quyết định thành lập trên cơ sở đề nghị của Cơ quan Thường trực Cuộc thi.

3. Hội đồng giám khảo Cuộc thi xây dựng quy chế chấm phù hợp với yêu cầu của Thể lệ Cuộc thi.

Điều 11. Quy trình xét, lựa chọn và công bố, trao giải Cuộc thi

1. Sơ khảo

Các tác phẩm gửi tham dự Cuộc thi theo quy định sẽ được Hội đồng sơ khảo xem xét, đánh giá để chọn ra tác phẩm đáp ứng tiêu chí xét trao giải đưa vào vòng chung khảo; số tác phẩm vào vòng chung khảo chiếm không quá 40% tổng số tác phẩm tham dự Cuộc thi. Trường hợp đặc biệt do Chủ tịch Hội đồng Chung khảo quyết định.

2. Chung khảo

Hội đồng chung khảo dựa trên kết quả tuyển chọn của Hội đồng sơ khảo sẽ tiến hành đánh giá, thẩm định, lựa chọn ra những tác phẩm xuất sắc trình Ban Tổ chức Cuộc thi để quyết định trao giải. Việc lựa chọn tác phẩm xuất sắc để trao thưởng không nhất thiết phải xét đủ số lượng các giải theo cơ cấu giải thưởng.

3. Công bố và trao giải Cuộc thi

Lễ công bố kết quả và trao giải Cuộc thi được tổ chức vào tháng 10/2023.

Điều 12. Lập hồ sơ dự thi

1. Về tác giả

Sơ yếu lý lịch của tác giả gồm: Họ và tên tác giả/đồng tác giả/nhóm tác giả (cả tên khai sinh, bút danh, nghệ danh), năm sinh, chức vụ đơn vị công tác (nếu có), địa chỉ, số điện thoại, email.

2. Về tác phẩm

a) Đối với tác phẩm văn học, nghệ thuật: Mỗi tác phẩm tham gia dự thi phải gửi 01 bộ (ghi rõ đã được xuất bản, công bố, biểu diễn...) kèm một bản giới thiệu khái quát về tác phẩm bằng tiếng Việt (loại hình, thể loại, nội dung chính, hoàn cảnh sáng tác, chú ý nêu bật được tính phát hiện, sức lan tỏa, hấp dẫn... của tác phẩm).

- Văn học: Gửi tác phẩm đã được xuất bản thành sách.

- Âm nhạc: Gửi tác phẩm đã được công bố kèm theo đĩa (CD, DVD) hoặc USB kèm theo bản ký âm gốc.

- Nhiếp ảnh: Gửi các thể loại ảnh, kích cỡ 30 x 40cm; sách ảnh đã xuất bản.

Văn nghệ

Xứ Lạng - Số 357-07/2023

- **Mỹ thuật:** Gửi tranh hoặc tượng, phù điêu (qua ảnh chụp tác phẩm, kích cỡ 30 x 40cm), bản trình diễn thực cảnh, trình diễn visual art kèm theo đĩa (CD, DVD) hoặc USB.

- **Sân khấu:** Gửi kịch bản văn học đã xuất bản, đĩa (CD, DVD) hoặc USB đã được dàn dựng, công diễn.

- Những tác phẩm không đáp ứng các quy định nêu trên bị coi là phạm quy (bị loại). Ban Tổ chức Cuộc thi không hoàn trả các tác phẩm phạm quy này.

b) **Đối với tác phẩm báo chí:** Mỗi tác phẩm báo chí tham gia dự thi phải sao, chụp làm 01 bộ (ghi rõ đã đăng, phát trên báo, đài nào) kèm một bản giới thiệu khái quát về tác phẩm bằng tiếng Việt (loại hình, thể loại, nội dung chính, hoàn cảnh sáng tác, chú ý nêu bật được tính phát hiện, sức lan tỏa, hấp dẫn... của tác phẩm).

3. Thời gian, địa chỉ nhận tác phẩm

3.1. Thời gian nhận tác phẩm dự thi

Hồ sơ tham gia Cuộc thi có thể nộp trực tiếp hoặc gửi qua đường bưu điện về cơ quan thường trực Cuộc thi chậm nhất đến hết ngày 05/9/2023 (theo dấu Bưu điện).

3.2. Địa chỉ nhận các tác phẩm dự thi

- Tác phẩm văn học, nghệ thuật gửi về Hội Văn học nghệ thuật tỉnh Quảng Ninh, số 90 Lê Thánh Tông, phường Hồng Gai, thành phố Hạ Long, tỉnh Quảng Ninh, điện thoại: 0203.3825781.

- Tác phẩm báo chí gửi về Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy Quảng Ninh, tầng 6, Trụ sở liên cơ quan số 4, phường Hồng Hà, thành phố Hạ Long, tỉnh Quảng Ninh, điện thoại: 080.33230.

Điều 13. Giải quyết khiếu nại, tố cáo và xử lý vi phạm

1. Các tổ chức, cá nhân liên quan có quyền khiếu nại về kết quả xét, tặng giải và những vi phạm quy định, trình tự, thủ tục xét, tặng giải của Cuộc thi. Đơn khiếu nại phải ghi rõ họ, tên, địa chỉ, lý do khiếu nại và gửi cho Cơ quan thường trực Cuộc thi.

2. Cơ quan thường trực Cuộc thi có trách nhiệm tiếp nhận, chuyển đơn khiếu nại cho Ban Tổ chức Cuộc thi để xem xét, giải quyết. Không xem xét đơn không có tên, địa chỉ không rõ ràng hoặc mạo danh.

3. Tác phẩm đạt giải nếu vi phạm Luật Sở hữu trí tuệ, Luật Báo chí và các quy định của Nhà nước có liên quan, Ban Tổ chức Cuộc thi sẽ thu hồi giải thưởng, thông báo cơ quan chức năng để giải quyết theo quy định của pháp luật.

TIN VĂN HÓA VĂN NGHỆ

1. Chiều 08/6/2023, Bộ Công an tổ chức gặp mặt các cơ quan báo chí nhân dịp kỷ niệm 98 năm Ngày Báo chí cách mạng Việt Nam (21/6/1925 - 21/6/2023) và phát động Giải báo chí với chủ đề “Vi an ninh Tổ quốc và vì bình yên cuộc sống” giai đoạn 2023 - 2025. Chương trình được tổ chức theo hình thức trực tiếp tại điểm cầu Bộ Công an và trực tuyến tới điểm cầu 63 công an tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương. Đại tướng Tô Lâm, Ủy viên Bộ Chính trị, Bộ Trưởng Bộ Công an chủ trì buổi gặp mặt. Dự buổi gặp

mặt tại điểm cầu tỉnh Lạng Sơn có lãnh đạo Công an tỉnh và các phòng chuyên môn; đại diện lãnh đạo một số sở, ngành của tỉnh, Hội Nhà báo, các cơ quan báo chí của tỉnh và các cơ quan báo chí trung ương thường trú trên địa bàn. Trong những năm qua, thực hiện nhiệm vụ thông tin tuyên truyền, Bộ Công an, công an các địa phương và các cơ quan báo chí đã phối hợp chặt chẽ, phản ánh kịp thời, sinh động thực tiễn công tác, chiến đấu và xây dựng lực lượng công an; tuyên truyền, cổ vũ, động viên các tầng lớp Nhân dân thực hiện có hiệu quả chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước; đấu tranh phản bác các quan điểm, thông tin sai trái, thù địch... giúp người dân hiểu, chia sẻ, ủng hộ và hỗ trợ lực lượng công an hoàn thành tốt nhiệm vụ được Đảng, Nhà nước và Nhân dân giao phó. Phát biểu tại buổi gặp mặt Bộ trưởng Bộ Công an Tô Lâm gửi lời chúc mừng tới các đồng chí lãnh đạo các cơ quan báo chí, các phóng viên, nhà báo nhân dịp kỷ niệm 98 năm Ngày Báo chí cách mạng Việt Nam. Đồng chí đề nghị các cơ quan báo chí tiếp tục bám sát nhiệm vụ chính trị, tôn chỉ, mục đích, đồng hành, ủng hộ lực lượng Công an nhân dân trong công tác tuyên truyền cổ vũ, động viên các tầng lớp Nhân

dân tự giác tham gia phong trào “Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc”, đẩy mạnh tuyên truyền, đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng. Nhân dịp này, Bộ Công an đã phát động Giải báo chí với chủ đề “Vi an ninh Tổ quốc và vì bình yên cuộc sống” giai đoạn 2023 - 2025. Ngay sau buổi gặp mặt trực tuyến, Công an tỉnh đã tổ chức gặp mặt các cơ quan báo chí trên địa bàn tỉnh, chúc mừng lãnh đạo, phóng viên các cơ quan báo chí nhân dịp kỷ niệm 98 năm Ngày Báo chí cách mạng Việt Nam, đồng thời trao đổi làm rõ hơn những kết quả đã đạt được trong công tác phối hợp tuyên truyền; cung cấp một số thông tin để phục vụ công tác tuyên truyền, phản ánh về các mặt công tác của lực lượng công an tỉnh trong thời gian tới.

2. Sáng 09/6/2023, tại Bảo tàng tỉnh Lạng Sơn, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tổ chức trưng bày chuyên đề “Thi đua yêu nước - 75 năm vang mãi lời Người” nhân dịp Kỷ niệm 75 năm Ngày Chủ tịch Hồ Chí Minh ra lời kêu gọi thi đua ái quốc (11/6/1948 - 11/6/2023) và Kỷ niệm 30 năm thành lập Bảo tàng tỉnh Lạng Sơn (24/6/1993 - 24/6/2023). Tham dự chương

trình có đồng chí Dương Xuân Huyền, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Phó Chủ tịch Thường trực UBND tỉnh; đại diện lãnh đạo các ban, ngành, đoàn thể tỉnh. Triển lãm trưng bày, giới thiệu hơn 200 hình ảnh tư liệu, tài liệu, hiện vật về Chủ tịch Hồ Chí Minh và phong trào thi đua yêu nước cùng một số thành tựu của tỉnh qua 75 năm thi đua yêu nước. Nội dung trưng bày triển lãm được chia làm 3 phần: Chủ tịch Hồ Chí Minh - Người khởi xướng phong trào thi đua ái quốc; Phong trào thi đua yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh; Lạng Sơn - thành tựu 75 năm thi đua yêu nước (1948 - 2023) và vinh danh một số gương điển hình tiên tiến sau hơn 35 năm đổi mới. Triển lãm là hoạt động nhằm góp phần tuyên truyền sâu rộng, làm cho cán bộ, đảng viên và nhân dân nhận thức sâu sắc ý nghĩa của “Lời

kêu gọi thi đua ái quốc” của Chủ tịch Hồ Chí Minh; cổ vũ, khơi dậy và củng cố niềm tin vào các phong trào thi đua yêu nước, góp phần thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ mục tiêu mà Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng và nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh Lạng Sơn lần thứ XVII đề ra. Nhân dịp kỷ niệm 30 năm Ngày thành lập Bảo tàng tỉnh (24/6/1993 - 24/6/2023), ghi nhận những đóng góp về xây dựng và phát triển Bảo tàng tỉnh, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tặng Bằng khen cho 21 tập thể và cá nhân; Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Lạng Sơn tặng Bằng khen cho 04 tập thể và cá nhân.

HOÀNG VI

3. Sáng 12/6/2023, Ban Tuyên giáo Trung ương tổ chức Hội nghị trực tuyến toàn quốc đánh giá tình hình thực hiện Kết luận số 01-KL/TW ngày 18/5/2021 của Bộ Chính trị khóa XIII về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2021 của Bộ Chính trị khóa XII về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Tại điểm cầu Trung ương, dự và chủ trì Hội nghị có đồng chí

Nguyễn Trọng Nghĩa, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương. Tại điểm cầu tỉnh Lạng Sơn, dự Hội nghị có đồng chí Hồ Tiến Thiệu, Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh; các đồng chí Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy; lãnh đạo HĐND, UBND tỉnh; lãnh đạo các sở, ban, ngành của tỉnh; đội ngũ báo cáo viên cấp tỉnh. Tại Hội nghị, các đại biểu đã được nghe đồng chí Lại Xuân Môn, Ủy viên Trung ương Đảng, Phó Trưởng Ban Thường trực, Ban Tuyên giáo Trung ương báo cáo tóm tắt kết quả 02 năm triển khai thực hiện Kết luận 01-KL/TW của Bộ Chính trị khóa XIII về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW “về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”. Sau khi Kết luận số 01 được Bộ Chính trị ban hành, công tác lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện

Văn nghệ

Xứ Lạng - Số 357-07/2023

được cấp ủy, chính quyền các cấp thực hiện nghiêm túc, bài bản, qua đó đạt được một số kết quả tích cực. Việc học và làm theo tư tưởng đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh đã trở thành việc làm thường xuyên, liên tục, khích lệ đội ngũ cán bộ, đảng viên, các tầng lớp Nhân dân ra sức thi đua, phấn đấu. Đến nay cả nước có trên 25.500 mô hình điển hình trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Cũng tại Hội nghị, các đại biểu tập trung thảo luận, làm rõ kết quả đạt được sau 2 năm thực hiện Kết luận số 01, đồng thời nêu lên một số hạn chế trong quá trình triển khai và đề xuất giải pháp trong thời gian tới. Phát biểu kết luận Hội nghị, đồng chí Nguyễn Trọng Nghĩa, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương yêu cầu cấp ủy các cấp, đội ngũ cán bộ, đảng viên tiếp tục tổ chức thực hiện một cách nghiêm túc các chỉ thị, nghị quyết, kết luận của Đảng, các nội dung của Kết luận số 01; nâng cao nhận thức để việc học và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trở thành phong trào thi đua sôi nổi, thường xuyên. Đồng chí nhấn mạnh: Cấp ủy các cấp, đội ngũ cán bộ, đảng viên tiếp tục phát huy vai trò, trách nhiệm nêu gương, nhất là người đứng đầu trong thực hiện nhiệm vụ; đưa việc học tập và làm theo gương Bác vào chương trình hành động cụ thể gắn với chức trách, nhiệm vụ được giao; tích cực xây dựng và thực hiện chuẩn mực đạo đức cách mạng của cán bộ, đảng viên trong giai đoạn mới, lấy đó làm cơ sở đánh giá, tu dưỡng, rèn luyện. Đồng thời, cấp ủy các cấp cần đổi mới mạnh mẽ phương thức, nội dung tuyên truyền về Kết luận số 01; chú trọng tuyên truyền những tập thể, cá nhân điển hình, những cách làm hay, mô hình sáng tạo.

4. Chiều 12/6/2023, Tỉnh ủy, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc tỉnh tổ chức tổng kết phong trào thi đua đặc biệt và trao giải cuộc thi trắc nghiệm trên internet “Tìm hiểu 90 năm Ngày truyền thống Đảng bộ tỉnh (15/6/1933 - 15/6/2023)”. Dự Hội nghị có đồng chí Hồ Tiến Thiệu, Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh, Chủ tịch Hội đồng Thi đua khen thưởng tỉnh; đồng chí Dương Xuân Huyền, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Phó Chủ tịch Thường trực UBND tỉnh, Phó Chủ tịch Thứ nhất Hội đồng Thi đua khen thưởng tỉnh; đồng chí Nông Lương Chấn, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Chủ tịch Ủy ban Mặt trận Tổ quốc tỉnh; lãnh đạo các sở, ban, ngành, đoàn thể của tỉnh. Đầu năm 2023, Chủ tịch UBND tỉnh phát động phong trào thi đua đặc biệt với chủ đề Đảng bộ, chính quyền, quân và dân các dân tộc tỉnh Lạng Sơn đoàn

kết, sáng tạo, thi đua lập thành tích xuất sắc chào mừng kỷ niệm 90 năm Ngày truyền thống Đảng bộ tỉnh, gắn phong trào thi đua với việc thực hiện các hoạt động kỷ niệm 75 năm ngày Chủ tịch Hồ Chí Minh ra lời kêu gọi thi đua ái quốc. Hưởng ứng phong trào thi đua đặc biệt, Đảng bộ, chính quyền và Nhân dân trong toàn tỉnh đã ra sức thi đua, phấn đấu, có nhiều sáng kiến, giải pháp, hoàn thành vượt mức chỉ tiêu, tiến độ thực hiện các nhiệm vụ đề ra. Phát biểu tại Hội nghị, đồng chí Hồ Tiến Thiệu, Chủ tịch UBND tỉnh biểu dương đánh giá cao những thành tích xuất sắc và đóng góp quan trọng mà các cơ quan, đơn vị trong toàn tỉnh đã đạt được. Đồng chí đề nghị các cấp, ngành, cơ quan, đơn vị tiếp tục đẩy mạnh phong trào thi đua với các chỉ tiêu, nhiệm vụ cụ thể; đẩy mạnh tuyên truyền, nhân rộng điển hình tiên tiến, kịp thời phát hiện, bồi dưỡng động viên các tập thể, cá nhân tiêu biểu. Đổi mới nội dung, hình thức phương pháp tổ chức các phong trào thi đua theo hướng tập trung về cơ sở, chú trọng khen thưởng tập thể nhỏ, công nhân, nông dân, người lao động ở nơi có điều kiện kinh tế - xã hội khó khăn. Ngoài ra, các cấp ngành, cơ quan đơn vị trong tỉnh cần tăng cường kỷ luật kỷ cương hành chính, nâng cao hiệu lực điều hành; đẩy mạnh phong trào thi đua “Nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng”... Nhân dịp này, 39 tập thể, 32 cá nhân được nhận Bằng khen của Chủ tịch UBND tỉnh vì đã có thành tích xuất sắc trong thực hiện Phong trào thi đua đặc biệt lập thành tích chào mừng Kỷ niệm 90 năm Ngày truyền thống Đảng bộ tỉnh. Lãnh đạo Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy trao thưởng cho 55 cá nhân đạt giải trong cuộc thi trắc nghiệm trên internet “Tìm hiểu 90 năm Ngày truyền thống Đảng bộ tỉnh Lạng Sơn” và trao tặng Giấy khen cho 9 tập thể, 10 cá nhân có thành tích xuất sắc trong công tác chỉ đạo, tuyên truyền triển khai cuộc thi.

NGỌC HẰNG

Văn nghệ

Số 357-07/2023 - Xứ Lạng

5. Tối 14/6/2023, tại Quảng trường Hùng Vương, phường Chi Lăng, thành phố Lạng Sơn, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tổ chức Chương trình nghệ thuật chào mừng kỷ niệm 90 năm Ngày truyền thống Đảng bộ tỉnh Lạng Sơn (15/6/1933 - 15/6/2023). Tham dự chương trình có đồng chí Hồ Tiến Thiệu, Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh; Đồng chí Đoàn Thị Hậu, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Chủ tịch HĐND tỉnh; Đồng chí Dương Xuân Huyền, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Phó Chủ tịch Thường trực UBND tỉnh; các đồng chí Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy; lãnh đạo các sở, ban, ngành của tỉnh cùng đông đảo người dân trên địa bàn. Chương trình do Trung tâm Văn hóa Nghệ thuật tỉnh Lạng Sơn phối hợp với Đoàn văn công Quân khu 1 dàn dựng và biểu diễn. Với 16 tiết mục ca, múa, nhạc đặc sắc, ca ngợi Đảng, Bác Hồ, ca ngợi tình yêu quê hương đất nước, sự phát triển, đổi mới của quê hương Lạng Sơn, chương trình đã góp phần tuyên truyền sâu rộng tới các tầng lớp Nhân dân, đặc biệt là thế hệ trẻ về truyền thống lịch sử hào hùng của Đảng bộ, chính quyền, quân và Nhân dân các dân tộc tỉnh Lạng Sơn trong 90 năm xây dựng và phát triển. Đặc biệt trong chương trình, có các tiết mục trình diễn các ca khúc ca ngợi các đồng chí lãnh đạo tiền bối tiêu biểu của Đảng và cách mạng Việt Nam của các tác giả là hội viên Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh Lạng Sơn đã nhận được sự cổ vũ của đông đảo quần chúng Nhân dân.

HOÀNG VI

6. Ngày 19/6/2023, Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy tổ chức Hội nghị giao ban công tác báo chí 6 tháng đầu năm, triển khai phương hướng, nhiệm vụ 6 tháng cuối năm 2023; và phối hợp với Bảo hiểm Xã hội tỉnh gặp mặt các cơ quan báo chí nhân dịp kỷ niệm 98 năm Ngày Báo chí cách mạng Việt Nam (21/6/1925 - 21/6/2023). Đồng chí Nguyễn Tuấn Nam, Tỉnh ủy viên, Phó Trưởng ban Thường trực Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy chủ trì Hội nghị. Dự Hội nghị có lãnh đạo Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy, lãnh đạo Bảo hiểm Xã hội tỉnh; đại diện lãnh đạo Văn phòng UBND tỉnh; đại diện lãnh đạo một số sở, ngành; đại diện lãnh đạo các cơ quan thông tấn, báo chí trên địa bàn tỉnh; phóng viên các cơ quan thông tấn, báo chí địa phương và Trung ương thường trú trên địa bàn tỉnh. Trong 6 tháng đầu năm 2023, công tác lãnh đạo, quản lý hoạt động báo chí được tăng cường, hoạt động tác nghiệp của phóng viên báo chí được quan tâm chặt chẽ; công tác hướng dẫn phát ngôn và cung cấp thông tin trên báo chí được chú trọng; việc ứng dụng công nghệ mới vào lĩnh vực xuất

bản, in, phát hành đã và đang đáp ứng ngày càng tốt hơn nhu cầu của xã hội. Tại Hội nghị, đại diện các cơ quan báo chí của trung ương và địa phương đã nêu ý kiến tập trung vào một số nội dung như: công tác quản lý báo chí; đào tạo, bồi dưỡng; định hướng tuyên truyền; việc cung

cấp thông tin cho phóng viên... Cũng trong chương trình Hội nghị, đại diện lãnh đạo BHXH tỉnh đã cung cấp thông tin cho báo chí về kết quả thực hiện công tác BHXH 6 tháng đầu năm, phương hướng, nhiệm vụ 6 tháng cuối năm 2023. Kết luận Hội nghị, lãnh đạo Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy ghi nhận ý kiến của các cơ quan báo chí, đồng thời đề nghị các sở, ngành, Hội Nhà báo tỉnh, các cơ quan báo chí địa phương và Trung ương thường trú tại tỉnh tiếp tục bám sát định hướng tuyên truyền và thực hiện hiệu quả công tác tuyên truyền sự kiện thời sự, nhiệm vụ trọng tâm của tỉnh; quán triệt đội ngũ nhà báo, phóng viên nâng cao ý thức, trách nhiệm nghề nghiệp tác nghiệp; các cơ quan, đơn vị quan tâm, tạo điều kiện cung cấp thông tin cho các cơ quan báo chí bảo đảm kịp thời, đầy đủ nhằm phục vụ tốt công tác tuyên truyền, định hướng dư luận, tạo đồng thuận cao trong xã hội. Kết thúc chương trình gặp mặt, lãnh đạo Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy và lãnh đạo BHXH tỉnh tặng hoa và quà chúc mừng các cơ quan báo chí nhân dịp kỷ niệm 98 năm ngày Báo chí cách mạng Việt Nam.

NGỌC HẰNG

7. Ngày 20/6/2023, Sở Thông tin và Truyền thông đã ban hành Quyết định số 255/QĐ-STTTT Quyết định về việc công nhận kết quả chấm thi cấp tỉnh cuộc thi viết thư quốc tế UPU lần thứ 52 (năm 2023) cho các cá nhân, tập thể có tác phẩm xuất sắc nhất đoạt giải. Cuộc thi viết thư Quốc tế UPU do Liên minh Bưu chính thế giới phối hợp với UNESCO tổ chức hàng năm dành cho đối tượng là các em học sinh dưới 15 tuổi (tính đến thời điểm gửi thư tham dự cuộc thi). Năm 2023, lần đầu tiên Lạng Sơn tổ chức cuộc thi viết thư quốc tế UPU cấp tỉnh do

Văn nghệ

Xứ Lạng - Số 357-07/2023

Sở Thông tin và Truyền thông phối hợp với Sở Giáo dục và Đào tạo, Báo Lạng Sơn, Bưu điện tỉnh và Tỉnh đoàn tổ chức. Cuộc thi năm nay có chủ đề: “Tuồng tượng em là một siêu anh hùng mang sứ mệnh làm cho mọi con đường trên thế giới an toàn hơn với trẻ em. Hãy viết thư cho ai đó để nói về sức mạnh siêu phẩm giúp em hoàn thành sứ mệnh của mình” đã thu hút sự quan tâm của đông đảo các em học sinh trên địa bàn tỉnh tham gia dự thi. Tổng kết cuộc thi, toàn tỉnh có 170 bài thi của các em học sinh từ cấp huyện, thành phố được lựa chọn và gửi về dự thi cấp tỉnh, 50 tác phẩm lọt vào vòng chung khảo; 16 cá nhân (01 giải Nhì, 03 giải Ba, 12 giải Khuyến khích) và 03 tập thể có tác phẩm xuất sắc nhất đạt giải thưởng. Dự kiến, Ban Tổ chức Cuộc thi sẽ công bố quyết định và trao giải thưởng cuộc thi lồng ghép tại Lễ phát động cuộc thi viết thư Quốc tế UPU lần thứ 53.

LÊ HẠNH

8. Ngày 30/6/2023, Cục Thống kê tỉnh Lạng Sơn tổ chức họp báo công bố số liệu thống kê kinh tế - xã hội 6 tháng đầu năm 2023. Dự họp báo có đại diện văn phòng Tỉnh ủy; lãnh đạo một số sở, ban ngành của tỉnh và phóng viên các cơ quan báo chí. Tại buổi họp báo, lãnh đạo Cục Thống kê đã công bố những nội dung chủ yếu về tình hình kinh tế - xã hội của tỉnh. Tổng sản phẩm trên địa bàn (GRDP) 6 tháng đầu năm 2023 của tỉnh Lạng Sơn đứng thứ 7 so với khu vực 14 tỉnh trung du và miền núi phía Bắc. Quy mô GRDP 6 tháng đầu năm 2023 theo giá hiện hành ước tính đạt 21.294 tỷ đồng, chỉ số tăng trưởng đạt 5,32% so với cùng kỳ ba năm liền kề trước đó. Công tác an sinh xã hội được triển khai thiết thực, kịp thời, hiệu quả, đời sống nhân dân không ngừng được cải thiện; lĩnh vực giáo dục, văn hóa, văn nghệ, thể thao được quan tâm phát triển cả về quy mô và chất lượng. Tại buổi họp báo, phóng viên các cơ quan báo chí đã đặt một số câu hỏi liên quan đến số liệu về kinh tế - xã hội. Qua đó, đại diện Cục Thống kê đã phân tích, làm rõ thêm nội dung của thông cáo báo chí, đồng thời mong muốn các cơ quan báo chí tiếp tục quan tâm, đồng hành cùng ngành thống kê trong việc cung cấp thông tin tích cực về tình hình phát triển kinh tế - xã hội của địa phương trong thời gian tới.

MAI THUẬN

9. Sáng ngày 30/6/2023, Cụm thi đua các cơ quan Hội, Hiệp Hội tỉnh Lạng Sơn đã có chương trình làm việc với Ủy ban MTTQ Việt

Nam tỉnh Lạng Sơn về việc trao kinh phí ủng hộ quỹ Xây dựng đường kiểm tra cột mốc, bảo vệ biên giới tỉnh Lạng Sơn. Chương trình làm việc có đại diện 10 đơn vị Cụm thi đua các cơ quan Hội, Hiệp hội. Tại buổi làm việc, Cụm thi đua các cơ quan Hội, Hiệp Hội đã trao 28

triệu đồng ủng hộ thông qua Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh Lạng Sơn. Thay mặt Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh, đồng chí Nông Lương Chấn, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Chủ tịch Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh đã tiếp nhận số tiền và ghi nhận sự ủng hộ, đóng góp thiết thực của các đơn vị trong Cụm thi đua các cơ quan Hội, Hiệp hội, đồng chí mong muốn trong thời gian tới các cấp, các ngành, các tổ chức, cá nhân, đoàn thể, doanh nghiệp trong và ngoài tỉnh tiếp tục hưởng ứng tham gia ủng hộ kinh phí “Xây dựng đường kiểm tra cột mốc, bảo vệ biên giới tỉnh Lạng Sơn”, chào mừng Đại hội Đảng các cấp nhiệm kỳ 2025 - 2030.

ĐẶNG KÝ

10. Chiều ngày 30/6/2023, Tỉnh ủy Lạng Sơn tổ chức Hội nghị tổng kết 10 năm thực hiện Nghị quyết số 29-NQ/TW, ngày 04/11/2013 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Khóa XI “Về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế”. Đồng chí Hoàng Văn Nghiệm, Phó Bí thư Thường trực Tỉnh ủy, Trưởng Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Lạng Sơn chủ trì Hội nghị. Dự Hội nghị đồng chí Đoàn Thị Hậu, UVBTV, Chủ tịch HĐND tỉnh, Đồng chí Dương Xuân Huyền, UVBTV, Phó Chủ tịch Thường trực UBND tỉnh. Đại biểu Trung ương có đồng chí Vũ Thanh Mai, Phó Trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương; Đồng chí Lê Thị Mai Hoa, Phó Vụ trưởng Vụ Giáo dục, Ban Tuyên

Văn nghệ

Số 357-07/2023 - Xứ Lạng

giáo Trung ương. Theo báo cáo tại Hội nghị, sau 10 năm triển khai thực hiện Nghị quyết 29-NQ/TW, sự nghiệp giáo dục, đào tạo của tỉnh đạt được nhiều kết quả quan trọng. Chất lượng đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục được nâng lên tạo điều kiện thuận lợi cho việc nâng cao chất lượng giáo dục và xây dựng trường học đạt chuẩn quốc gia ở các cấp học... Phát biểu chỉ đạo tại Hội nghị, đồng chí Vũ Thanh Mai, Phó Trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương nhấn mạnh: Lạng Sơn đã chủ động và sớm quan tâm, thúc đẩy giáo dục khoa học, công nghệ, kĩ thuật và toán học (giáo dục STEM), một xu hướng giáo dục hiện đại trong các cơ sở giáo dục phổ thông. Trong những năm qua, tỉnh đã triển khai nhiều đề án đầu tư xây dựng cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học cho cơ sở giáo dục mầm non, giáo dục phổ thông trên địa bàn tỉnh. Đặc biệt, Lạng Sơn đã có tới hai đề án đào tạo, bồi dưỡng, phát triển đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục của tỉnh giai đoạn 2020 - 2025, đây là sự đầu tư, quan tâm hết sức có ý nghĩa khi đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục đóng vai trò quyết định tới chất lượng giáo dục... Phát biểu kết luận Hội nghị, đồng chí Hoàng Văn Nghiệm, Phó Bí thư Thường trực Tỉnh ủy, Trưởng Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh biểu dương và đánh giá cao sự quan tâm, trách nhiệm của các cấp ủy đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc, tổ chức chính trị - xã hội các cấp, sự nỗ lực, cống hiến của đội ngũ cán bộ quản lý, nhà giáo các cấp trong những năm qua cho công tác đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo tỉnh nhà; đồng chí mong muốn và tin tưởng rằng: Với những thành tích đã đạt được, phát huy tinh thần chủ động, sáng tạo, quyết liệt, trách nhiệm của cấp ủy đảng, chính quyền các cấp, sự ủng hộ, hưởng ứng, vào cuộc của cả hệ thống chính trị và Nhân dân trên địa bàn tỉnh, sự nghiệp giáo

dục và đào tạo của tỉnh sẽ phát triển lên tầm cao mới, góp phần thực hiện thắng lợi mục tiêu xây dựng tỉnh Lạng Sơn phát triển nhanh và bền vững. Tại Hội nghị, 22 tập thể, 14 cá nhân có thành tích xuất sắc trong thực hiện Nghị quyết số 29-NQ/TW đã được nhận Bằng khen của Chủ tịch UBND tỉnh.

11. Chiều 05/7/2023. Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy Lạng Sơn tổ chức Hội nghị sơ kết công tác Tuyên giáo 6 tháng đầu năm, triển khai nhiệm vụ 6 tháng cuối năm 2023. Dự Hội nghị có đồng chí Dương Xuân Huyền, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Phó Chủ tịch Thường trực UBND tỉnh; lãnh đạo HĐND tỉnh, một số

sở, ban, ngành, đoàn thể tỉnh; Các đồng chí Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, thường trực các phòng ủy, thành ủy, đảng ủy trực thuộc Tỉnh ủy. Trong 6 tháng đầu năm 2023, toàn ngành tuyên giáo của tỉnh đã bám sát chỉ đạo của trung ương, của tỉnh, chủ động, sáng tạo trong thực hiện nhiệm vụ được giao: Công tác giáo dục chính trị tư tưởng tiếp tục được thực hiện tốt; Công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác thông tin xấu độc trên không gian mạng được quan tâm chỉ đạo, kịp thời định hướng thông tin và dư luận xã hội; Công tác tuyên truyền, quán triệt thực hiện các nghị quyết, chỉ thị của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước được quan tâm, thực hiện hiệu quả. Công tác nắm bắt, phản ánh dư luận xã hội tiếp tục được Ban tuyên giáo các cấp triển khai nghiêm túc; Công tác khoa giáo, chỉ đạo, định hướng các hoạt động báo chí được triển khai tích cực, thường xuyên, kịp thời... Tại Hội nghị, các đại biểu đã tham luận làm rõ kết quả đạt được và những nội dung còn hạn chế, đề xuất giải pháp nâng cao chất lượng công tác tuyên giáo trong thời gian tới. Phát biểu tại Hội nghị, đồng chí Phó Chủ tịch Thường trực UBND

Văn nghệ

Xứ Lạng - Số 357-07/2023

TIN BUỒN

Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh Lạng Sơn vô cùng thương tiếc báo tin:

Ông Nông Ích Quang sinh ngày 01 tháng 5 năm 1945, thường trú tại phường Đông Kinh, thành phố Lạng Sơn, là hội viên Chi hội Mỹ thuật Hội Văn học Nghệ thuật Lạng Sơn, do tuổi cao sức yếu đã từ trần ngày 03 tháng 7 năm 2023 (tức ngày 16 tháng 5 năm Quý Mão) tại nhà riêng, hưởng thọ 79 tuổi.

Hội Văn học Nghệ thuật Lạng Sơn đã đến phúng viếng và chia buồn cùng gia quyến. Ông Nông Ích Quang được an táng tại nghĩa trang Mỹ Sơn, phường Vĩnh Trại, thành phố Lạng Sơn./.

tỉnh đề nghị: Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy tiếp tục phối hợp với UBND tỉnh làm tốt công tác tuyên truyền chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước, các chỉ thị, nghị quyết của Tỉnh ủy, HĐND tỉnh, nhất là các văn bản về công tác giải phóng mặt bằng, cải cách hành chính, chuyển đổi số, qua đó tạo đồng thuận trong Nhân dân, thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo hoàn thành các nhiệm vụ, chỉ tiêu Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XVII đề ra. Đồng thời, Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy tăng cường định hướng tuyên truyền cho các cơ quan báo chí xử lý thông tin kịp thời, chính xác các sự kiện, vụ việc diễn ra trên địa bàn tỉnh. Ban Tuyên giáo các huyện ủy, thành ủy chủ động xây dựng đề cương tuyên truyền các nhiệm vụ chính trị, dự án trọng điểm, chủ trương của tỉnh, huyện; rà soát, đánh giá hoạt động của lực lượng tham gia công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái thù địch để lựa chọn thành viên tích cực, nòng cốt, hoạt động hiệu quả. Phát biểu kết luận Hội nghị, đồng chí Trưởng Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy đề nghị hệ thống tuyên giáo từ tỉnh đến cơ sở tiếp tục rà soát chương trình, nhiệm vụ trọng tâm năm 2023 để tập trung thực hiện bảo đảm đúng tiến độ, chất lượng, hiệu quả; tăng cường tuyên truyền, tạo thống nhất trong thực hiện Kết luận 01 ngày 18/5/2021 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05 ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị khóa XII "Về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh". Đồng thời, các đơn vị chủ động nghiên cứu, quán triệt, sơ kết, tổng kết nghị quyết, chỉ thị, kết luận của Đảng theo chỉ đạo, hướng dẫn của trung ương; tận dụng ưu thế của các loại hình truyền thông mới trên internet, mạng xã

hội để nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền, tăng cường đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, phản bác thông tin xấu độc, các quan điểm sai trái, thù địch; tập trung tuyên truyền kết quả thực hiện các nhiệm vụ, mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội 6 tháng đầu năm, nhiệm vụ trọng tâm 6 tháng cuối năm 2023 của tỉnh; tăng cường công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho cán bộ, đảng viên và Nhân dân.

HOÀNG VI

12. Chiều 05/7/2023, tại Thư viện tỉnh Lạng Sơn, Ban Giám khảo vòng chung khảo Cuộc thi "Đại sứ văn hóa đọc" tỉnh Lạng Sơn năm 2023 tổ chức họp báo cáo kết quả chấm vòng Sơ khảo và triển khai công tác chấm bài thi vòng Chung khảo. Vòng Sơ khảo Cuộc thi "Đại sứ văn hóa đọc" tỉnh Lạng Sơn năm 2023 được phát động rộng rãi tới toàn thể học sinh, sinh viên các trường Tiểu học, THCS, THPT và các trường chuyên nghiệp trên địa bàn tỉnh từ ngày 05/5/2023 đến ngày 18/6/2023. Cuộc thi đã thu hút đông đảo học sinh từ cấp Tiểu học đến THPT tham gia. Kết quả có tổng số 372 trường học trên địa bàn tỉnh tham gia với 26.212 bài dự thi. Qua chấm vòng sơ loại, có 191 bài dự thi (145 bài viết, 46 Clip) lọt vào vòng Chung kết cấp tỉnh, trong đó cấp Tiểu học có 45 bài, cấp THCS có 91 bài, cấp THPT - TTGD TX có 55 bài. Theo Kế hoạch, Ban Giám khảo vòng chung khảo tiếp tục tổ chức chấm thi trong tháng 7/2023. Sau khi có kết quả chấm từ Ban Giám khảo, Ban Tổ chức cuộc thi xem xét, quyết định công nhận giải thưởng cho các tập thể và cá nhân đạt giải. Thời gian trao giải dự kiến vào tháng 9/2023.

LÊ HẠNH

Văn nghệ

Số 357-07/2023 - Xứ Lạng